روزنامه سراسری اقتصادی، اجتماعی
دوشنبه ۳۱شهریور ۱۴۰۴
۲۹ربیع الاول ۱۴۴۷ | ۲۲سپتامبر ۲۰۲۵
شماره ۷۶۳
۸۰۰۰ تومان

روزنامه
مرز اقتصاد
www.marzeghtesad.ir

استفاده از ظرفیت‌های فناورانه، در همه بخش‌ها

صفحه۰۲

وقتی تورم تولید، رکود مسکن را تشدید می‌کند

۶

اتصال شرق ایران به آب‌های آزاد

۷

دربی بازهم در غربت؟

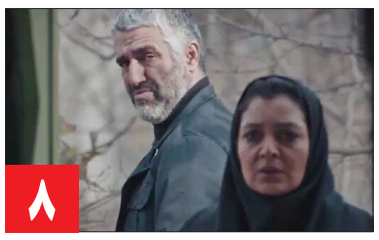

۸

مرزهای عشق در برابر مرگ و عدالت

چالش‌های اساسی پیش‌روی صنعت خودروی ایران

پیمان هوشمندیان
کارشناس

مبهم بودن تعرفه واردات، رکود بازار و کمبود قطعات را فراموش نکنید.

در هفته‌های اخیر مانند تمام سال‌هایی که صنعت خودروی ایران با موانع متعدد روبه‌رو بوده است با چالش‌های جدی مواجه هستیم. تعرفه واردات خودرو در وضعیت مبهم قرار دارد.

بدهی خودروسازان به قطعه‌سازان و از سمت دیگر زیان انباشته خودروسازان موجب بحران در این صنعت شده است. خبر چندانی از صادرات خودرو در دست نیست و همچنین بازار خودروی داخل در رکود به سر می‌برد. البته تلاش‌ها برای عبور دادن حوزه خودرو از جاده پرپیچ و خم موانع متعدد ادامه دارد. دولت تلاشش را کرده تا خصوصی‌سازی را در صنعت خودرو پیاده کند. تعرفه واردات خودرو را به شیوه پلکانی کاهش دهد. قیمت‌گذاری دستوری را از روی خودروها بردارد. قیمت خودروهای وارداتی را به قیمت واقعی‌شان نزدیک کند و از همه مهم‌تر خودرو را از کالای سرمایه‌ای به کالای مصرفی نزدیک کند. اما از این واقعیت نمی‌توان چشم‌پوشی کرد که وضعیت صنعت و بازار خودرو چندان مناسب نیست. تأثیر شرایط موجود و تحولات پیش‌آمده سیاسی و اقتصادی بر این حوزه قابل انکار نیست. اما با این حال هنوز تولید خودرو ادامه دارد و تلاش‌هایی برای ادامه واردات خودرو هم در جریان است. براساس آخرین گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، شاخص تولید خودرو در مردادماه امسال با رشد ۸ درصدی نسبت به تیر و افزایش جزئی در مقایسه با سال گذشته روبه‌رو بوده است. به گزارش ایسنا، گزارش تازه مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد که در مردادماه ۱۴۰۴، فعالیت تولید و فروش در رشته خودرو و قطعات در شرکت‌های بورسی، پس از دوره‌ای افت، کمی بهبود یافته است. طبق آمار و داده‌های این گزارش، شاخص تولید رشته فعالیت خودرو و قطعات در شرکت‌های بورسی در مرداد ۱۴۰۴ نسبت به مرداد ۱۴۰۳، ۰۸ درصد رشد داشته که در مقایسه با تیرماه ۱۴۰۴ این شاخص ۸ درصد افزایش یافته است. شاخص فروش بخش خودرو و قطعات نیز نسبت به سال گذشته معادل ۰.۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد؛ اما در مقایسه با ماه قبل، رشد قابل‌توجه ۱۷.۳ درصدی رخ داده است. همچنین از نظر تعداد، تولید خودروی سواری از ۵۵ هزار و ۱۱۷ دستگاه در تیرماه امسال به ۶۲ هزار و ۱۲۲ دستگاه در مردادماه، رسیده است. براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، روند افزایشی شاخص‌ها در مرداد نشان می‌دهد که بخش خودروی کشور، پس از دو ماه افت نسبی توانسته تا حدی وضعیت خود را ترمیم کند؛ اما هنوز فاصله قابل‌توجهی با سال گذشته به‌ویژه در بخش تولید قطعات وجود دارد. البته باید این موضوع را در نظر گرفت که تأثیر شرایط فعلی بر وضعیت خودرو کاملاً مشهود است. اما اگر مسأله تعرفه واردات خودرو و مسائل مربوط به قطعه‌سازان حل شود هم در بخش وارداتی شاهد کاهش مشکلات خواهیم بود و هم در بحث تولید، دوباره افزایش تولید را تجربه خواهیم کرد

واکنش سکاندار دارو به فعال شدن مکانیسم ماشه

رئیس سازمان غذا و دارو، به تشریح وضعیت بازار دارویی کشور پرداخت و از برنامه های سازمان برای بهبود شرایط تولید و تامین در نیمه دوم سال گفت.

مهدی پیرصالحی، در نشست خبری دهمین نمایشگاه دارو و صنایع وابسته که در سالن کنفرانس سازمان غذا و دارو برگزار شد، گفت: به رغم مشکلاتی که ایجاد شد، نمایشگاه ایران فارما توانسته به عنوان یک نشان معتبر حوزه دارو در حال فعالیت است.وی افزود: حضور شرکت‌های خارجی در نمایشگاه امسال به رغم تحریم‌ها و... با استقبال بیشتری همراه بوده است.پیرصالحی ادامه داد: شرکت‌های دارویی کشور در این سال‌ها که با مشکلات زیادی مواجه بوده‌اند، اما شاهد توسعه و رشد صنعت بوده‌ایم.وی افزود: همه باید به همدیگر کمک کنیم تا داروی کشور تأمین شود.

پیرصالحی اظهار داشت: یکی از اهداف اصلی نمایشگاه‌ها، تعاملات چند جانبه، تأمین مواد اولیه، تجهیزات و ماشین آلات صنعت داروسازی و صادرات است.

وی گفت: چین امروز تولید کننده ماده اولیه دارو در دنیا است و ما هم ارتباط خوبی با این کشور داریم، به طوری که در صدد افزایش همکاری با چین هستیم.پیرصالحی به مقوله تولید واکسن در کشور اشاره کرد و افزود: دو واکسن ساز بزرگ دولتی داریم که متأسفانه روند واکسن سازی رازی، نزولی بوده است.وی گفت: برای واکسن‌های قدیمی که مصرف می شده است، باید سرمایه‌گذاری بیشتری صورت بگیرد. زیرا، مجبور شده‌ایم خیلی از این واکسن‌ها را وارد کنیم.

پیرصالحی در واکنش به آثار فعال شدن اسنپ بک در حوزه دارو، افزود: واقعیت این است که بررسی‌های ما نشان می‌دهد، اثرات مستقیم در حوزه دارو خیلی کم خواهد بود و شاید بیشتر در حمل و نقل ما را دچار مخاطره کند.

وی ادامه داد: رفتار دنیا قابل پیش بینی نیست و ما نمی‌دانیم اگر این کشورها بخواهند دارو را تحریم کنند و مسائل انساندوستانه را زیرپا بگذارند. اما، اقدام مهم ما، ایجاد ذخایر استراتژیک دارویی است.

صنعت خودرو چگونه به بار اضافی اقتصاد ایران بدل شد؟

۳۱۰ هزار میلیارد تومان زیان انباشته، سایپا و ایران‌خودرو را به باتلاقی کشانده که نه تزریق نقدینگی دولت و نه سیاست‌های...

صفحه۲

هدف مکانیسم ماشه اعمال فشار روانی برای افزایش نرخ ارز است

عضو اتاق بازرگانی گفت: هدف غرب از فعال سازی مکانیسم ماشه ایران هراسی و فشار روانی برای افزایش نرخ ارز است...

صفحه۳

نفت در میانه رکود و جنگ؛ بازار جهانی سردرگم!

نفت با وجود افت روز جمعه، در مسیر رشد هفتگی باقی ماند؛ تصمیم فدرال رزرو برای کاهش نرخ بهره، جنگ اوکراین...

صفحه۵

وقتی تورم تولید، رکود مسکن را تشدید می‌کند

کریم حسن پور - رئیس جمهور در نشستی با جمعی از اعضای مجمع کارآفرینان ایران گفت: امروز علاوه بر فضای مساعد در روابط خارجی با کشورهای همسایه و دوست، اتحادیه‌هایی چون شانگهای، بریکس و اوراسیا نیز فرصت‌های بسیار خوبی برای همکاری شما با طرف‌های خارجی فراهم کرده است.

تورم تولید در برابر رکود مسکن؛ دوگانه‌ای که بازار مسکن را فلج کرد

تورم مصالح و زمین از یک‌سو و افت تقاضای واقعی از سوی دیگر، صنعت ساختمان را به نقطه‌ای رسانده که ادامه پروژه‌ها صرفه ندارد.

بر اساس گزارشی از اقتصادنیوز، امروزه بازار مسکن ایران در نقطه‌ای ایستاده که تضاد میان «هزینه ساخت» و «قدرت خرید» به یک بن‌بست تمام‌عیار تبدیل شده است. از ابتدای سال ۱۴۰۳ تاکنون، هزینه تولید هر مترمربع واحد مسکونی حدود ۲.۳ برابر سریع‌تر از قیمت فروش رشد کرده؛ به‌طوری که میانگین هزینه ساخت طی شش ماه از متری ۲۶ میلیون تومان به ۳۴ میلیون رسیده، در حالی که قیمت فروش در بسیاری از مناطق تهران و حتی برخی شهرهای بزرگ نه تنها افزایشی نداشته بلکه ۵ تا ۱۰ درصد کاهش را تجربه کرده است.این شکاف عمیق میان «تورم تولید» و «رکود تقاضا»، موتور سرمایه‌گذاری در صنعت ساختمان را از کار انداخته است. سازندگانی که زمانی بازار مسکن را به‌عنوان یک فرصت مطمئن می‌دیدند، حالا این بخش را «غیراقتصادی» می‌خوانند و سرمایه‌های خود را به سمت بازارهای نقدشونده‌تری چون طلا، ارز یا صنایع دیگر سوق داده‌اند. در نتیجه، صنعت ساختمان که سنتاً یکی از پیشران‌های رشد اقتصادی و اشتغال در ایران بود، امروز با کاهش جدی ورودی پروژه‌های جدید و خروج تدریجی سازندگان مواجه است؛ وضعیتی که می‌تواند اثرات دومینویی بر کل اقتصاد بگذارد.

هزینه ساخت می‌تازد، قیمت فروش درجا می‌زند

در حالی‌که نمودار هزینه‌های ساخت هر روز شیب تندتری پیدا می‌کند، قیمت فروش مسکن در بازار به ثبات یا حتی کاهش رسیده است. گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد در بسیاری از مناطق تهران و کلان‌شهرها، واحدهای مسکونی با همان قیمت سال گذشته فایل می‌شوند و در برخی استان‌ها حتی کاهش ۱۰ تا ۱۵ درصدی قیمت نیز مشاهده شده است.

اما در سمت دیگر معادله، هزینه ساخت بدون توقف بالا می‌رود. نوسانات ارزی، جهش بهای مصالح، افزایش حقوق کارگران ساختمانی و هزینه‌های جانبی همچون بیمه و مالیات، قیمت تمام‌شده را به سطحی رسانده که سودآوری پروژه‌ها را از بین برده است. نمونه روشن آن افزایش بهای متوسط ساخت از ۲۶ میلیون به ۳۴ میلیون تومان در کمتر از شش ماه است؛ در شرایطی که تقاضای مصرفی به‌دلیل کاهش توان مالی خانوارها، کاملاً عقب‌نشینی کرده است.این عدم تناسب آشکار، جذابیت سرمایه‌گذاری در مسکن را به شدت تضعیف کرده است. نتیجه آن است که بسیاری از سازندگان حرفه‌ای ترجیح می‌دهند پروژه‌های نیمه‌تمام خود را به هر شکل تکمیل کنند و از بازار خارج شوند، تا اینکه وارد پروژه‌های جدیدی شوند که از همان روز اول زیان‌ده به نظر می‌رسند. این نقطه دقیقاً همان جایی است که رکود مسکن از یک پدیده معاملاتی به یک بحران تولیدی تبدیل می‌شود

زمین دلاری و اعتبارات گران؛ قفل بزرگ ساخت‌وساز

اگر بخواهیم ریشه اصلی بحران ساخت‌وساز را پیدا کنیم، باید دو عامل کلیدی را کنار هم بگذاریم: «زمین» و «اعتبار». زمین در ایران عملاً به کالایی دلاری تبدیل شده است. مالکان به‌ویژه در مناطق شهری کمیاب، قیمت زمین را نه بر اساس توان بازار مصرف بلکه بر اساس نرخ ارز تعیین می‌کنند. به همین دلیل حتی در دوره‌هایی که قیمت مسکن افت می‌کند یا درجا می‌زند، بهای زمین تقریباً بدون نوسان بالا باقی می‌ماند. همین «چسبندگی قیمت زمین» باعث شده نقطه شروع هر پروژه ساختمانی عملاً غیرقابل دسترس شود.

از طرف دیگر، مسیر تأمین مالی هم در بن‌بست است. شبکه بانکی به دلیل رکود معاملات، امکان ارائه تسهیلات گسترده به سازندگان ندارد و توسعه‌گران مجبور می‌شوند به بازارهای غیربانکی روی بیاورند؛ جایی که نرخ بهره به ۵۰ تا ۶۰ درصد می‌رسد. این در حالی است که بازدهی ساخت‌وساز با شرایط فعلی کمتر از این ارقام است و پروژه‌ها عملاً از همان آغاز در زیان قرار می‌گیرند.ترکیب زمین دلاری و اعتبار گران، قفل بزرگی بر در ساخت‌وساز زده است. حتی شرکت‌های حرفه‌ای و باسابقه نیز اذعان می‌کنند که شروع پروژه‌های جدید با این سطح از هزینه‌ها و ریسک، صرفه اقتصادی ندارد. نتیجه روشن است: رکود سرمایه‌گذاری ساختمانی عمیق‌تر می‌شود و عرضه آینده بازار مسکن به‌شدت تهدید خواهد شد.

سازندگان در مسیر خروج؛ تهاتر، پیش‌فروش زودهنگام و تغییر شغل

در دل این بحران، بسیاری از سازندگان راه بقا را در مسیرهای اضطراری جست‌وجو می‌کنند؛ مسیری که نه به رونق ساخت‌وساز بلکه به خروج تدریجی از صنعت منتهی می‌شود. امروز فقط سه گروه در میدان مانده‌اند: آن‌هایی که پروژه‌های نیمه‌تمام و تعهدات قبلی دارند، کسانی که زمین ارزان‌تر را از سال‌های گذشته خریده‌اند، و شرکت‌های بزرگ و ثروتمندی که توان تحمل فشار را دارند. بقیه یا عطای ساخت را به لقایش بخشیده‌اند یا سرمایه‌های خود را به بازارهای دیگری مثل پتروشیمی، اجاره‌داری یا حتی معاملات طلا و ارز منتقل کرده‌اند.بقایای سازندگان نیز ناچارند به روش‌هایی چون «تهاتر کامل با تأمین‌کنندگان مصالح» متوسل شوند؛ راهی که عملاً منجر به انباشت واحدهای مسکونی در دست پیمانکاران جز و فروشندگان مصالح شده است. گروهی دیگر از سازندگان، پیش‌فروش را به مرحله‌ای غیرمعمول مثل زمان خاکبرداری کشانده‌اند تا نقدینگی فوری به دست آورند؛ اقدامی که هم غیرقانونی است و هم ریسک بالایی برای خریداران ایجاد می‌کند.این روند به‌روشنی نشانه خروج بزرگ سازندگان از بازار است. صنعت ساختمان که روزی محملی برای جذب سرمایه‌های خرد و کلان بود، امروز چنان غیراقتصادی شده که حتی فعالان حرفه‌ای ترجیح می‌دهند دارایی‌های خود را از این میدان بیرون بکشند. اگر این روند ادامه یابد، سهم سازندگان واقعی از بازار بیش از پیش کوچک می‌شود و بخش مسکن به صنعتی نیمه‌جان با چند بازیگر محدود بدل خواهد شد.

در حالی که نمودار هزینه‌های ساخت هر روز شیب تندتری پیدا می‌کند، قیمت فروش مسکن در بازار به ثبات یا حتی کاهش رسیده است. گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد در بسیاری از مناطق تهران، و کلان‌شهرها، واحدهای مسکونی با همان قیمت سال گذشته فایل می‌شوند و در برخی استان‌ها حتی کاهش ۱۰ تا ۱۵ درصدی قیمت نیز مشاهده شده است.

تقاضای واقعی کجاست؟ سبک زندگی جدید و عرضه نامتناسب

بازار مسکن امروز گرفتار یک تناقض آشکار است: در حالی‌که عرضه روی کاغذ بالاست، تقاضای واقعی تقریباً غایب است. علت در شکاف میان آنچه ساخته می‌شود و آنچه خریداران می‌خواهند نهفته است. سازندگان عمدتاً به سراغ آپارتمان‌های بزرگ‌متراژ و گران‌قیمت رفته‌اند، در حالی‌که خانوارهای شهری به دلیل کاهش توان خرید و تغییر الگوی زندگی، به دنبال واحدهای کوچک‌تر و اقتصادی‌تر هستند.تحولات اجتماعی هم این شکاف را عمیق‌تر کرده است. ورود نسل دهه شصتی‌ها به بازار، پیری جمعیت شهری و گسترش سبک زندگی مینیمال باعث شده نیاز به واحدهای کوچک و کارآمد افزایش یابد. اما بخش عمده ساخت‌وساز همچنان بر مبنای الگوهای گذشته و برج‌های بزرگ‌مقیاس است که نه تنها به درد متقاضیان امروز نمی‌خورد، بلکه فروش آن‌ها نیز ماه‌ها به طول می‌انجامد.از سوی دیگر، نبود نهاد نظارتی کارآمد باعث شده که نیازسنجی واقعی در بازار مسکن شکل نگیرد. سیاست‌های شهری و کمیسیون‌های صدور مجوز بیشتر به بارگذاری کمی توجه دارند تا تناسب با نیاز اجتماعی. نتیجه این است که بخشی از تقاضا به‌طور کامل سرکوب می‌شود و خانواده‌ها ناچارند یا به اجارنشینی بلندمدت روی بیاورند یا به حاشیه‌نشینی و سکونت در واحدهای فاقد استاندارد تن دهند.به این ترتیب، بازار مسکن با وجود انبوه فایل‌های فروش، در عمل با رکود شدید تقاضا روبه‌روست؛ رکودی که نه تنها فروشندگان و سازندگان را زمین‌گیر کرده، بلکه چشم‌انداز بهبود در کوتاه‌مدت را هم تیره کرده است

خطر کمبود عرضه فردا؛ وقتی رکود امروز به جهش قیمت بدل می‌شود

رکود ساخت‌وساز امروز اگرچه در ظاهر به ثبات نسبی یا حتی کاهش قیمت‌ها منجر شده، اما در زیر پوست بازار بذر یک بحران تازه را می‌کارد. کاهش شدید درخواست پروانه‌های ساختمانی و افت ۴۰ تا ۵۰ درصدی شروع پروژه‌های جدید در برخی مناطق نشان می‌دهد که چرخه عرضه برای سال‌های آینده در حال خشکیدن است

در کوتاه‌مدت، خانوارها شاید از نبود تقاضا و کاهش جزئی قیمت‌ها نفس راحتی بکشند، اما همین رکود می‌تواند در افق چندساله به کمبود واحدهای آماده عرضه منجر شود. تجربه بازار ایران بارها نشان داده است که هرگاه عرضه عقب می‌نشیند، جهش‌های ناگهانی قیمت دوباره از راه می‌رسند. در چنین شرایطی، بحران امروز نه پایان، بلکه پیش‌درآمد یک بی‌ثباتی بزرگ‌تر خواهد بود.مسئله فقط حجم عرضه نیست، بلکه کیفیت و تناسب آن با نیاز واقعی جامعه است. اگر امروز سازندگان یکی پس از دیگری از بازار خارج شوند، فردا نه‌تنها واحد کافی برای خانوارهای جدید وجود نخواهد داشت، بلکه سبد عرضه به‌شدت از الگوی تقاضا دورتر خواهد شد. نتیجه چیزی جز افزایش دوباره فاصله طبقاتی در دسترسی به مسکن و تشدید بی‌عدالتی در بازار نخواهد بود

راه برون‌رفت: کاهش هزینه زمین، اصلاح تأمین مالی و چرخش به مسکن اجتماعی

صنعت ساختمان در نقطه‌ای ایستاده که ادامه وضع موجود تنها به «خروج بزرگ‌تر» سازندگان و قفل شدن بازار منجر می‌شود. راه نجات، تزریق پول یا قیمت‌گذاری دستوری نیست؛ بلکه تغییر رویکرد در سیاست‌گذاری است. نخستین گام، مهار هزینه زمین است. وقتی زمین به کالای دلاری و کمیاب بدل شود، هیچ پروژه‌ای صرفه اقتصادی نخواهد داشت. مشارکت با مالکان عمده و تعاونی‌های بزرگ می‌تواند بار تامین زمین را از دوش سازندگان بردارد و هزینه تمام‌شده را پایین بیاورد.

زودتر با خبر شوید...
www.mozayedemonaghese.com
واحد پشتیبانی و سایت ۴۹۱۰۵۴۲۵-۰۲۱
مزایده‌ها و مناقصه

روزنامه مرز اقتصاد ۲
دوشنبه ۳۱ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۳
www.marzeghtesad.ir

نحوه عرضه و قیمت‌گذاری بنزین سوپر وارداتی

با آغاز واردات بنزین سوپر توسط بخش خصوصی و قیمت‌گذاری آن بر مبنای نرخ‌های بورس انرژی، بازار سوخت کشور وارد مرحله‌ای جدید از رقابت، تنوع و واقعی‌سازی قیمت‌ها می‌شود.

این اقدام می‌تواند گامی مهم در کاهش فشار ناترازی، عرضه، بهبود کیفیت سوخت و حرکت تدریجی به‌سوی آزادسازی قیمت‌ها باشد. با توجه به ناترازی در عرضه بنزین و حذف عملیاتی بنزین سوپر از چرخه توزیع، واردات بنزین ویژه به‌عنوان راهکاری برای پاسخ به‌بخشی از نیاز بازار آغاز شده است. این فرآورده با استانداردی متفاوت از بنزین فعلی تولید داخل و به‌صورت وارداتی تامین خواهد شد.

باید به این نکته اشاره کرد که ورود بخش‌خصوصی به این حوزه بر این مبناست که تعیین قیمت بر اساس بازار جهانی صورت خواهد گرفت و با توجه به این‌که بنزین وارداتی را بخش‌خصوصی تامین می‌کند، قیمت‌گذاری آن تابعی از نرخ جهانی نفت، هزینه واردات، حمل‌ونقل، خدمات و سود سرمایه‌گذار خواهد بود.

این محصول بر اساس سازوکار بورس انرژی قیمت‌گذاری می‌شود و نرخ نهایی آن شناور و متغیر خواهد بود. اگرچه دولت از مدت‌ها پیش وعده ورود این محموله را داده بود، اما تاکنون توزیعی در جایگاه‌های سوخت صورت نگرفته است. با این حال طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، انتظار می‌رود که نخستین محموله وارداتی از هفته آینده در برخی نقاط کشور عرضه شود.

با توجه به ساختار فعلی عرضه سوخت در کشور باید تاکید کرد در حال حاضر دولت برای فرآورده‌هایی مانند بنزین و نفت‌گاز یارانه قابل‌توجهی پرداخت می‌کند. به‌عنوان مثال، عرضه نفت‌گاز به قیمت ۳۰۰ تومان به جایگاه‌دار انجام می‌شود؛ درحالی که فقط ۳۸۴ تومان بابت کارمزد خدمات به‌جایگاه تعلق می‌گیرد.

این وضعیت نشان می‌دهد که عرضه این فرآورده حتی هزینه‌های توزیع را نیز پوشش نمی‌دهد. این درحالی است که بررسی هم‌زمان سیاست‌های قیمتی و درآمدی از اهمیت بسزایی برخوردار است و افزایش قیمت سوخت باید در چارچوبی منسجم و هماهنگ با افزایش سطح درآمدی مردم انجام شود

نمی‌توان بدون در نظر گرفتن وضعیت معیشتی جامعه و با وجود قیمت‌گذاری غیرواقعی خودرو، قیمت بنزین را به‌یک‌باره افزایش داد. چنین تصمیماتی باید در قالب یک بسته کامل اصلاحات ساختاری، با نگاه کارشناسی و تدریجی اتخاذ شوند

انتخاب مشتری شرط ماندگاری در فضای رقابتی

امروزه تولیدکنندگان در جهت مشتری مداری و توجه به نیازها و خواسته‌های مصرف کنندگان به منظور تولید و ارائه محصولات جدید و خدمات نوآورانه گام بر می دارند. آنها دریافته اند که ماندگاری شرکت های تولیدی در بازارهای رقابتی به انتخاب مشتریان بستگی دارد و در واقع این انتخاب رمز بقای تولیدکنندگان است زیرا مصرف‌کننده ابتدا به مطالعه و ارزش‌گذاری مواردی همچون قیمت، مرغوبیت و کیفیت کالاها یا خدمات می‌پردازد و درنهایت آنها را انتخاب می‌کند.

همان‌گونه که مشتری در پی قیمت مناسب و کیفیت مطلوب است، این تفکر باید در فرهنگ تولید نیز نهادینه شود تا تولید رقابتی و اقتصاد سالم در بازار ایجاد شود، زیرا در یک بازار رقابتی سالم، تولیدکننده و مصرف‌کننده به دنبال جلب رضایت یکدیگر هستند و فرهنگ‌سازی مناسب در زمینه شناساندن حقوق حقه مصرف‌کنندگان به عامه مردم بخشی غیرقابل انکار در روند دستیابی به امنیت خاطر مصرف‌کننده است.

خلق ارزش برای مشتریان محصولات یا خدمات، یکی از مهم ترین عوامل سودآوری سازمان ها و بنگاه‌های اقتصادی به شمار می رود. لذا رقابت در این عرصه و هدف گذاری بنگاه های اقتصادی برای دستیابی به مزیت رقابتی پایدار و برتری استراتژیک نسبت به رقبای موجود سبب شده تا توجه به خواسته های مشتریان و جلب رضایت آنها با اهمیت شود.

در حقیقت رضایت مندی مشتری به عنوان یک سنجه برای میزان خشنودی وی از کالا یا خدماتی که خریداری نموده بوده ، همین طور نحوه قضاوت مشتری درباره میزان ارزشی که عایدش شده است. ارزش ها بر اساس زمان، مکان و افراد مرتبط با عوامل متغیر محیطی، تغییر می‌کند.

در واقع این تغییر، یک تبادل انرژی یا انتقال پیام بین افراد و سازمان‌ها در حوزه کسب و کار است. به این لحاظ بسیاری از مدیران برای آگاهی از نقاط ضعف و قوت سازمان یا شرکت خود در قیاس با سایر رقبا، تجزیه و تحلیل ارزش‌های مشتری انجام می‌دهند.

در این راستا باید در نظر داشته باشیم که این ارزش را نیروی انسانی سازمان یا شرکت در مشتری ایجاد می نماید. از این رو می بایست فرهنگ سازمانی برای نهادینه سازی و یا توسعه این امر توسط مدیران ایجاد گردد و ایجاد ارزش برای مشتری به یک فرهنگ سازمانی تبدیل شود

حقوق مصرف‌کنندگان از دیرباز همواره مورد توجه قرار داشته و به‌طور حتم این توجه مبتنی بر اصول اخلاقی بوده است. در حقیقت حاکمان جوامع خود را موظف کرده‌اند که به‌عنوان یک اصل اخلاقی، از حقوق مصرف‌کنندگان دفاع کرده و به‌عنوان یک فضیلت اخلاقی برای برقراری عدالت در جامعه تلاش کنند و حامی اصول اخلاقی و عدالت اجتماعی باشند.

بررسی توزیع استانی عوامل مؤثر در تعطیل شدن واحدهای صنعتی گویای آن است که چالش ضعف در ماشین آلات و تجهیزات در استان‌های ایلام لرستان خراسان جنوبی، یزد، مازندران چهار محال و بختیاری، اردبیل سمنان کهگیلویه و بویر احمد، کردستان و اصفهان، بیش از میانگین سطح کشور است.

نقدینگی؛ قاتل ۵۳ درصد واحدهای صنعتی!

مریم لطفی - براساس آمارها بیش از نیمی از ۶۵۸۹ واحد غیرفعال شهرک‌های صنعتی به دلیل بحران مالی از مدار تولید خارج شده‌اند.

بررسی وضعیت واحدهای صنعتی مستقر در شهرک‌های صنعتی بر اساس آمارهای ارائه شده توسط سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران نشان می‌دهد که بیش از ۵۲ هزار واحد صنعتی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور به بهره برداری رسیده است که از این تعداد حدود ۴۵۴۹۸ واحد صنعتی فعال و حدود ۶۵۸۹ واحد صنعتی غیر فعال هستند.

از کل واحدهای به بهره برداری رسیده تعداد ۴۸۱۲۴ (حدود ۹۲ درصد) از واحدهای صنعتی خرد و کوچک، تعداد ۳۰۶۴ واحد صنعتی (۶ درصد) با مقیاس متوسط و تنها ۸۹۹ واحد صنعتی (۲) درصد در مقیاس بزرگ هستند.

همچنین از میان واحدهای صنعتی فعال در شهرک‌های صنعتی نیز حدود ۱۳۸۸۳ واحد صنعتی (۳۱) درصد) با ظرفیت بالای ۷۰ درصد مشغول به فعالیت هستند، تعداد ۱۷۱۱۴ واحد صنعتی (۳۸ درصد) حدود ۵۰ تا ۷۰ درصد از ظرفیت خود را به کار گرفته اند و حدود ۱۴۵۰۱ واحد صنعتی (۳۲ درصد) با ظرفیت کمتر از ۵۰ درصد مشغول به فعالیت هستند.

اطلاعات ارائه شده در آخرین گزارش پایش ملی محیط کسب و کار، انتشاریافته توسط اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران در فصل پاییز ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که میانگین ظرفیت فعالیت واقعی حدود ۲۸۸۹ بنگاه اقتصادی شرکت کننده در نظرسنجی، معادل ۴۴.۹۱ درصد برآورد شده است.

کمبود نقدینگی؛ مهم‌ترین عامل تعطیلی ۵۳ درصد واحدهای صنعتی

این آمار به این معناست که بیش از ۵۰ درصد از ظرفیت بالقوه واحدهای اقتصادی، به دلایلی همچون کمبود مواد اولیه تنگنای مالی و ارزی فرسوده بودن ماشین آلات و تجهیزات و عدم امکان به روز رسانی در فرایند تولید و خلق ارزش افزوده نقشی ندارد و به کار گرفته نمی‌شود.

همچنین، به استناد آمارهای ارائه شده توسط سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی، ایران طی نیمه دوم دهه ۹۰ شمسی به شمار واحدهای صنعتی غیر فعال به طور قابل توجهی افزوده شده است. از ۶۵۸۸ واحد صنعتی غیر فعال حدود ۳۶۹۶ واحد صنعتی (۵۶ درصد از واحدهای صنعتی غیر فعال در فاصله سالهای ۱۳۹۶ تاکنون تعطیل شده اند.

بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، با نقض برجام و بازگشت دور جدیدی از تحریم‌ها، محیط کسب و کار پیرامون فعالان اقتصادی بیش از گذشته متغیر بی ثبات و نامساعد شد، اقتصاد کشور انواع شوک‌های قیمتی و ارزی را تجربه کرد و این شرایط در کنار نارسایی در تأمین مواد اولیه و مستهلک بودن ماشین آلات و تجهیزات آثار نامساعدی را بر بخش مولد اقتصاد کشور برجای گذاشت؛ به نحوی که بخشی از واحدهای تولیدی تعطیل شدند و برخی دیگر به ادامه فعالیت در زیر ظرفیت بهینه و اداره شدند و بیم آن می‌رود که با ادامه این شرایط، واحدهای بیشتری به ورطه تعطیلی گرفتار شوند.

در جدول زیر سهم هر یک از عوامل مؤثر بر تعطیل شدن واحدهای صنعتی مستقر در شهرک‌ها ارائه شده است.

همان طور که ملاحظه می‌شود ۵۳.۶ درصد از واحدهای صنعتی غیر فعال در شهرک‌های صنعتی به دلیل کمبود نقدینگی، ۱۶.۹ درصد از واحدهای صنعتی تعطیل شده در شهرک‌های صنعتی به دلیل عدم تقاضای بازار، نزدیک به ۴ درصد از واحدهای صنعتی به دلیل اختلاف فی مابین شرکا، نزدیک به ۴ درصد از واحدهای صنعتی غیر فعال به دلیل عدم تأمین مواد اولیه، حدود ۱.۳ درصد از واحدهای صنعتی غیرفعال به دلیل فرسودگی ماشین آلات و ضعف تکنولوژی، ۰.۹ درصد از واحدهای صنعتی تعطیل به موجب مشکلات زیر ساختی ۰.۸ درصد از واحدهای غیرفعال به دلیل مشکلات قضائی و حدود ۲۰ درصد از واحدهای صنعتی تعطیل در شهرک‌های صنعتی نیز به دلیل مواجهه با ترکیبی از مشکلات اشاره شده از ادامه فعالیت بازمانده اند.

همان طور که ملاحظه می‌شود اگرچه در سطح کشور به طور خاص ضعف و فرسودگی در ماشین آلات، عامل تعطیل شدن ۱.۳ درصد از واحدها بوده است اما این چالش در کنار مجموعه‌ای از چالشهای برشمرده در فوق عامل تعطیلی حدود ۲۱.۳ درصد از واحدهای صنعتی نیز می‌تواند محسوب شود.

همچنین بررسی توزیع استانی عوامل مؤثر در تعطیل شدن واحدهای صنعتی گویای آن است که چالش ضعف در ماشین آلات و تجهیزات در استان‌های ایلام لرستان خراسان جنوبی، یزد، مازندران چهار محال و بختیاری، اردبیل سمنان کهگیلویه و بویر احمد، کردستان و اصفهان، بیش از میانگین سطح کشور است

از سوی دیگر، تلفیق سهم واحدهای تعطیل که یا به دلیل ضعف در ماشین آلات و تجهیزات غیر فعال هستند و یا به دلیل مجموعه‌ای از مسائل از جمله نارسایی در تأمین مواد اولیه کمبود نقدینگی مستهلک بودن ماشین آلات و.... تعطیل شده اند، گویای آن است که ضعف تکنولوژی در کنار سایر مسائل موجب تعطیلی نزدیک به نیمی از واحدهای غیرفعال در استان‌های صنعتی کشور شده است.

همان طور که در جدول ملاحظه می‌شود نزدیک به ۴۸ درصد از واحدهای صنعتی غیر فعال در استان زنجان و ۴۷ درصد از واحدهای صنعتی تعطیل در استان اصفهان به دلیل مجموعه‌ای از مسائل از جمله فرسودگی ماشین آلات تعطیل شده اند.

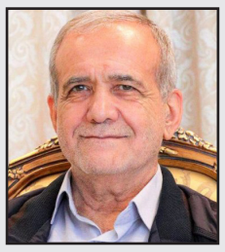

استفاده از ظرفیت‌های فناورانه، در همه بخش‌ها

رئیس جمهور با اشاره به تحولات اقتصاد جهانی به‌ویژه در منطقه خلیج فارس و حرکت به سمت اقتصاد پسانفتی، بر اهمیت تولید ثروت و صنعت از دستاوردهای علمی و انتقال دانش از دانشگاه‌ها به شرکت‌های فناورانه و صنعتی تأکید کرد و گفت: دولت برای حمایت از توسعه فناورانه کشور اهتمام جدی دارد و در این مسیر، هر بخش یا نهادی که بتواند نقش‌آفرین باشد، به‌کار گرفته خواهد شد. جلسه‌ای به‌منظور بررسی راهکارهای توسعه فناورانه کشور به ریاست مسعود پزشکیان برگزار شد.

در این جلسه، شرایط جهانی در حوزه فناوری‌های نوین، وضعیت کشورهای پیشرو و موقعیت کشورمان در این عرصه به‌تفصیل مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

لزوم «اولویت‌بندی در حوزه فناوری کشور»، ضرورت «ارتباط ارگانیک با کشورهای متحد و پیشرو در این حوزه»، «تغییر و ارتقای حکمرانی دولت با اجرای طرح‌های فناورانه بزرگ به‌منظور جبران عقب‌ماندگی‌ها از تحولات جهانی»، «حمایت از بخش خصوصی برای تسهیل شکل‌گیری شرکت‌های بزرگ فناورانه با قابلیت رقابت جهانی»، «اهتمام ویژه به حضور در جانمایی شرکت‌های بزرگ بین‌المللی به‌ویژه در بخش‌های بایوتکنولوژی، نانوتکنولوژی، های‌تک و هوش مصنوعی»، «بهره‌گیری از الگوی کشورهای پیشرو در ایجاد شهرهای هوشمند با هدف تقویت ده‌ها رشته صنعتی مبتنی بر هوش مصنوعی» و «نگاه ویژه به توسعه دیپلماسی فناوری» از جمله موضوعاتی بود که در این جلسه مورد بررسی و تأکید قرار گرفت.

بازار خودرو در بلاتکلیفی

عدم ثبات در سیاست‌های وارداتی و تعرفه‌ای و همچنین ابهام در مسیر آینده بازار، موجب شده است معاملات خودرو به‌شدت کاهش یابد و بازار در حالت تعلیق قرار بگیرد. از سوی دیگر، شرایط فعلی کشور و تحولات اخیر، آینده مبهمی را برای بازار خودرو مخصوصاً خودروهای وارداتی رقم خواهد زد. همچنین، وضعیت واردات خودرو با چالش‌های قانونی و اجرایی مواجه شده است. درحالی‌که دولت تلاش می‌کند با سیاست تعرفه‌ای پلکانی، ملاحظات اقتصادی و زیست‌محیطی را در نظر بگیرد، مجلس بر اجرای دقیق قانون بودجه تأکید دارد. این شرایط نه‌تنها موجب رکود بازار شده، بلکه فروشندگان نیز به دلیل ابهام در آینده بازار آسیب‌دیده‌اند و برخی از نمایشگاه‌داران خبر از تعطیلی واحدهای خود داده‌اند. آینده بازار خودروی ایران در چنین فضایی بسیار مبهم و غیر قابل پیش‌بینی است و فعالان این حوزه با بی‌اطمینانی چشم به تحولات سیاسی و اقتصادی دوخته‌اند که می‌تواند مسیر بازار را تعیین کند. سعید مؤتمنی، رئیس اسبق اتحادیه نمایشگاه‌داران خودرو، در گفت‌وگو با «ایران» به تحلیل وضعیت فعلی بازار خودرو، تأثیر تعرفه صددرصدی و همچنین تأثیر شرایط فعلی و تحولات پیش‌رو پرداخته است.

باتوجه به شرایط اقتصادی و سیاسی فعلی، وضعیت بازار خودرو را چطور ارزیابی می‌کنید؟

بازار خودرو کاملاً در بلاتکلیفی است. نه خریدار می‌داند باید وارد بازار شود، نه فروشنده می‌داند که کالایش را نگه دارد یا بفروشد. این بی‌تصمیمی و انتظار، باعث تشدید رکود شده است. واقعیت این است که تمام این گرفتاری‌ها در نهایت به وضع موجود برمی‌گردد که بازار را از تعادل خارج کرده است

آیا تجربه چنین شرایطی را پیش از این در تاریخ بازار و صنعت خودرو داشته‌ایم؟

اگر بخواهیم تاریخ این اتفاقات را مرور کنیم، بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۲ و هم‌زمان با شروع تحریم‌های بین‌المللی، تولید خودرو در کشور به‌شدت کاهش یافت. قیمت‌ها رشد عجیبی داشتند. بعد از برجام، از ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷، یک دوره تنفس بود و بازار کمی جان گرفت. اما از سال ۲۰۱۷ با خروج آمریکا از برجام و بازگشت تحریم‌ها، دوباره همان آشفتگی و گرانی‌های لحظه‌ای بازگشت. اگر امروز دوباره با موج جدید تحریم‌ها مواجه شویم، نه‌تنها تولیدکنندگان دچار بحران تأمین قطعه می‌شوند، بلکه افزایش قیمت هم بشدت دوباره اتفاق خواهد افتاد.

باتوجه به ماجرای تعرفه واردات خودرو که حالا هیأت تطبیق مقررات مجلس رأی بر بازگشت تعرفه‌ها به ۱۰۰ درصد داده است؛ اگر مجدد تعرفه‌ها به ۱۰۰ درصد برسد، چه تأثیری بر بازار خواهد داشت؟

فعلاً به‌خاطر فراوانی خودروهای وارداتی، در کوتاه‌مدت افزایش قیمت بزرگی نخواهیم دید. اما اگر تعرفه‌ها واقعاً از ۲۰ درصد فعلی به ۱۰۰ درصد برسد، قیمت نهایی خودروهای وارداتی جهش شدیدی خواهد داشت. برای مثال، خودرویی که با تعرفه پایین ثبت سفارش شده، اگر بخواهد با تعرفه جدید ترخیص شود، ممکن است افزایش قیمت شدیدی را تجربه کند. بنابراین، این مسأله می‌تواند در درازمدت بازار خودرو را هم متأثر کند.

با وجود ثبات نسبی در قیمت خودروهای وارداتی، چرا قیمت خودروهای داخلی طی هفته‌های اخیر رشد قابل توجهی داشته است؟

علت اصلی، محدودیت عرضه و فاکتور نشدن برخی از خودروها است. متأسفانه خودروسازان علی‌رغم افزایش قیمت‌ها هنوز زیان‌ده هستند. آنها اعلام می‌کنند که همچنان با کسری بودجه، زیان انباشته و ناتوانی در تأمین نیاز بازار روبه‌رو هستند.

گزارش‌هایی که اخیراً از زیان انباشته شرکت‌های بزرگ خودروسازی کشور منتشر شده واقعاً نگران‌کننده است. درحال حاضر تولید به‌سختی انجام می‌شود، هزینه‌ها بالا رفته و همین مسأله فشار را به مصرف‌کننده منتقل کرده است. با وجود اینکه هم‌اکنون فاصله قیمت بازار با کارخانه کمتر شده، اما همچنان قیمت خودروها بالاست. بنابراین افزایش مجدد قیمت کارخانه اصلاً منطقی نیست چون در حال حاضر فاصله بین قیمت کارخانه و بازار بشدت پایین است. به طوری‌که اختلاف قیمتی برخی مدل‌ها از ۲۰۰ میلیون، به حدود ۷۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان رسیده، اما بازار همچنان راکد است چون خریدار واقعی حضور ندارد. اگر خریدار فعال بود، مثلاً خودروی دنا یک میلیارد و ۲۴۵ میلیونی به راحتی در بازار خرید و فروش می‌شد، اما حالا حتی زیر قیمت کارخانه هم معامله نمی‌شود.

سرنوشت بازار خودرو را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

واقعیت این است که بازار خودروی ایران پیش از تحریم‌ها، در مسیر رشد و توسعه قرار داشت. اما با اعمال تحریم‌ها، تولید افت کرد، کیفیت خودرو پایین آمد و خودرو از یک کالای مصرفی به کالای سرمایه‌ای تبدیل شد. وقتی عرضه محدود شد و تقاضا در ابهام فرورفت؛ بازار از کارکرد طبیعی خود خارج شد. حالا هم در وضعیت رکود هستیم. مراجعه‌کننده نیست، خرید و فروشی انجام نمی‌شود و حتی آگهی‌های فروش با قیمت‌های بالا، بدون مشتری مانده‌اند. هر زمان که از تنش یا تحریم جدید صحبت می‌شود، بازار بیشتر به خواب می‌رود. این یخ‌زدگی بازار، بدون تصمیم‌گیری‌های درست و پایدار، ذوب‌شدنی نیست.

صنعت خودرو چگونه به بار اضافی اقتصاد ایران بدل شد؟

۳۱۰ هزار میلیارد تومان زیان انباشته، سایپا و ایران‌خودرو را به باتلاقی کشانده که نه تزریق نقدینگی دولت و نه سیاست‌های دستوری توان بیرون کشیدن آن را ندارند.

صنعت خودروی ایران در نقطه‌ای ایستاده که بیش از آنکه حاصل ضعف امروز باشد، نتیجه انباشت خطاهای دیروز است. سایپا و ایران‌خودرو سال‌هاست زیر بار تصمیمات وزارت صمت و سیاست‌های دستوری حرکت می‌کنند؛ از قیمت‌گذاری غیرواقعی گرفته تا پیش‌فروش‌های گسترده‌ای که نه با ظرفیت تولید همخوانی داشت و نه با توان مالی شرکت‌ها. نتیجه این چرخه، انباشت بدهی‌های سنگین و زیان عملیاتی است که اکنون در صورت‌های مالی به بیش از ۳۱۰ هزار میلیارد تومان رسیده؛ عددی معادل سه میلیارد دلار بودجه که می‌توانست برای ساخت چندین کارخانه مدرن و به‌روز هزینه شود.این میراث سنگین امروز خود را در زنجیره تأمین نشان می‌دهد؛ قطعه‌سازانی که با کمبود نقدینگی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، خطوط تولیدی که هر بار با خطر توقف روبه‌رو می‌شوند و مدیریتی که به‌جای تمرکز بر ارتقای کیفیت و توسعه محصول، مجبور است برای جبران بدهی‌های گذشته چاره‌اندیشی کند. به بیان ساده، خودروسازان بزرگ کشور نه در میدان رقابت جهانی، بلکه در باتلاق تعهدات و بدهی‌های تاریخی گرفتار شده‌اند؛ مسیری که هر روز بیشتر از دیروز، استقلال و توان راهبردی آنان را می‌بلعد.

تزریق نقدینگی دولت؛ مسکنی که درمان نیست

هر بار که صنعت خودرو به نقطه بحران می‌رسد، نسخه‌ای فوری از سوی دولت پیچیده می‌شود: تزریق نقدینگی. این پول‌ها در ظاهر قرار است زنجیره تأمین را نجات دهد و تولید را سرپا نگه دارد، اما در عمل بیشتر شبیه یک مُسکن موقتی عمل می‌کند. به تعبیر سعید مدنی، مدیرعامل اسبق سایپا، این حمایت‌ها نه به ریشه مشکلات می‌زند و نه آینده‌ای پایدار برای خودروسازان می‌سازد؛ بلکه اغلب سر از بازار سوداگری درمی‌آورد و در چرخه معیوب بدهی‌های گذشته گم می‌شود.

مسئله اصلی اینجاست که نقدینگی تازه، وقتی بدون اصلاح ساختار و استقلال مدیریتی تزریق شود، تنها بار تعهدات را سنگین‌تر می‌کند. قطعه‌سازان همچنان تحت فشار می‌مانند، خودروسازان برای جبران هزینه‌ها دوباره به پیش‌فروش متوسل می‌شوند و هیچ نشانه‌ای از سرمایه‌گذاری واقعی در ارتقای کیفیت یا توسعه فناوری دیده نمی‌شود. حتی اگر وعده‌های دولت در پرداخت به قطعه‌سازان عملی شود، در نهایت این بدهی دوباره به گردن خودروساز بازمی‌گردد و چرخه زیان انباشته ادامه پیدا می‌کند.

به همین دلیل است که حمایت‌های مالی دولت، به جای بازگشت به خط تولید، اغلب اثر خود را در تورم و افزایش قیمت نهایی خودرو نشان می‌دهد. صنعت خودرو در این وضعیت بیشتر از پول، به اعتماد و استقلال نیاز دارد؛ چیزی که با تزریق‌های قطره‌چکانی هرگز به دست نمی‌آید.

استقلال یا مداخله؟ کلید اصلی خروج از بحران

ریشه بسیاری از مشکلات صنعت خودرو در جایی نهفته است که دولت به جای سیاست‌گذاری کلان، پا در کفش مدیریت اجرایی کرده است. سال‌هاست وزارت صمت در همه‌چیز از قیمت‌گذاری تا تعیین هیئت‌مدیره نقش مستقیم ایفا می‌کند؛ نقشی که به جای هدایت صنعت، آن را به اسارت تصمیمات مقطعی و جناحی کشانده است. نتیجه روشن است: نه کیفیت ارتقا یافته، نه تیراژ پایدار مانده و نه خودروسازان توانسته‌اند در بازارهای منطقه‌ای حرفی برای گفتن داشته باشند.

کارشناسانی مثل سعید مدنی تأکید می‌کنند تنها راه برون‌رفت، استقلال عملی خودروسازان است. استقلال به معنای رهاشدن بی‌برنامه نیست، بلکه به معنای آن است که شرکت‌ها بتوانند درباره تولید، قیمت‌گذاری، جذب سرمایه و مدیریت داخلی تصمیم بگیرند و دولت صرفاً نقش ناظر و سیاست‌گذار را ایفا کند. تجربه چهار دهه اخیر نشان داده که مدیریت مستقیم دولتی نه‌تنها کارآمد نیست، بلکه هزینه‌های اضافی ایجاد می‌کند و فرصت نوآوری را از خودروسازان می‌گیرد.

صنعتی که باید با رقبای جهانی رقابت کند، نمی‌تواند در قفس تصمیمات دستوری پرواز کند. خودروسازان برای بازسازی اعتماد عمومی و جلب سرمایه‌گذاران نیازمند آزادی عمل‌اند؛ آزادی‌ای که اگر فراهم نشود، هرگونه حمایت مالی و هر وعده‌ای از سوی دولت در نهایت به اتلاف منابع منجر خواهد شد.

۳۰ مونتاژکار جدید؛ فرصت یا تهدید رقابتی؟

بازار خودرو ایران دیگر عرصه انحصاری دو غول سنتی نیست. طی سال‌های اخیر نزدیک به ۳۰ تا ۴۰ واحد مونتاژ وارد میدان شده‌اند و هرکدام ظرفیت قابل‌توجهی برای تولید دارند. در نگاه نخست، این ورود می‌تواند نشانه‌ای مثبت باشد؛ چرا که فضای رقابتی می‌تواند خودروسازان بزرگ را مجبور به ارتقای کیفیت، کاهش هزینه و حرکت به سمت قیمت‌گذاری منطقی کند.

اما مشکل اینجاست که رقابت در ایران اغلب زیر سایه تصمیمات ناپایدار و مداخلات مستقیم دولت شکل می‌گیرد. در چنین شرایطی، ورود بازیگران جدید نه تنها فرصت نمی‌سازد، بلکه به تهدیدی برای کل بازار تبدیل می‌شود. اگر قواعد رقابت شفاف نباشد و حمایت‌های دولت به‌طور تبعیض‌آمیز توزیع شود، مونتاژکاران هم به صف دریافت‌کنندگان رانت و نقدینگی خواهند پیوست و صنعت خودرو بیش از پیش در چرخه ناکارآمدی فرو خواهد رفت.

رقابت واقعی، زمانی به نفع مصرف‌کننده و صنعت است که قوانین شفاف، حمایت‌های عادلانه و نظارت دقیق بر اجرای تعهدات وجود داشته باشد. در غیر این صورت، افزایش تعداد تولیدکنندگان فقط ظاهر بازار را متنوع‌تر می‌کند، بی‌آنکه کیفیت و بهره‌وری را بالا ببرد. آینده صنعت خودرو ایران بستگی به این دارد که رقابت به‌عنوان یک فرصت مدیریت شود، نه اینکه در سایه دخالت‌های دولتی به رقابتی مخرب بدل گردد.

۳۱۰ هزار میلیارد بدهی؛ بار سنگین صنعت خودرو بر دوش اقتصاد ملی

زیان انباشته ایران‌خودرو و سایپا دیگر صرفاً یک بحران صنعتی نیست، بلکه به معضلی برای کل اقتصاد کشور تبدیل شده است. رقم ۳۱۰ هزار میلیارد تومان بدهی، معادل سه میلیارد دلار بودجه عمومی است؛ سرمایه‌ای که اگر به شکل درست تخصیص می‌یافت، می‌توانست چندین کارخانه مدرن با ظرفیت تولیدی بالاتر از دو خودروساز فعلی ایجاد کند. اما این سرمایه در چرخه‌ای معیوب از قیمت‌گذاری دستوری، پیش‌فروش‌های بی‌پشتوانه و حمایت‌های ناکارآمد دولتی هدر رفته است

این بدهی‌های سنگین تنها روی ترازنامه خودروسازان سنگینی نمی‌کند؛ بلکه به‌طور مستقیم بر تورم و نقدینگی کلان کشور هم اثر گذاشته است. منابعی که باید به سمت سرمایه‌گذاری مولد و ارتقای فناوری هدایت می‌شد، به بازار سوداگری و سفته‌بازی رفت و موجی از تورم و بی‌ثباتی در سایر بخش‌های اقتصاد ایجاد کرد. به بیان ساده، صنعت خودرو نه تنها بار خود را به دوش نمی‌کشد، بلکه بار اضافه‌ای بر شانه‌های اقتصاد ملی گذاشته است.

ادامه این وضعیت به معنای تداوم اتلاف منابع و کاهش توان رقابتی کشور در صنعت خودرو خواهد بود. اگر اصلاح ساختاری انجام نشود، بدهی‌های انباشته هر سال بزرگ‌تر خواهد شد و دولت نیز ناچار است برای جلوگیری از فروپاشی تولید، نقدینگی بیشتری تزریق کند؛ چرخه‌ای معیوب که هم خودروسازان را زمین‌گیر می‌کند و هم اقتصاد کلان را فرسوده.

راه نجات: نظارت دولت به‌جای مدیریت مستقیم

تجربه چهل سال اخیر صنعت خودرو یک درس روشن دارد: مدیریت مستقیم دولتی نه‌تنها راهگشا نبوده، بلکه صنعت را به یکی از بزرگ‌ترین کانون‌های زیان و ناکارآمدی بدل کرده است. در چنین شرایطی، نسخه‌ای که کارشناسان پیشنهاد می‌کنند، نه «رها کردن بی‌مسئولیت» بلکه «رهاسازی در چارچوب نظارت» است.

به بیان دیگر، دولت باید نقش خود را از اجرا به سیاست‌گذاری تغییر دهد؛ وظیفه‌اش تعیین مسیر کلان، پایش دقیق برنامه‌ها و جلوگیری از انحراف منابع است، نه دخالت در کوچک‌ترین تصمیمات روزمره خودروسازان. این شیوه به شرکت‌ها اجازه می‌دهد تا با استقلال عمل، مسیر تجربه‌گری و نوآوری را طی کنند و در برابر رقابت داخلی و خارجی مقاوم شوند.

روزنامه مرز اقتصاد ۳
اقتصادی، اجتماعی
www.marzeghtesad.ir
دوشنبه ۳۱شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۳
www.marzeghtesad.ir

هدف مکانیسم ماشه اعمال فشار روانی برای افزایش نرخ ارز است

فرحناز نعمتی - عضو اتاق بازرگانی گفت: هدف غرب از فعال سازی مکانیسم ماشه ایران هراسی و فشار روانی برای افزایش نرخ ارز است.

امیر مهرپوریان، رئیس اتاق بازرگانی ایران و ونزوئلا در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: اروپایی‌ها از ابتدا مکرر در مورد فعال کردن مکانیسم ماشه به ایران هشدار می‌دادند و اکنون هم تهدید به فعال کردن آن تا روزهای آینده کرده‌اند؛ هدف اروپایی‌ها از این اقدام، «ایران هراسی» است.

وی بیان کرد: دولت مردان بهتر است در این شرایط اقداماتی اتخاذ کنند که بهانه به دست غربی‌ها ندهند و با دیپلماسی شرایطی را فراهم کنند تا مانع از فعال شدن مکانیسم ماشه شوند.

رئیس اتاق بازرگانی ایران و ونزوئلا افزود: غرب با «ایران هراسی» به دنبال این است که شرکت‌ها و کشورهایی که در حال حاضر با ایران در حال فعالیت هستند، عقب بکشند.

مهرپوریان تأکید کرد: دشمن با توسل به مکانیسم ماشه به دنبال فشار روانی و سیاسی به ایران برای افزایش نرخ ارز است، در این زمینه شاهد بودیم که نرخ دلار در بازار غیر رسمی تا ۱۰۶ هزار تومان افزایش یافت، اما مجدد به محدوده ۹۷ هزار تومان عقب کشید و دوباره با خبر جدید به بالای ۱۰۰ برگشت بنابراین انتظار می‌رود با بهبود شرایط سیاسی، نرخ ارز به قیمت‌های قبلی بازگردد.

وی افزود: در جنگ ۱۲ روز نیز شاهد بودیم که نرخ ارز تا کانال ۹۴ هزار تومان افزایش یافته بود، اما بلافاصله پس از جنگ، نرخ ارز به نیمه کانال ۸۰ بازگشت.

رئیس اتاق بازرگانی ایران و ونزوئلا یادآور شد: اگر تعاملات سیاست خارجی ایران به شرایط گذشته بازگردد، هیجان بازار ارز فروکش خواهد کرد و بانک مرکزی به راحتی می‌تواند بازار ارز را کنترل کند.

مهرپوریان بیان کرد: ایران در زمینه‌های اقتصادی مورد تحریم همه جانبه غرب قرار گرفته، اما با روش‌های مختلف تحریم‌ها را دور زده است، بنابراین مکانیسم ماشه تأثیر اقتصادی اندکی برای کشور خواهد داشت.

وی اظهار داشت: غرب همچنین به دنبال آسیب رساندن به ایران در صحنه‌های سیاسی است، چرا که اگر سیاست خارجی ایران آسیب ببیند، ممکن است که اقتصاد ایران نیز دچار مشکلاتی شود.

رئیس اتاق بازرگانی ایران و ونزوئلا تصریح کرد: دولت ایران برای خنثی کردن آثار فعال شدن مکانیسم ماشه برنامه‌هایی را در دست اقدام دارد، یکی از این برنامه‌ها پذیرفتن FATF است و در این زمینه جلساتی برگزار شده است. همچنین وزیر امور خارجه جلسات و تماس‌هایی با طرف آمریکایی برای اجرایی نشدن مکانیسم ماشه داشته است.

مهرپوریان افزود: دولت به دنبال این است که حداقل مکانیسم ماشه را به تعویق بیندازد تا راه حل‌هایی برای فعال نشدن این مکانیسم پیدا کند.

وی گفت: حمله اسرائیل به قطر، قدرت دیپلماسی ایران را افزایش داد و ایران با استفاده از این اشتباه رژیم غاصب به دنبال این است که مانع از فعال شدن مکانیسم ماشه شود. بنابراین کشورمان می‌تواند با درایت و اتخاذ یک رفتار منطقی، از شرایط فعلی عبور کند.

مکانیسم ماشه مسئله جدیدی نیست؛ ایران راه مقابله با تحریم را بلد است

عضو هیئت رئیسه کمیسیون اصل نود مجلس گفت: از آنجایی که سال‌هاست تحریم‌های همه جانبه از سوی آمریکا و کشورهای اروپایی علیه ایران اعمال می‌شود، ما راه مقابله با تحریم‌ها را به خوبی می‌دانیم

در واکنش به تحرک غیرقانونی سه کشور اروپایی برای بازگرداندن قطعنامه‌های خاتمه یافته شورای امنیت، اظهار کرد: موضوع اسنپ‌بک یا مکانیسم ماشه، امری تازه و بی‌سابقه نیست.

وی توضیح داد: سال‌هاست تحریم‌های همه جانبه از سوی آمریکا و کشورهای اروپایی علیه ایران اعمال می‌شود، بر این اساس بازگشت یکسری از تحریم‌ها مسئله جدیدی نیست و کشور ما راه مقابله با تحریم‌ها را به خوبی می‌داند.عضو هیئت رئیسه کمیسیون اصل نود مجلس شورای اسلامی ادامه داد: تأثیرات مکانیسم ماشه بیشتر از آنکه واقعی باشد، متأسفانه تأثیرات روانی منفی بسیاری را در جامعه ما ایجاد کرده، به گونه‌ای که باعث افزایش قیمت دلار و برخی از کالاهای اساسی شده است. این امر در واقع یک بار روانی منفی به اقتصاد و جامعه وارد کرده است.

نماینده مردم قائمشهر در مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: در عین حال، آنچه مهم است این است که تحریم به طور قطع به اقتصاد کشورهایی که مورد تحریم ظالمانه قرار می‌گیرند آسیب وارد می‌کند، اما مسئله اسنپ‌بک و چنین موضوعاتی چیز جدیدی نیست که بخواهیم فضای بسیار بغرنجی را متصور شویم.

طلا، نقره و مس؛ برنده یا بازنده هفته معاملاتی؟

کاهش نرخ بهره فدرال رزرو به صعود طلا و نقره جان تازه داد، اما دلار قدرتمند و بازده اوراق همچنان مانع پرواز این فلزات شده‌اند. بازار فلزات گرانبها در هفته‌ای که گذشت، زیر سایه ترکیبی از سیاست‌های پولی فدرال رزرو، داده‌های اقتصادی آمریکا، تحولات ژئوپلیتیکی و تغییرات عرضه و تقاضای جهانی نوسانات چشمگیری را تجربه کرد. طلا به‌عنوان مهم‌ترین دارایی امن، در روز جمعه توانست کاهش‌های دو روزه خود را جبران کرده و بار دیگر روندی مثبت در پیش گیرد، هرچند فشار ناشی از دلار قوی و رشد بازده اوراق خزانه‌داری مانع از صعود پرقدرت آن شد. در کنار طلا، نقره و مس توانستند رشد نسبی را به ثبت برسانند، در حالی که پلاتین در مسیر نزولی حرکت کرد. این تحولات نشان دادند که بازارها همچنان به شدت نسبت به سیاست‌های پولی و شرایط اقتصادی کلان حساس هستند و مسیر آینده فلزات گرانبها با عدم قطعیت‌های جدی همراه است

بازگشت طلا پس از دو روز افت

قیمت طلا در معاملات روز جمعه توانست روند نزولی دو روزه خود را متوقف کرده و بار دیگر اندکی افزایش یابد. این رشد هرچند چشمگیر نبود، اما به معامله‌گران سیگنال داد که همچنان تقاضا برای دارایی‌های امن در بازار وجود دارد. طلا در محدوده ۳۶۶۸ دلار معامله شد که معادل ۰.۶۵ درصد رشد روزانه بود. این حرکت صعودی نشان داد که سرمایه‌گذاران پس از هضم پیام‌های فدرال رزرو، دوباره به طلا به‌عنوان گزینه‌ای مطمئن نگاه می‌کنند، هرچند فشارهای ناشی از تقویت دلار و بازده بالاتر اوراق خزانه‌داری همچنان سقف رشد قیمت را محدود نگه داشته است.

واکنش اولیه طلا به کاهش نرخ بهره فدرال رزرو

کاهش ۲۵ واحدی نرخ بهره فدرال رزرو در ابتدا موجب جهش قیمت طلا شد و این فلز زرد برای لحظاتی به رکورد ۳۷۰۷ دلار رسید. بازارها انتظار داشتند چنین اقدامی آغاز یک چرخه تسهیل پولی پرقدرت باشد و به همین دلیل واکنش اولیه بسیار مثبت بود. اما این روند دیری نپایید و پس از سخنان محتاطانه جروم پاول، تقاضای طلا فروکش کرد. این رفتار نشان داد که سرمایه‌گذاران تنها به کاهش یک‌باره نرخ بهره اکتفا نمی‌کنند و بیشتر به چشم‌انداز سیاست‌های آتی نگاه می‌کنند. در واقع، نوسانات سریع طلا بازتاب‌دهنده عدم اطمینان گسترده نسبت به مسیر آینده اقتصاد آمریکا و سیاست‌های پولی است.

موضع محتاطانه جروم پاول

جروم پاول در کنفرانس خبری پس از نشست فدرال رزرو تأکید کرد که کاهش اخیر نرخ بهره صرفاً یک «اقدام مدیریت ریسک» بوده و لزوماً آغازگر یک چرخه تسهیل تهاجمی نیست. او توضیح داد که تصمیمات سیاستی همچنان به داده‌های اقتصادی آینده وابسته است و بانک مرکزی قصد ندارد در مسیری از پیش تعیین‌شده حرکت کند. این اظهارات بازار را غافلگیر کرد، چراکه بسیاری انتظار یک رویکرد نرم‌تر داشتند. نتیجه سخنان پاول، تقویت سریع دلار و بازده اوراق خزانه‌داری بود که بلافاصله فشار مضاعفی بر قیمت طلا وارد کرد. این پیام نشان داد که فدرال رزرو به دنبال احتیاط است، نه تسهیل گسترده.

پیش‌بینی دو کاهش دیگر تا پایان سال

علیرغم موضع محتاطانه پاول، بازارها همچنان انتظار دارند تا پایان سال جاری دو بار دیگر نرخ بهره کاهش یابد. این پیش‌بینی ناشی از ضعف تدریجی بازار کار و نگرانی از رکود احتمالی در اقتصاد آمریکا است. چنین انتظاری می‌تواند در بلندمدت فشار نزولی بر طلا را کاهش دهد، زیرا نرخ‌های بهره پایین‌تر به سود دارایی‌های بدون بازده مانند فلزات گرانبهاست. با این حال، قدرت دلار و رشد بازده اوراق در کوتاه‌مدت مانع جهش سریع قیمت‌ها می‌شود. این تعادل شکننده باعث شده معامله‌گران با احتیاط بیشتری در بازار طلا فعالیت کنند و منتظر سیگنال‌های قوی‌تر از سمت اقتصاد کلان بمانند

دیدگاه نیل کشکاری درباره نرخ بهره

نیل کشکاری، رئیس فدرال رزرو مینیاپولیس، در اظهاراتی نرخ بهره خنثی را حدود ۳.۱ درصد اعلام کرد که بالاتر از برآوردهای پیشین است. او بر این باور بود که سیاست پولی فعلی چندان محدودکننده نیست و از کاهش ۲۵ واحدی اخیر حمایت کرد. کشکاری همچنین پیشنهاد دو کاهش دیگر در سال جاری را مناسب دانست تا از افزایش شدید بیکاری جلوگیری شود. او در عین حال تأکید کرد که فدرال رزرو باید انعطاف‌پذیر باقی بماند و در صورت شتاب گرفتن تورم یا بهبود بازار کار، کاهش‌ها را متوقف کند. چنین دیدگاه‌هایی سیگنالی دوگانه برای بازار طلا ایجاد می‌کند؛ از یک‌سو کاهش نرخ‌ها به نفع شمش است و از سوی دیگر امکان توقف یا حتی افزایش مجدد نرخ‌ها نگرانی ایجاد می‌کند.

صعود شاخص دلار آمریکا

شاخص دلار آمریکا پس از تصمیم فدرال رزرو روندی صعودی گرفت و به سطح ۹۷.۶۲ رسید که بالاترین سطح پنج‌روزه محسوب می‌شود. تقویت دلار معمولاً تأثیر منفی بر قیمت طلا دارد، زیرا این فلز به دلار قیمت‌گذاری می‌شود و با افزایش ارزش دلار، خرید آن برای دارندگان ارزهای دیگر گران‌تر تمام می‌شود. رشد دلار همچنین جذابیت دارایی‌های امن دیگر را کاهش می‌دهد و سرمایه‌گذاران را به سمت ارز ایالات متحده سوق می‌دهد. همین موضوع یکی از دلایل اصلی محدود ماندن رشد طلا در روزهای اخیر بود.

داده‌های اقتصادی قوی آمریکا

انتشار داده‌های مثبت اقتصادی در ایالات متحده یکی از عوامل تقویت دلار بود. تعداد مدعیان اولیه بیکاری کمتر از انتظار شد و شاخص تولیدات فدرال رزرو فیلادلفیا جهش بزرگی را تجربه کرد. این نتایج نشان دادند که بازار کار و بخش تولید همچنان قدرت خود را حفظ کرده‌اند. در چنین شرایطی، احتمال کاهش شدید نرخ بهره کاهش می‌یابد و همین موضوع فشار مضاعفی بر طلا وارد می‌کند. داده‌های قوی اقتصادی همیشه به سود دلار تمام می‌شوند و باعث می‌شوند معامله‌گران تمایل کمتری به خرید دارایی‌های امن نشان دهند.

رشد بازده اوراق خزانه‌داری

بازده اوراق خزانه‌داری آمریکا در روزهای اخیر به شکل محسوسی افزایش یافت. بازده ۱۰ ساله به حدود ۴.۱۱ درصد رسید و اوراق دوساله نیز به ۳.۵۸ درصد صعود کرد. این تحولات نشان داد که سرمایه‌گذاران انتظار دارند نرخ‌های بهره در سطوح بالاتری باقی بماند. افزایش بازده اوراق به طور مستقیم به ضرر طلاست، زیرا هزینه فرصت نگهداری این فلز بدون بازده را بالا می‌برد. به همین دلیل، حتی با وجود کاهش نرخ بهره فدرال رزرو، طلا نتوانست جهش پایدار را تجربه کند و تحت فشار بازده‌های بالاتر باقی ماند.

نمودار نقطه‌ای فدرال رزرو و سناریوی کاهش‌ها

به‌روزرسانی نمودار نقطه‌ای فدرال رزرو نشان داد که اعضا انتظار دارند تا پایان سال حدود ۵۰ واحد پایه دیگر از نرخ بهره کاسته شود. بازارها نیز این پیش‌بینی را جدی گرفته و احتمال بالایی برای کاهش‌ها در ماه‌های اکتبر و دسامبر در نظر گرفته‌اند. این موضوع به‌طور بالقوه عامل حمایتی برای طلا محسوب می‌شود، زیرا کاهش نرخ‌های بهره جذابیت دارایی‌های امن را افزایش می‌دهد. با این حال، لحن محتاطانه پاول و سیگنال‌های متناقض برخی اعضای فدرال رزرو همچنان فضا را مبهم کرده است.

تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی

تحولات ژئوپلیتیکی اخیر، از جمله انتقادات ترامپ از پوتین، فشار اتحادیه اروپا برای کاهش وابستگی به انرژی روسیه، و حملات اسرائیل به جنوب لبنان، به‌طور مستقیم بر بازار طلا تأثیر گذاشتند. در شرایطی که ریسک‌های سیاسی و امنیتی افزایش می‌یابد، سرمایه‌گذاران معمولاً به سمت دارایی‌های امنی مانند طلا هجوم می‌برند. این بار نیز چنین فضایی در بازار ایجاد شد و به رشد محدود طلا کمک کرد. هرچند این حمایت بیشتر مقطعی بود، اما نشان داد که نقش عوامل ژئوپلیتیکی در تعیین مسیر کوتاه‌مدت فلز زرد همچنان پررنگ است.

رشد محدود نقره

نقره همسو با طلا توانست در معاملات روز جمعه اندکی رشد کند و به محدوده ۴۲.۳ دلار برسد. کاهش نرخ بهره فدرال رزرو و آغاز کمپین تسهیل پولی به نفع نقره عمل کرد، زیرا این فلز نیز مانند طلا از نرخ‌های پایین‌تر سود می‌برد. با این حال، فشار ناشی از دلار قوی مانع رشد پرشتاب شد. سرمایه‌گذاران همچنان نقره را گزینه‌ای جذاب برای تنوع‌بخشی به پرتفوی خود می‌دانند، به‌ویژه به دلیل کاربردهای صنعتی این فلز که آن را نسبت به طلا متمایز می‌کند.

افزایش نسبی مس

بازار مس نیز در هفته گذشته واکنش مثبتی نشان داد و قیمت‌ها در بورس فلزات لندن با رشد ۰.۳ درصدی به ۹۹۷۹ دلار در هر تن رسید. این افزایش هرچند محدود بود، اما سیگنالی از نگرانی‌های عرضه در بازار جهانی مس به شمار می‌رود. اخبار مربوط به معدن کاموا-کاکولا و کاهش برآورد تولید، نقش کلیدی در این روند داشتند. با توجه به جایگاه مس در صنایع جهانی، هرگونه تغییر در عرضه یا تقاضا می‌تواند به سرعت بر قیمت‌ها اثر بگذارد.

افت پلاتین

پلاتین برخلاف طلا، نقره و مس در مسیر نزولی حرکت کرد و حدود ۰.۹ درصد افت کرد تا به سطح ۱۳۸۷ دلار در هر اونس برسد. این کاهش بیشتر ناشی از نگرانی‌ها درباره تقاضای صنعتی و اثرگذاری دلار قوی بر بازار بود. پلاتین وابستگی زیادی به صنعت خودروسازی دارد و چشم‌انداز ضعیف‌تر اقتصادی موجب شد سرمایه‌گذاران تمایل کمتری به این فلز نشان دهند. این روند بیانگر آن است که همه فلزات گرانبها به یک شکل به تحولات کلان پاسخ نمی‌دهند.

تأثیر اخبار تجاری و سیاسی آمریکا و چین

یکی از محورهای خبری مهم، تماس احتمالی ترامپ و شی جین‌پینگ درباره مالکیت TikTok و احتمال کاهش تنش‌های تجاری بود. چنین خبری فضای متناقضی برای بازار فلزات ایجاد کرد؛ از یک‌سو کاهش تنش‌های تجاری می‌تواند فشار تقاضا برای دارایی‌های امن را کم کند، اما از سوی دیگر تداوم ابهامات در روابط دو قدرت بزرگ اقتصادی جهان همچنان حامی قیمت طلا باقی ماند. این موضوع نشان داد که اخبار تجاری هم می‌تواند نقش مکمل و هم متضاد در تحرکات بازار ایفا کند

نوسانات بازار سهام و نفت

بازار سهام جهانی هفته‌ای ضعیف را پشت سر گذاشت، اما شاخص‌های آمریکا همچنان نزدیک رکوردهای تاریخی باقی ماندند. در عین حال، نفت خام با اندکی کاهش به ۶۳.۲۵ دلار رسید که نشانه‌ای از نگرانی درباره تقاضای جهانی بود. این شرایط برای طلا اهمیت دارد، زیرا سرمایه‌گذاران همزمان عملکرد بازار سهام و انرژی را زیر نظر دارند تا تصمیم بگیرند به سمت دارایی‌های امن حرکت کنند یا خیر. چنین وضعیت متناقضی فضای نوسانی برای طلا ایجاد کرد.تحلیل تحولات اخیر نشان می‌دهد که بازار فلزات گرانبها در نقطه‌ای حساس قرار گرفته است. کاهش نرخ بهره فدرال رزرو از یک سو زمینه حمایتی برای طلا و نقره فراهم کرده، اما از سوی دیگر دلار قوی و بازده بالای اوراق همچنان مانع رشد پرشتاب شده‌اند.

خرید ۱.۵ همتی از صفوف فروش ۵ همتی بورس؛ اصلاح شاخص کل تا کجاست؟

شاخص کل بورس تهران با کاهش ۳۴ هزار و ۸۰۸ واحدی (۱.۳۷ درصد) در سطح ۲ میلیون و ۵۰۷ هزار و ۷۸۶ واحد ایستاد.

بورس تهران و فرابورس ایران در حالی فعالیت خود را آغاز کردند که برآیند معاملات، نشانی از فشار فروش و ادامه مسیر اصلاحی شاخص کل داشت.

شاخص کل بورس تهران که طی ۱۰ کندل صعودی از کف ۲ میلیون و ۳۹۵ هزار واحد تا محدوده مقاومتی ۲ میلیون و ۶۹۶ هزار واحد پیشروی کرده بود، هفته گذشته در برابر دیوار سنگین عرضه‌ها متوقف شد و با عقب‌نشینی نیمی از مسیر صعود اخیر، اثرپذیری خود را از اخبار سیاسی و روانی حاکم بر بازار به نمایش گذاشت.

محور این اصلاح، محدوده ۲ میلیون و ۶۴۰ تا ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار واحد بود که طبق پیش‌بینی هفته گذشته، عبور از آن بدون یک محرک قوی دشوار ارزیابی شده بود. این بار، «فعال شدن مکانیزم ماشه» و همزمانی با «قطع همکاری با آژانس» به مثابه جرقه‌ای برای اصلاح شاخص عمل کرد.

از سقف اخیر، شاخص کل در ۵ کندل سرخ متوالی حدود ۱۹۰ هزار واحد معادل ۷ درصد کاهش یافته است. این کاهش در شرایطی رخ داده که بازیگران بازار با ترس و احتیاط، چشم‌انتظار ورود جریان قوی نقدینگی هستند و بسیاری تحلیلگران بر این باورند که محدوده حمایتی ۲.۳ تا ۲.۴ میلیون واحد می‌تواند نقطه آغاز بازگشت باشد.

این سناریو در صورت بهبود حجم و ارزش معاملات و پشیمان شدن فروشندگان، می‌تواند فضایی تازه برای تقویت طرف تقاضا ایجاد کند؛ در غیر این‌صورت، بازار ناگزیر به ادامه استراحت در سطوح پایین‌تر خواهد بود.

۲ روز آتی، آزمونی مهم برای تصمیم «بازارساز» و «آقای بازار» در جمع‌آوری صفوف فروش و تقویت امید صعود است؛ آزمونی که موفقیت در آن می‌تواند به معنای پایان روند نزولی شکل‌گرفته از اواخر اردیبهشت امسال باشد.

واکنش شدید بازار به اخبار مکانیسم ماشه و شایعات مرتبط با تنش‌های منطقه‌ای، بیش از آنکه بر پایه اثر عملیاتی باشد، از جنس اثر روانی ارزیابی می‌شود.

برخی کارشناسان تأکید دارند که در شرایط تحریمی فعلی، این خبر ظرفیت آنچه بعضی رسانه‌ها تصویر می‌کنند را ندارد و در نبود تکرار تجربه‌های تلخ چون جنگ تحمیلی، بازار توان جبران عقب‌ماندگی را خواهد داشت.

با این وجود، ضعف اعتماد عمومی و خروج فعالان قدیمی همچنان سایه بر سر بازار دارد. بسیاری بر این باورند که با توجه به اصلاح شدید در نمادهای متعدد، اکنون بازار به مرحله‌ای رسیده که می‌توان آن را «زمان گذاشتن سهام برای نوه و نتیجه» دانست.هرچند ارزش‌گذاری فعلی بسیاری از نمادها جذاب ارزیابی می‌شود، اما امکان کاهش بیشتر و ارزنده‌ترشدن همچنان وجود دارد. بازار به وضوح تابع اراده بازارساز و آقای بازار است و تا زمانی که این اراده برای رشد ایجاد نشود، احتمال قفل‌شدن روند صعود حتی در میانه‌ترین شرایط سیاسی نیز منتفی نیست.

فشار فروش بالا و کاهش ارزش معاملات، در کنار رویدادهای منفی احتمالی، شانس عبور از مقاومت فعلی را کاهش داده و سناریوی عقب‌نشینی بیشتر برای بازیابی انرژی را تقویت می‌کند. برعکس، افزایش تدریجی ارزش معاملات در طول هفته و رشد محسوس قدرت خریدار در برابر فروشنده، می‌تواند نشانه‌ای از آغاز موجی تازه باشد.

در نیمه نخست معاملات امروز، شاخص کل بورس تهران با افت ۳۴ هزار و ۸۰۸ واحدی (معادل ۱.۳۷ درصد) به ۲ میلیون و ۵۰۷ هزار و ۷۸۶ واحد رسید.شاخص کل هم‌وزن نیز با ۶ هزار و ۵۱۱ واحد کاهش، عدد ۷۷۵ هزار و ۲۹۳ واحد را ثبت کرد.

بیشترین اثر کاهشی بر شاخص کل از سوی فولاد مبارکه اصفهان، پارسان، نوری، فارس، شستا، بانک ملت و وغدیر ثبت شد.

در میان نمادهای پرتراکنش بورس بر اساس تعداد معاملات، ایران‌خودرو با ۲۲ هزار و ۵۴۶ معامله در صدر قرار گرفت و پس از آن سایپا، بانک ملت، فولاد مبارکه، پالایش نفت اصفهان، بانک صادرات و شستا جای گرفتند.شاخص کل فرابورس با افت ۱۱۵ واحدی (۰.۴۸ درصد) به ۲۳ هزار و ۶۸۵ واحد رسید.شاخص کل هم‌وزن فرابورس با کاهش ۹۸۹ واحدی (۰.۷۶ درصد) به ۱۲۹ هزار و ۹۹۴ رسید

در معاملات امروز، بیشترین تاثیر کاهشی بر شاخص از سوی آریا و سامان و بیشترین اثر افزایشی از بپاس و فزر بود.در جمع نمادهای پرتراکنش فرابورس، فزر با ۸هزار و ۵۹۸ معامله، بجهرم، نان، هجرت، حسینا، فغدیر و رپویا پیشتاز بودند.ارزش معاملات خرد به ۲ هزار و ۹۹۳ میلیارد تومان رسید که در مقیاس روزانه، رقم قابل قبولی محسوب می‌شود. از این میان، ۶۰۳ میلیارد تومان خروج نقدینگی از سوی حقوقی‌ها و ۵۵۱ میلیارد تومان خروج از صندوق‌های درآمد ثابت به ثبت رسید.

تعداد نمادهای دارای صف خرید ۳۱ مورد با ارزش ۱۷۴ میلیارد تومان و نمادهای در صف فروش ۲۷۳ مورد به ارزش ۳ هزار و ۴۵۲ میلیارد تومان بود.

در لحظه تنظیم این گزارش ارزش صفوف فروش نسبت به ابتدای معاملات از ۵ هزار میلیارد تومان به حدود ۳ هزار میلیارد تومان کاهش یافت.

نبرد بین خریداران و فروشندگان حقیقی ادامه دارد و افت یا افزایش ارزش معاملات در ۲ روز آینده می‌تواند چراغ راه آینده بازار باشد.اگر افزایش ارزش معاملات پایدار بماند، می‌توان به پایان این اصلاح بیشتر امیدوار بود، در غیر این صورت، عقب‌نشینی به سطوح حمایتی پایین‌تر محتمل است.

نقشه راه خصوصی‌سازی موفق؛ از تشخیص اهلیت تا رهایی از رانت

عضو اتاق بازرگانی تهران، با ارائه چارچوبی برای خصوصی‌سازی واقعی، بر ضرورت سنجش دقیق اهلیت و جلوگیری از ورود نهادهای شبه‌دولتی تأکید کرد تا به موجب آن از رانت و ناکارآمدی جلوگیری شود.

محمدحسین برخوردار عضو اتاق بازرگانی تهران، در رابطه با بایدها و نبایدهای واگذاری شرکت‌های خودروسازی اظهار کرد: تجربه کشورهای توسعه‌یافته نشان می‌دهد که دو اصل بنیادین در موفقیت خصوصی‌سازی و دستیابی به اهداف صنعتی، کشاورزی و گردشگری نقش حیاتی دارند

وی در توضیح این دو اصل بنیادین گفت: واگذاری کامل امور به بخش خصوصی به معنای سپردن سکان هدایت بخش‌های مولد اقتصاد به دست توانای بخش خصوصی است، البته با نظارت و چارچوب‌گذاری صحیح دولت. همچنین اهلیت و تخصص خریداران و سپردن مسئولیت‌ها به افرادی که دانش، تجربه و تخصص کافی در حوزه مربوطه را دارند، در این مورد ضرورت دارد.

عضو اتاق بازرگانی تهران افزود: شاهد این مدعا، موفقیت چشمگیر کشورهایی نظیر ژاپن و کره جنوبی است که با رعایت این دو شرط، البته در چارچوب قوانین حمایتی و نه محدودکننده، به توسعه‌ای پایدار دست یافته‌اند.برخوردار در رابطه با تهدیدها و فرصت‌های ناشی از واگذاری سهام شرکت بزرگی همچون سایپا، که در حال حاضر به دغدغه افکار عمومی تبدیل شده است، گفت: افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری، جذب سرمایه و بهبود مدیریت از جمله فرصت‌هایی است که

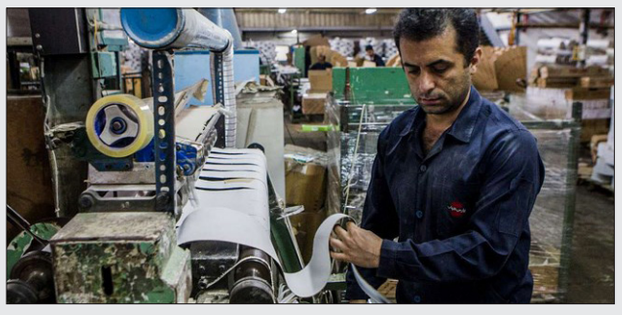

در راستای خصوصی سازی سایپا محقق شدنی است. ورود بخش خصوصی واقعی می‌تواند منجر به افزایش کارایی، کاهش هزینه‌ها و بهبود کیفیت محصولات شود.

وی اضافه کرد: همچنین واگذاری سهام امکان جذب سرمایه‌های جدید را فراهم می‌کند که برای توسعه و نوسازی صنعت خودروسازی ضروری است و با ورود مدیران متخصص و باتجربه از بخش خصوصی، انتظار می‌رود ساختارهای مدیریتی چابک‌تر و کارآمدتر شوند.

عضو اتاق بازرگانی تهران تصریح کرد: بخش عمده‌ای از دارایی‌های شرکت‌هایی مانند سایپا را دارایی‌های ثابت نظیر املاک و مستغلات تشکیل می‌دهند. نقدشوندگی پایین این دارایی‌ها و دشواری تبدیل سریع آن‌ها به وجه نقد، می‌تواند چالش‌برانگیز باشد، به خصوص در شرایط تورمی اقتصاد ایران. خریداران باید توانایی مدیریت این دارایی‌ها را در بلندمدت و با در نظر گرفتن نوسانات اقتصادی داشته باشند تا دچار زیان نشوندوی با بیان اینکه یکی از بزرگترین تهدیدها در این زمینه، واگذاری شتاب‌زده سهام به نهادها یا شرکت‌هایی است که ظاهری خصوصی دارند اما در عمل تحت نفوذ یا مالکیت دولتی قرار دارند. این امر نه تنها به اهداف خصوصی‌سازی آسیب می‌زند، بلکه می‌تواند به رانت‌خواری، ناکارآمدی و حفظ وضعیت موجود منجر شود. برای تقویت واقعی بخش خصوصی، واگذاری هرگونه سهام به شبه‌دولتی‌ها- باید به طور کامل ممنوع شود. برخوردار خاطرنشان کرد: تشخیص اهلیت خریداران، سنگ‌بنای موفقیت هرگونه واگذاری است و اگر هدف، تقویت واقعی بخش خصوصی و جلوگیری از تمرکز قدرت در دست شبه‌دولتی‌ها باشد، یکی از راهکارهای مؤثر، جذب سرمایه‌های خرد مردم است.عضو اتاق بازرگانی تهران اضافه کرد: در صورتی که سهام شرکت‌های دولتی به گونه‌ای عرضه شود که سوددهی و شفافیت لازم را داشته باشد، این سرمایه‌های کوچک می‌توانند تجمیع شده و جایگزین مناسبی برای خریداران شبه‌دولتی شوند. این امر با توزیع گسترده‌تر سهام، نظارت عمومی را نیز افزایش می‌دهد.

روزنامه مرز اقتصاد ۴
اقتصادی، اجتماعی
دوشنبه ۳۱ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۳
www.marzeghtesad.ir

هشدار انجمن حبوبات نسبت به تأمین بازار نیمه دوم سال

رئیس انجمن حبوبات ایران با اشـــاره به عدم تخصیص به موقع ارز، گفت: عدم تخصیص ارز به موقع سبب می‌شود تا مشکلات سال پیش دوباره تکرار شود.نشست خبری انجمن حبوبات کشور در محل این انجمن برگزار شد.داود لپه چی، رئیس انجمن حبوبات کشور با توجه به تأمین بازار حبوبات در نیمه دوم سال، گفت: معمولاً مصرف حبوبات در نیمه دوم ســـال افزایش می‌یابد در حالی که امروز با مشـــکل تخصیص ارز مواجه هستیم.وی افزود: سهمیه واردات حبوبات برای نیمه دوم سال نسبت به سال گذشته حدود ۱۵ درصد کاهش یافته است

این مســـئول صنفی با هشدار نسبت به تکرار موضوع کمبود لوبیا چیتی در سال گذشته، ادامه داد: عدم تخصیص ارز به موقع ســـبب می‌شود تا مســـئله لوبیا چیتی در بازار حبوبات برای ســـایر محصولات این حوزه دوباره تکرار شود.

وی با اشـــاره بـــه عدم آمار دقیق از ســـهمیه واردکنندگان حبوبات، تصریح کرد: سال گذشته عدس به اندازه کافی وارد شد و این مدیریت سبب گردید تا بازار این محصول در نیمه نخست امسال وضعیت با ثباتی داشته باشد.رئیس انجمن حبوبات کشور مبنی بر وضعیت بازار این کالای اساسی در نیمه دوم سال گفت: برای تأمین بازار باید از همین امروز برنامه‌ریزی داشته باشیم. اگر محصولات تولید داخل به دلیل آفت زدگی، کاهش بارش، ناترازی آب و بـــرق و... دچار کاهش در تولید شـــد باید با واردات به موقع جبران شود.لپه چی با بیان اینکه حدود ۳۰ درصد محصولات وابستگی ارزی دارد، تصریح کرد: در حال حاضر چون در فصل برداشت قـــرار داریم، نمی‌توانیم آمار دقیقی از میزان تولید داشت.وی گفت: برداشت عدس و نخود تولید داخل به پایان رسیده اما برداشت خانواده لوبیا جات تازه آغاز شده است.

این مسئول صنفی با بیان اینکه آمار دقیق را باید وزارت جهاد کشاورزی اعلام کند، ادامه داد: ثبت سفارش باز شود محصولات دو ماهه وارد می‌شود

۲۶ ایستگاه تولید بذر مرتعی در کشور فعال می شود

مدیرکل دفتر امور مراتع سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشـــور از برنامـــه ریزی برای فعال سازی ۲۶ ایستگاه تولید بذر مرتعی در ۲۱ استان کشور خبر داد.

به گزارش از ســـازمان منابع طبیعی کشـــور، ابوالقاســـم حسین پور با اشاره به اهمیت ایستگاه های تولید بذور و نهال مرتعی به عنوان ســـرمایه های زیرساختی احیای منابع طبیعی، افزود: این ایستگاه ها به وسعت ۷ هزار و ۵۰۰ هکتار با بیش از ۱۰۰ حلقـــه چاه به ظرفیت آبدهی ۱۸۰۰ لیتر در ثانیه در دستور کار دفتر امور مراتع قرار دارد.

مدیر کل دفتر امور مراتع سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشـــور با تاکید بر تامین نهاده مورد نیاز اجرای عملیات بیولوژیک و بیومکانیک احیای عرصه های طبیعی اظهارداشـــت: با ســـاماندهی عملیات بیولوژیک و بیومکانیک در سال جاری در راستای تحقق اهداف برنامه هفتم پیشرفت، تامین بذر استاندارد یکی از مهمترین عامل موفقیت برنامه های احیای مراتع اســـت و در این راستا از ابتدای امسال ۱۲۵ تن بذور انواع گیاهان مرتعی از ایستگاه های تولید بـــذر و همچنین محاوط بذرگیری در سطح مراتع تامین شده است.

حسین پور با تشـــریح رویکرد دفتر امور مراتع در فعال ســـازی ایستگاه های تولید بذر مرتعی از طریق احاله مدیریت ایستگاه به بخش خصوصی، اضافه کرد: علاوه بر تولید بذر، بهره گیری از سایر کارکردهـــای متجانس با ایســـتگاه های مرتعی متناسب با استعداد عرصه از طریق تهیه طرح های اقتصادی چندمنظوره در برنامه مصوب سال جاری قرار دارد.وی گفت: بر اساس هماهنگی های انجام شده با سازمان برنامه و بودجه، اختصاص اعتبارات دولتی جهت تعدادی از ایســـتگاه های مرتعی در رویشگاه های مناطق اقلیمی مختلف کشور پیش بینی شده است.مدیر کل دفتر امور مراتع با اعلام اینکه تاکنون ۹ ایستگاه تولید بذور و نهال مرتعی به بخش خصوصی احاله مدیریت شده است، از ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان ها خواست نسبت به تهیه و تصویب طرح مدیریت بهره برداری ایستگاه های باقیمانده و احاله مدیریت آن به بخش خصوصی اقدام کنند.حسین پور گفت: فعال سازی ایستگاه های تولید بذر مرتعی، یکی از شاخص های ارزیابی عملکرد استان ها در سال ۱۴۰۴ خواهد بود

مصوبه استمهال چک مرغداران بابت نهاده های دامی ابلاغ شد

تصویب نامه درخصوص استمهال همه چکهای دریافتی از تولیدکنندگان (مرغداران مرغ تخم گذار) بابت تحویل نهاده های دامی ابلاغ شد.

براساس مصوبه شورای قیمت گذاری و اتخاذ سیاستهای حمایتی محصولات اساسی کشاورزی درخصوص اســـتمهال کلیه چکهـــای دریافتی از تولیدکنندگان (مرغـــداران مرغ تخم گذار) بابت تحویل نهاده های دامی ابلاغ شد.

تصویبنامه شـــورای قیمت گـــذاری و اتخاذ سیاستهای حمایتی محصولات اساسی کشاورزی درخصوص اســـتمهال کلیه چکهـــای دریافتی از تولیدکننـــدگان (مرغداران مـــرغ تخم گذار) بابـــت تحویل نهاده هـــای دامی تاریخ بیســـت و هفتم شـــهریورماه ۱۴۰۴ توســـط وزیر جهاد کشـــاورزی و شـــورای قیمـــت گـــذاری و اتخاذ سیاستهای حمایتی محصولات اساسی کشاورزی ابلاغ شد.

خوزستان نبایدبه بیابان تبدیل شود

بیتا حسن پور - استاندار خوزستان با بیان اینکه انتقال آب از سد «ماندگان» مجوز قانونی ندارد، گفت: با هر گونه انتقال آب از بالا دست استان به صورت جدی مخالفت می کنیم.

سید محمدرضا موالی زاده پیش از ظهر امروز شنبه در جلسه شورای کشاورزی خوزستان که در سالن جلسات حوزه استاندار برگزار شد، بیان کرد: در تابستان با تنش آبی مواجه بودیم تا جایی که توانستیم سعی کردیم مدیریت کنیم، حدود ۳۰ جلسه تنش آبی تشکیل و در شهرستان‌ها قرارگاه ایجاد شد.

استاندار خوزستان با بیان اینکه در خصوص چند موضوع دغدغه مند هستیم، گفت: تامین آب شرب با کیفیت مناسب برای مردم، آب کشاورزی، آب نخیلات و دام‌های سنگین و ... از جمله آنها هستند لذا چندین موج رهاسازی انجام شد که موثر بود البته ای کاش آب بیشـــتری در اختیار داشته تا دغدغه کشاورزی را نداشـــته باشیم.وی با اشاره به موضوع کشت شلتوک عنوان کرد: در شورای تامین سقفی تحت عنوان سقف کشت معیشتی در نظر گرفته شد، برخی که به سمت کشت تجاری آمدند از حدود متعارف خارج شد و پرونده تعدادی از آنها به دادگاه ارسال شد که در حال بررسی است.

استاندار خوزستان با تاکید بر اینکه کشت‌های معیشتی اساساً نباید جریمه شـــوند، تصریح کرد: ســـازمان آب و برق در خصوص نحوه جریمه کشاورزان و شلتوک کاران بازنگری انجام دهد به گونه‌ای که شرایط مناسب داشته باشیم زیرا نمی‌خواهیم با مجموعه‌های مختلف برخورد شـــدید داشته باشیم مگر در موارد خاص که از استانداردها خارج شوند.موالی‌زاده ادامه داد: به گونه‌ای عمل شود که مُر قانون مورد توجه قرار گیرد و از سوی دیگر کشاورزان مد نظر باشند

وی اظهار کرد: ســـازمان جهاد کشاورزی برای تامین نهاده‌های کشاورزی، کودهای شیمیایی و سموم به میزان کافی و به موقع، پیگیری‌های لازم را داشته باشند تا اگر مشکلی وجود دارد از وزارتخانه پیگیری کنیم.

اســـتاندار خوزستان تاکید کرد: بانک عامل حوزه کشاورزی نیز برای تامین تسهیلات بانکی مورد نیاز کشت‌های پاییزه براساس برآوردهای سازمان جهاد کشاورزی پیگیری لازم را داشته باشند. همچنین صندوق بیمه کشاورزی ضمن اقدام سریع به پرداخت غرامت کشاورزان خسارت دیده، گزارش عملکرد خود را دو یا سه روز آینده اعلام کنند

وی بیان کرد: جهادکشاورزی مشکلات آب‌ها را به تفکیک شهرستان‌ها بررسی و در جلسه‌ای با معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خوزستان مورد بررسی قرار دهند سپس نتیجه اعلام شود.

استاندار خوزستان با بیان اینکه جلسه شورای عالی آب دو روز آینده تشکیل می‌شود، تصریح کرد: موضوع انتقال آب از سد ماندگان مطرح می‌شود، حوزه ما در این زمینه مشخص است و صحبت‌های لازم با مسئولین ذیربط صورت گرفته است.

موالی زاده گفت: هنگامی که ای سی آب به ۴۰ هزار می‌رسد چگونه می‌توان رضایت داد ۲۸۰ میلیون متر مکعب از بالادست از خوزستان خارج و به حوزه دیگری منتقل شود.

به گفته وی، سد ماندگان مجوز ماده ۲۳ و محیط زیست ندارد و در حال حاضر با اعتبارات محلی در حال اجرا است.

استاندار خوزستان با اعلام مخالفت برای انتقال هرگونه آب از خوزستان عنوان کرد: تا جایی که بتوانیم جلو این اتفاق در حوزه بالادست ماندگان، سمیرم و ... را می‌گیریم و با منطق و استدلال دنبال می‌کنیم زیرا به نظر می‌رسد برای مصارف دیگر مد نظر است اما برای آب شرب مشکلی نداریم و با اسناد می‌توان نشان داد آب شرب منتقل شده و بیشتر از این توجیهی ندارد.

موالی زاده تاکید کرد: انتقال آب از بالادست برای ما مشکل ایجاد می‌کند.

وی با اشاره به درخواست‌ها برای کنترل آتش‌سوزی هورالعظیم اظهار کرد: با مسئولان عراقی صحبت‌های مفصلی شده که گفتند از کرخه آب رهاسازی کنید و اعلام کردیم آبی برای رهاسازی وجود ندارد، درخواست رهاسازی آب از دجله داشتیم که مطرح کردند آبی در دجله نیست لذا درخواست مطرح در هیئت دولت را داشتیم.

اســـتاندار خوزســـتان با اشاره به تشکیل جلسه هیئت دولت در روز چهارشنبه گذشته گفت: در این جلسه مفصل در خصوص هورالعظیم و آتش سوزی‌ها صحبت کرده و چند پیشنهاد ارائه کردیم؛ درخواست داشتیم کارگروهی متشکل از دستگاه‌های ذیربط برای بررسی دقیق و پیگیری این موضوع که مردم را اذیت می‌کند تشکیل شود.

موالی‌زاده اضافه کرد: همچنین ارائه راهکارهای علمی برای حل مشکلات درخواست شد.

وی با بیان اینکه در کوتاه مدت از هواپیمای آب پاش استفاده می‌کنیم، عنوان کرد: امروز برای بار دوم این هواپیما وارد استان شد و کار را آغاز کرد که هر بار ۴۰ هزار لیتر آب پاشیده می‌شود و چه اثرات مثبتی دارد.

استاندار خوزستان با تاکید بر اینکه آتش سوزی‌ها و خوداشتعالی ها در خاک عراق است طبیعتاً تعهداتی دارند که باید به آن عمل کنند، ادامه داد: این هفته مجدد مسأله را پیگیری می‌کنم و با محیط زیست صحبت خواهم کرد البته این مسأله نیازمند سفر عراق و صحبت با مسیولین بلندپایه است تا به جمع بندی رسیده و وارد موضوع شوند.

موالی زاده مطرح کردن خرید هواپیمای ایروشن برای عملیات آب پاشی و حضور مستمر آن در استان را درخواست دیگر از هیئت دولت برشمرد و گفت: خوزستان باید هاب منطقه‌ای در این موضوع باشد زیرا آتش سوزی‌های زاگرس، هورالعظیم و نقاط دیگر را داریم

وی در خصوص انتقال آب از خوزستان به کهگیلویه و بویراحمد، اظهار داشت: در این خصوص مطرح کردیم در منطقه آبی نداریم که انتقال دهیم، مطالعات انتقال آب مربوط به سال ۹۸ است لذا شرایط انتقال وجود ندارد.

اســـتاندار خوزستان با تاکید بر اینکه با استان‌های همســـایه و مجاور مشکلی نداریم، افزود: اولویت اول این است خوزستان که همیشه به عنوان جلگه سبز از آن یاد شده به بیابان تبدیل نشود؛ در خصوص آب دیشموک نامه‌ای زده و درخواست شورای عالی آب داشته‌ایم، همچنین درخواست‌های فنی خود را ارسال کردیم تا این اتفاق نیفتد.

موالی زاده گفت: برای مردم قابل قبول نیست کنار رودخانه باشند و آب شرب آنها مشکل داشته باشد.

وی با اعلام اینکه در مقوله نخیلات سرآمد بوده‌ایم، بیان کرد: باید به این مسأله توجه شود و نگاه ما باید به نخل و بلوط ویژه باشد زیرا تنها سرمایه مادی نیستند بلکه به هویتمان گره خورده‌اند.

استاندار خوزستان ادامه داد: تا جایی که بتوانیم باید از سرمایه‌های آبی، بانک آبی و آورده به استان حفظ و حراست کنیم، هرچه کارشناسان منصفانه و منطقی بگویند می‌پذیریم.

موالی‌زاده تاکید کرد: کشـــاورزی در خوزســـتان باید رونق خود را کما فی سابق داشته باشد و مردم از حیث سرمایه‌های آبی در استان دغدغه‌ای نداشته باشند، مطمینا حضور مجموعه‌های صنفی کنار ما بسیار امید بخش است.

شفافیت و فناوری به‌روز، قاچاق را به بن‌بست می‌رساند

استاندار ایلام گفت: راهبردهای مقابله با قاچاق کالا و ارز باید با استفاده از فناوری‌های نوین و شفافیت در فرایندها به‌روزرسانی شود تا فضا برای قاچاقچیان به حداقل برسد.

احمد کرمی در نشست کمیسیون مبارزه با قاچاق کالا و ارز استان، با تأکید بر ضرورت تقویت اقدامات پیشگیرانه، اظهار کرد که استفاده از ظرفیت‌های مردمی و رسانه‌ای، برنامه‌ریزی علمی و کارشناسی و برگزاری جلسات مسئله‌محور، از اصول اساسی مقابله مؤثر با این پدیده است.

وی قاچاق کالا و ارز را از عوامل مخرب اقتصاد ملی دانست و یادآور شد که باید به سمتی حرکت کنیم که آمارها بیانگر اقدامات پیشگیرانه و نه فقط افزایش برخوردها باشد چرا که اگر پیشگیری به شکل مطلوب انجام شود، حجم برخوردها به‌طور طبیعی کاهش خواهد یافت.استاندار ایلام شفافیت را کلید مقابله با قاچاق عنوان کرد و گفت: شبکه مردمی، ارزان‌ترین و دقیق‌ترین ابزار نظارت است که در صورت فعال‌سازی، نتایج ارزشمندی به همراه خواهد داشت.کرمی با اشاره به ظرفیت‌های اقتصادی نوار مرزی استان یادآور شد: مرز می‌تواند به کانون خلق ثروت و توسعه تبدیل شود، به شرط آنکه مبادلات به‌درستی مدیریت شده و از تبدیل این فرصت به تهدید پیشگیری شود.

برداشت بیش از ۲ هزار تن خارک، رطب و خرما در خرمشهر

مدیر جهاد کشاورزی آبادان گفت: بیش از ۲ هزار تن خارک، رطب و خرما از ابتدای عملیات برداشت تاکنون از نخلستان‌های این شهرستان برداشت شده است.یاسر شریفی اظهار کرد: در این مدت، یک‌هزار و ۵۰۰ تن خارک و رطب و حدود ۶۵۰ تن خرما از سطح ۵۰۰ هکتار نخلستان‌های خرمشهر برداشت شده اســـت.وی با بیان که برداشت خرما از ابتدای شـــهریور آغاز شده و تا اواسط مهرماه نیز ادامه دارد افزود: ۲ کارگاه فرآوری خرما در خرمشهر فعال است و برای حدود ۵۰۰ نفر به صورت مستقیم و غیر مستقیم اشتغالزایی ایجاد شـــده است.مدیر جهاد کشاورزی خرمشهر به پیش بینی خرید سه هزار تن خرما توسط کارگاه‌های بسته بندی اشاره کرد و گفت: پیش بینی می‌شود امسال بیش از هشت هزار تن خرما در شهرستان خرمشهر تولید برداشت شود.

مدیر جهاد کشاورزی خرمشهر با بیان اینکه عمده ارقام موجود در شهرستان استعمران، برحی، بریم، زاهدی است ادامه داد: هرساله در کنار مصرف تازه خوری، خشک کردن و فرآوری خانگی، ارسال به استان‌های مختلف و صادرات این محصول به کشورهای هدف نیز در دستور کار است

شریفی از استمرار فعالیت شبکه مراقبت و پیش آگاهی دولتی و بخش خصوصی در این شهرستان خبر داد و اظهار کرد: سه هزار و ۵۰۰ هکتار از نخلســـتان و بیش از ۳۵ هزار هکتار زراعت تحت پوشـــش شـــبکه مراقبت دولتی قرار دارد.وی افزود: ناظرین شبکه مراقبت در بخش خصوصی و دولتی با حضور در نخلستان‌ها و مزارع، باعث انتقال دانش کشاورزی و ارتقای سطح علمی کشاورزان می‌شوند.

رهاسازی آب از سد سیمره برای هورالعظیم

مدیر کل مدیریت بحران اســـتانداری خوزستان گفت: رهاســـازی آب از سد سیمره در بخش عراقی تالاب هورالعظیم برای مهار خودســـوزی در دست بررسی است.

علی عبدالـــهی بیان کرد: پـــس از پیگیری‌های اســـتاندار خوزستان در ســـطوح ملی و بین‌المللی و مساعدت سازمان بحران کشور ،عملیات اطفای حریق هوایی در تالاب هورالعظیم با کســـب مجوز از دولت عراق از سر گرفته شده است.

وی گفـــت: در کنار اقدامات فوری و کوتاه مدت، پیگیری برای حل ریشه‌ای بحران نیز از طریق رایزنی با مقامات عراقی جهت رهاسازی آب به سمت تالاب هورالعظیم ادامه دارد.عبدالهی اظهار کرد: خشـــکی بخش‌های وسیعی از بخش عراقی تالاب هورالعظیم عامل اصلی خودســـوزی آن اســـت و مهمترین راهکار حل این مشـــکل رهاســـازی آب است.خودسوزی بخش عراقی تالاب هورالعظیم به دلیل نداشتن آب از هفت ماه گذشته آغاز شده و دود متصاعد شده از این خودسوزی هوای غرب خوزستان را آلوده کرده است.با پیگیری استاندار خوزستان برای دومین بار هواپیمای آب پاش عملیات مهار آتش را آغاز کرده است.این اقدام در کوتاه مدت باعث کاهش خودسوزی و تصاعد دود می‌شود .طبق اعلام فرماندار هویزه ۲۸ هزار هکتار از بخش عراقی تالاب هورالعظیم در آتش سوخته لست و این روند در حال پیشروی است.

هواپیمای آب پاش پنج پرواز در روز برای اجرای عملیات مهار آتش دارد ک زمان‌مشخصی برای خروج آن از استان تعیین نشده است.

قیمت تضمینی گندم زیر سایه بلاتکلیفی؟

یک نماینده مجلس با انتقاد از تعلل دولت در اعلام نرخ خرید تضمینی گندم، این تأخیر را تهدیدی برای امنیت غذایی و فشار مضاعف بر کشاورزان دانست.

خرید تضمینی گندم از دهه ۱۳۶۰ به‌عنوان یکی از ابزارهای راهبردی دولت برای حمایت از کشاورزان و تأمین امنیت غذایی کشور تثبیت شد؛ اما در سال‌های اخیر این سیاست به‌دلیل تأخیرهای پیاپی در اعلام نرخ، به معضلی جدی برای تولیدکنندگان تبدیل شده است. امسال نیز با گذشت ماه‌ها از آغاز سال زراعی، کشاورزان همچنان در بلاتکلیفی به‌سر می‌برند؛ وضعیتی که به گفته نمایندگان مجلس، نه‌تنها امید کشاورزان را تضعیف کرده بلکه امنیت غذایی کشور را نیز در معرض تهدید قرار داده است.

ساختار شورای قیمت‌گذاری و نقش سازمان برنامه

با وجود الزام قانونی به اعلام نرخ خرید تضمینی گندم تا پایان تیرماه، هنوز قیمت نهایی از سوی دولت اعلام نشده است. سید محمد سادات ابراهیمی، نماینده مردم شوشتر و گتوند در مجلس دوازدهم، با انتقاد از این وضعیت گفت: «تعیین به‌موقع نرخ تضمینی گندم نه‌تنها مطالبه کشاورزان بلکه ضرورتی برای امنیت غذایی کشور است. اما هر ساله این فرآیند با تعلل دولت مواجه می‌شود.»

او با اشـــاره به ترکیب شـــورای قیمت‌گذاری گندم توضیح داد: «اعضای شـــورا شـــامل رئیس‌جمهـــور، وزرای جهـــاد کشـــاورزی و اقتصـــاد، رئیس ســـازمان برنامـــه و بودجه، نمایندگان کشـــاورزان و دو نماینده مجلس هســـتند، اما تصمیم نهایی همواره وابســـته به تأیید ســـازمان برنامه و بودجه اســـت. این ساختار باعث می‌شـــود خواسته‌های کشاورزان ضمانت اجرایی نداشته باشد.»

رکشاورزان زیر فشار تورم و حذف یارانه‌ها

این عضو کمیسیون کشـــاورزی افزود: «کشـــاورزان نهاده‌های تولیدی را با نرخ آزاد تهیه می‌کنند، اما در قیمت‌گذاری تضمینی، هزینه‌ها و تورم واقعی لحاظ نمی‌شود. حذف یارانه‌ها نیز فشار مضاعفی بر آن‌ها وارد کرده است.»سادات ابراهیمی همچنین به تأخیر در پرداخت‌ها اشاره کرد و گفت: «خرید تضمینی به‌طور کامل و به موقع انجام نمی‌شود. مسئولان مختلف بهانه کمبود منابع مالی را مطرح می‌کنند، اما نتیجه چیزی جز آسیب جدی به کشاورزان نیست.»

مطالبه مجلس برای پاسخگویی دولت

او با بیان اینکه مجلس پیگیر این مسئله است، ادامه داد: «مسئولان ذی‌ربط به کمیسیون کشاورزی دعوت می‌شوند تا پاسخگو باشند. مجلس حتی آمادگی دارد در بودجه سال آینده اعتبارات ویژه‌ای برای خرید گندم اختصاص دهد.»نماینده شوشتر و گتوند در پایان خاطرنشان کرد: «نباید فقط کشاورزان برای تأخیرهای مالی جریمه شوند. همان‌طور که آن‌ها برای دیرکرد در بازپرداخت وام جریمه می‌شـــوند، دولت نیز باید برای تعلل در اعلام قیمت یا پرداخت‌ها پاسخگو و مشمول جریمه شود. امنیت غذایی کشور حیاتی است و این بی‌نظمی‌ها نباید آن را به خطر بیندازد.»

کال‌شور جاجرم؛ بلورهای زیبا، اما مرگبار

رودخانه کال‌شـــور جاجرم این روزها به محل رفت‌وآمد ســـودجویانی تبدیل شـــده که کیسه‌به‌دست نمک‌های بلوری آن را برداشت می‌کنند؛ نمک‌هایی که نه تنها تصفیه نشده‌اند بلکه آلوده به فلزات سنگین هستند و مصرفشان سلامت شهروندان را با خطر جدی روبه‌رو می‌کند.در دل کویر خشک جاجرم، جایی که خورشید بی‌امان می‌تابد و نفس زمین از عطش به شماره افتاده است، رد باریکی از آب همچون زخمی سپید بر خاک نشسته و راه خود را میان ترک‌های بی‌پایان باز می‌کند.

رودخانه‌ای که از دور همچون نقره‌ای ذوب‌شـــده می‌درخشد و در کناره‌هایش بلورهای نمک چون الماس‌های کوچک سر برآورده‌اند؛ زیبایی‌ای که هر رهگذر را به شگفتی وامی‌دارد

اما پشت این جلوه چشم‌نواز، حقیقتی تلخ پنهان است. این بلورها نه هدیه‌ای شفابخش از دل زمین، که حامل سمومی خاموش‌اند؛ سمومی که بی‌صدا در بلورهای درخشان پنهان شده و آرام‌آرام راهی سفره مردم می‌شوند.

جایی که سودجویان با بیل و کیسه به جان کال‌شور می‌افتند، غافل از آنکه هر دانه این نمک می‌تواند داستانی از بیماری، رنج و مرگی خاموش برای خانواده‌ها رقم بزند.

کال‌شور جاجرم با همه زیبایی‌های فریبنده‌اش، سرزمین تضادهاست؛ جایی که مرگ در لباس سپید نمک، خود را به زندگی مردم نزدیک می‌کند و هشدار کارشناسان بارها پژواک این حقیقت بوده اســـت که این نمک‌ها نه تنها خاصیتی ندارند، بلکه در دل خود کادمیوم، آرسنیک و سرب پنهان کرده‌اند؛ ترکیبی مرگبار که آرام و بی‌صدا اندام انسان را تسخیر می‌کند

وقتی از فروشـــندگان از مزایای مصرف این نمک سوال می شود، فهرست بلند بالایی از خواص آنها ارایه می کنند بدون این که از پشتوانه علمی کافی برخوردار باشند.

این در حالی است که این نمک نه تنها خاصیتی ندارد بلکه به باور بسیاری از کارشناسان تهدیدی برای سلامت استان است و می تواند فرد مصرف کننده را درگیر بیماری های مزمن کند.نکته دیگری که در مورد این نمک وجود دارد آن است که این نمک تصفیه نشده است و حاوی انواع مختلفی از فلزات سنگین نظیر آرسنیک، کادمیوم، سرب و جیوه است که این مواد نه تنها برای بدن مفید نیســـت بلکه مقادیر کم آنها در اندام های مختلف بدن تجمع یافته و سبب بروز آسیب جدی به آنها می شوند.

متخصص بیماری های داخلی، نســـبت به مصرف گسترده نمک‌های غیراستاندارد مانند نمـــک دریا، نمک صورتی و به ویژه نمک جاجرم گفت: این نمک‌ها نه تنها بدون ید افزوده هستند بلکه احتمال آلودگی آنها با فلزات سنگین و ناخالصی‌های محیطی وجود دارد.

این نمک نه تنها بدون ید افزوده هســـتند بلکه احتمال آلودگی آنها با فلزات سنگین و ناخالصی‌های محیطی وجود دارد

دکتر محمدزمان درویش افزود: مصرف این نمک‌ها می‌تواند سلامت افراد را در کوتاه‌مدت و بلندمدت به خطر بیندازد و جایگزین کردن آن با نمک یددار استاندارد به هیچ عنوان توصیه نمی‌شود.وی ادامه داد: نمک‌های دریا، صورتی و نمک محلی جاجرم معمولا ید افزوده ندارند و نمی‌توانند جایگزین منبع ید مطمئن شوند به گونه ای که استفاده گسترده از این نمک‌ها خطر کمبود ید در جمعیت را افزایش می‌دهد و سلامت نسل‌های آینده را تهدید می‌کند.

دکتر درویش با بیان اینکه نمک‌های غیر پالایش‌شده ممکن است حاوی فلزات سنگین مانند سرب، کادمیم، آرسنیک و جیوه باشند، بیان کرد: قرارگیری طولانی‌مدت در معرض این فلزات باعث آسیب‌های مزمن کلیوی و کبدی، اختلالات عصبی و افزایش ریسک برخی سرطان‌ها می‌شود.

متخصص بیماری های داخلی با اشاره به عوارض کوتاه مدت مصرف این نمک، خاطرنشان کرد: افزایش فشـــار خون و احتباس مایعات، تحریک دستگاه گوارش و ناراحتی‌های معده، تشدید مشکلات قلبی در افراد مستعد و بروز علایم سردرد، تورم و خستگی ناشی از مصرف زیاد سدیم از عوارض کوتاه مدت مصرف این نمک ها هستند.

معاون فنی معاون بهداشـــت دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، با هشدار نسبت به مصرف نمک‌های غیر اســـتاندارد به ویژه نمک جاجرم، اعلام کرد: نمک‌هایی که به صورت ســـنتی و غیرمجاز برداشت می‌شوند، فرآیند تصفیه را نپیموده اند و می‌توانند حاوی شن، ماسه، خاک و فلزات سنگین نظیر سرب، آرسنیک و کادمیوم باشند.

دکتر مریم پورآدینه افزود: این عناصر در بدن انباشـــته و دفن نمی‌شـــوند و در نهایت زمینه‌ساز بسیاری از بیماری‌ها به‌ویژه سرطان خواهند بود.

وی با بیان اینکه نمک از چاشـــنی‌های پرمصرف در سفره روزانه شهروندان است، افزود: نمک در روندهای حیاتی بدن از جمله سوخت و ساز (متابولیسم) و انتقال پیام‌های عصبی نقش دارد اما مصرف بیش از حد مجاز آن یعنی بیش از سه تا پنج گرم در روز (معادل یک قاشق مرباخوری) برای سلامت مضر است.

پورآدینه ادامه داد: مناسب‌ترین نوع نمک برای مصرف روزانه، نمک تصفیه‌شده یددار است، ید یکی از عناصر حیاتی برای سلامت بدن است و کمبود آن می‌تواند منجر به بیماری‌های تیرویید به‌ویژه کم‌کاری تیروئید شود.

روزنامه مرز اقتصاد
اقتصادی، اجتماعی
دوشنبه ۳۱شهریور ماه۱۴۰۴•شماره۷۶۳
www.marzeghtesad.ir
۵

نفت در میانه رکود و جنگ؛ بازار جهانی سردرگم!

لیلا جلیلوند - نفت با وجود افت روز جمعه، در مسیر رشد هفتگی باقی ماند؛ تصمیم فدرال رزرو برای کاهش نرخ بهره، جنگ اوکراین، و بازگشت عرضه قزاقستان، معادلات تازه‌ای را رقم زد.

بازار جهانی نفت در هفته‌ای که گذشت شاهد نوسانات شدیدی بود؛ از یک‌سو کاهش نرخ بهره فدرال رزرو ایالات متحده امید به رشد تقاضا را زنده نگه داشت و از سوی دیگر نگرانی‌ها درباره مازاد عرضه و کاهش مصرف در آمریکا فشار زیادی بر قیمت‌ها وارد کرد. علاوه بر این، تحولات ژئوپلیتیکی مانند جنگ روسیه و اوکراین، تصمیمات ترامپ، بازگشت عرضه از سوی قزاقستان و تغییرات در وضعیت اضطراری نیجریه، همگی بر چشم‌انداز بازار اثرگذار بودند. در چنین شرایطی، هر خبر اقتصادی یا سیاسی می‌تواند به سرعت باعث جابه‌جایی قیمت‌ها شود و معامله‌گران را در موقعیت‌های پیچیده قرار دهد.

افت قیمت نفت در روز جمعه

در معاملات روز جمعه قیمت نفت برنت با ۰٫۵ درصد کاهش به ۶۷٫۱۱ دلار و نفت وست تگزاس با ۰٫۷ درصد افت به ۶۳٫۱۰ دلار رسید. دلیل اصلی این افت، نگرانی‌های بازار درباره کاهش تقاضا در آمریکا بود که به دنبال نشانه‌های ضعف اقتصادی و افزایش ذخایر فرآورده‌های نفتی شکل گرفت. با این حال، کاهش قیمت‌ها نتوانست روند کلی افزایش هفتگی را از بین ببرد و بازار همچنان امیدوار به بازگشت تقاضا باقی ماند. این افت در واقع نوعی اصلاح کوتاه‌مدت به شمار می‌رود و بسیاری از تحلیلگران آن را نتیجه فشار همزمان عرضه بالا و مصرف پایین می‌دانند.

افزایش هفتگی قیمت‌ها با وجود افت روزانه

با وجود کاهش روز جمعه، هر دو شاخص نفتی در طول هفته افزایش ملایمی را ثبت کردند. دلیل اصلی این رشد هفتگی، تشدید درگیری‌ها میان روسیه و اوکراین بود که نگرانی‌ها درباره اختلال در عرضه جهانی نفت را تقویت کرد. معامله‌گران در طول هفته به این مسئله واکنش نشان دادند و شرط‌بندی‌ها بر افزایش قیمت‌ها بیشتر شد. این روند نشان می‌دهد که عوامل ژئوپلیتیکی همچنان نقش کلیدی در جهت‌دهی به بازار دارند. حتی اگر داده‌های اقتصادی آمریکا کاهش تقاضا را نشان دهند، تهدیدهای عرضه می‌توانند به راحتی کفه ترازو را به سمت رشد قیمت‌ها سنگین کنند.

موضع ترامپ علیه روسیه و فشار بر قیمت نفت

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، بار دیگر خواستار کاهش قیمت نفت شد تا از این طریق فشار بیشتری بر روسیه وارد کند و زمینه پایان جنگ اوکراین را فراهم آورد. او تأکید کرده است که جنگ تنها زمانی پایان می‌یابد که نفت ارزان شود و روسیه نتواند از درآمدهای آن برای تأمین هزینه‌های جنگ استفاده کند. ترامپ همچنین کشورهای مختلف را ترغیب کرد که خرید انرژی از اعضای اوپک پلاس را متوقف کنند تا جریان نقدی روسیه محدود شود. این موضع‌گیری نشان‌دهنده تلاش آمریکا برای استفاده از ابزار انرژی به‌عنوان اهرم سیاسی در برابر مسکو است.

نقش کاهش نرخ بهره فدرال رزرو در حمایت از نفت

یکی از عوامل حمایتی بازار نفت، تصمیم فدرال رزرو آمریکا برای کاهش نرخ بهره بود. این نهاد نرخ‌ها را یک‌چهارم درصد کاهش داد و اعلام کرد که در آینده نیز کاهش‌های بیشتری در راه خواهد بود. پایین آمدن نرخ بهره هزینه استقراض را کمتر می‌کند و به افزایش مصرف و سرمایه‌گذاری منجر می‌شود؛ موضوعی که به‌طور غیرمستقیم تقاضا برای نفت را نیز تقویت می‌کند. معامله‌گران امیدوارند که این سیاست پولی بتواند بخشی از نگرانی‌های ناشی از ضعف اقتصادی و رکود بازار کار آمریکا را جبران کند و مصرف سوخت در ماه‌های آینده را افزایش دهد

افزایش ذخایر تقطیر و نشانه‌های ضعف تقاضا در آمریکا

داده‌های هفتگی اداره اطلاعات انرژی ایالات متحده نشان داد که ذخایر فرآورده‌های تقطیری بیش از انتظار افزایش یافته است. این رشد به معنای کاهش تقاضای واقعی در بخش حمل‌ونقل و صنعت، به‌ویژه پس از پایان فصل رانندگی تابستانی، تعبیر می‌شود. افزایش ذخایر معمولاً به‌عنوان نشانه‌ای از اشباع بازار و افت مصرف شناخته می‌شود و می‌تواند فشار نزولی بر قیمت‌ها وارد کند. در کنار این موضوع، نشانه‌های ضعف بازار کار آمریکا نیز نگرانی‌ها درباره آینده مصرف انرژی را تشدید کرده و باعث شده بسیاری از سرمایه‌گذاران با احتیاط بیشتری در بازار نفت عمل کنند.

بازگشت صادرات نفت قزاقستان از طریق خط لوله BTC

قزاقستان اعلام کرد که صادرات نفت خود از طریق خط لوله باکو-تفلیس-جیحان را در اوایل سپتامبر از سر گرفته است. این خط لوله یکی از مسیرهای حیاتی صادراتی به شمار می‌رود و توقف آن در ماه اوت به دلیل مشکلات آلودگی، نگرانی‌هایی درباره عرضه ایجاد کرده بود. بازگشت جریان نفت از این مسیر به معنای افزایش عرضه در بازار جهانی است و می‌تواند بخشی از فشار ناشی از جنگ اوکراین را کاهش دهد. اهمیت این خط لوله در آن است که به قزاقستان اجازه می‌دهد بدون وابستگی کامل به مسیرهای روسیه، نفت خود را به بازارهای جهانی صادر کند.

لغو وضعیت اضطراری در ایالت نفت‌خیز نیجریه

نیجریه پس از شش ماه، وضعیت اضطراری در ایالت Rivers را لغو کرد و اعلام نمود که بحران قانون اساسی منطقه حل شده است. این استان یکی از مراکز کلیدی تولید و صادرات نفت در نیجریه محسوب می‌شود و بارها در گذشته هدف حملات شبه‌نظامیان قرار گرفته است. پایان وضعیت اضطراری می‌تواند ثبات بیشتری در جریان تولید و صادرات نفت این کشور ایجاد کند. هرچند همچنان نگرانی‌هایی درباره حملات احتمالی باقی مانده، اما این اقدام دولت پیام مثبتی برای بازار جهانی نفت و خریداران بین‌المللی ارسال کرده است.

نگرانی از عرضه مازاد و اثر محدود کاهش نرخ بهره

اگرچه کاهش نرخ بهره فدرال رزرو می‌تواند تقاضا را افزایش دهد، اما نگرانی‌ها درباره عرضه مازاد همچنان بازار را تحت فشار قرار داده است. کاهش روز جمعه قیمت‌ها نشان داد که معامله‌گران به این نتیجه رسیده‌اند که تنها سیاست پولی برای جبران مازاد عرضه کافی نیست. تولید بالای اوپک، تداوم صادرات روسیه و بازگشت عرضه قزاقستان عواملی هستند که سمت عرضه را تقویت می‌کنند. در چنین شرایطی، حتی کاهش هزینه‌های استقراض در آمریکا نیز نمی‌تواند به سرعت باعث رشد پایدار قیمت‌ها شود.

دیدگاه اندرو لیپو درباره ثبات عرضه روسیه

اندرو لیپو، رئیس شرکت لیپو اویل اسوشیتس، تأکید کرد که علی‌رغم تحریم‌ها، صادرات نفت روسیه همچنان ادامه دارد و تأثیر چندانی از محدودیت‌ها نگرفته است. او افزود که اوپک نیز در حال کاهش سطح کاهش تولیدات خود است و همین موضوع باعث می‌شود عرضه نفت در سطح بالایی باقی بماند. این دیدگاه نشان‌دهنده آن است که عوامل بنیادی بازار بیشتر به سمت عرضه سنگین تمایل دارند تا کمبود. به همین دلیل بسیاری از کارشناسان بر این باورند که رشد قیمت‌ها در کوتاه‌مدت محدود خواهد بود.

نظر کیلداف درباره ناکافی بودن کاهش نرخ بهره

جان کیلداف، شریک شرکت اگین کپیتال، اعتقاد دارد که کاهش یک‌چهارم درصدی نرخ بهره به تنهایی برای تقویت بازار نفت کافی نیست. او پیشنهاد کرده است که فدرال رزرو باید دست‌کم ۰٫۵ درصد نرخ‌ها را کاهش دهد تا اثر قابل‌توجهی بر تقاضا داشته باشد. به گفته او، کاهش‌های جزئی تنها باعث تضعیف دلار می‌شود و حتی می‌تواند هزینه واردات نفت برای آمریکا را بالا ببرد. این تحلیل نشان می‌دهد که بازار انتظار اقدامات پولی جسورانه‌تر و سریع‌تر از سوی فدرال رزرو دارد.

تعدیل انتظارات تقاضا توسط آژانس‌های انرژی

تمامی آژانس‌های بزرگ انرژی، از جمله اداره اطلاعات انرژی آمریکا، نسبت به ضعف احتمالی تقاضا در ماه‌های آینده هشدار داده‌اند. آنها تأکید کرده‌اند که به دلیل رکود اقتصادی و افزایش ذخایر، نباید انتظار جهش قابل‌توجه قیمت در کوتاه‌مدت داشت. این موضع‌گیری باعث شده بسیاری از سرمایه‌گذاران خوش‌بین، دیدگاه محتاطانه‌تری اتخاذ کنند. همچنین نشان می‌دهد که حتی در صورت وجود حمایت‌های ژئوپلیتیکی و سیاستی، واقعیت‌های مصرفی بازار حرف اول را می‌زنند

تأثیر فصل تعمیرات پالایشگاه‌ها بر مصرف

با ورود به فصل پاییز، بسیاری از پالایشگاه‌های آمریکا واحدهای خود را برای تعمیرات اساسی تعطیل می‌کنند. این پدیده که به «فصل تعویض» معروف است، به طور طبیعی باعث کاهش مصرف نفت خام می‌شود، زیرا تقاضا برای خوراک پالایشگاهی افت می‌کند. اندرو لیپو نیز بر این موضوع تأکید کرده و گفته است که کاهش فصلی تقاضا فشار بیشتری بر بازار وارد خواهد کرد. این مسئله همراه با افزایش ذخایر تقطیر، چشم‌انداز ضعیف‌تری از مصرف سوخت در آمریکا ایجاد کرده است

کاهش غیرمنتظره ذخایر نفت خام آمریکا

برخلاف انتظار تحلیلگران، ذخایر نفت خام ایالات متحده در هفته گذشته ۹٫۳ میلیون بشکه کاهش یافت. این میزان تقریباً سه برابر بیشتر از برآوردهای اولیه بود و عمدتاً به دلیل کاهش شدید واردات و افزایش صادرات رخ داد. کاهش ذخایر معمولاً نشانه‌ای مثبت برای بازار است زیرا به معنای مصرف یا صادرات بالاتر تعبیر می‌شود. با این حال، رشد همزمان ذخایر فرآورده‌های تقطیری باعث شد اثر مثبت این داده‌ها محدود شود.

کاهش صادرات نفت عراق به آمریکا

طبق داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا، صادرات نفت عراق به ایالات متحده در هفته گذشته به ۱۲۳ هزار بشکه در روز رسید که کاهش چشمگیری نسبت به هفته قبل داشت. این کاهش بخشی از روند دو هفته‌ای افت واردات نفت خام از عراق محسوب می‌شود. در عوض، کانادا با بیش از ۳٫۲ میلیون بشکه در روز همچنان بزرگ‌ترین تأمین‌کننده نفت آمریکا باقی مانده است. این تغییرات در الگوی واردات می‌تواند بر توازن بازار و روابط انرژی واشنگتن با تأمین‌کنندگان مختلف تأثیر بگذارد.

مذاکرات امنیتی اوکراین و فشارهای جنگی

اوکراین همچنان در تلاش است تا با آمریکا و متحدان اروپایی توافق‌های امنیتی الزام‌آور امضا کند تا در برابر تجاوز روسیه بازدارندگی بیشتری داشته باشد. مقامات کی‌یف بر این باورند که حمایت‌های لجستیکی، اطلاعاتی و مالی غرب برای ادامه مقاومت حیاتی است. در عین حال، جنگ در جبهه‌های شرق و جنوب شدت گرفته و روسیه با پیشروی تدریجی شهرهای استراتژیک را تهدید می‌کند. اوکراین نیز حملات پهپادی به زیرساخت‌های انرژی روسیه را افزایش داده تا اقتصاد این کشور را تحت فشار قرار دهد. این تحولات همزمان بر بازار نفت نیز اثر می‌گذارد، زیرا اختلال در عرضه و ریسک ژئوپلیتیکی افزایش می‌یابد.

بازار نفت در حال حاضر در نقطه‌ای حساس قرار دارد؛ از یک‌سو نگرانی‌ها درباره رکود اقتصادی و مازاد عرضه قیمت‌ها را تحت فشار گذاشته و از سوی دیگر تحولات ژئوپلیتیکی و تصمیمات فدرال رزرو چشم‌انداز صعودی را تقویت می‌کنند. داده‌های متناقض درباره ذخایر آمریکا، تغییرات صادراتی در کشورهای تولیدکننده و مذاکرات سیاسی اوکراین همگی بر پیچیدگی شرایط افزوده‌اند. به نظر می‌رسد در کوتاه‌مدت، بازار نفت میان دو قطب عرضه سنگین و تقاضای شکننده در نوسان باقی بماند و تنها یک عامل قوی — چه از سمت سیاست پولی و چه از سمت تحولات جنگی □ می‌تواند جهت‌گیری مشخص‌تری برای آن ایجاد کند.

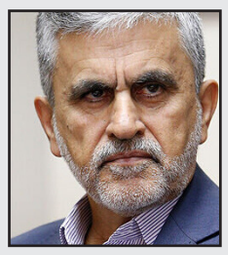

سرمایه گذاری در میادین مشترک هرچه زودتر انجام شود

مدیر سابق بین‌الملل شرکت نفت ایران گفت:اگر در میادین داخلی سرمایه‌گذاری نمی‌کنیم باید با اولویت ویژه شرایطی را فراهم کنیم که بتوانیم سرمایه گذاری درمیادین مشترک را هر چه زودتر آغاز کنیم

محسن قمصری مدیر سابق بین‌الملل شرکت نفت ایران و کارشناس انرژی در رابطه با توسعه میادین مشترک نفت و گاز گفت: میادین نفت و گاز پشتوانه تولیدات ملی به شمار می آیند و باید بتوانیم در میادین نفت و گاز در دو جهت سرمایه گذاری کنیم یکی حفظ تولیدات فعلی و دیگری افزایش تولید است. ایران به عنوان کشوری که صاحب منابع عظیم نفتی باید بتواند نقش خودش را در بازارهای نفتی حفظ کند.

وی ادامه داد: با وجود آنکه شرایط تحریمی وجود دارد ولی باید بتوانیم در این بخش سرمایه گذاری انجام دهیم تا به دو هدف حفظ سطح تولید و دیگری به اهدافی که تعیین شده به لحاظ کیفیت و کمیت تولید بتوانیم برسیم که سرمایه گذاری لازمه هر دو هدف است به همین دلیل ما باید بتوانیم سرمایه‌های لازم را جذب کنیم که ممکن است از طریق سرمایه‌های داخلی یا از طریق سرمایه‌های خارجی باشد.

اهتمام صنعت پتروشیمی بر تأمین خوراک پایدار

یک مقام مسئول تولید صنعت پتروشیمی در سال ۱۴۰۴ را قابل دفاع دانست و توسعه میدان‌ها،جمع‌آوری گازهای مشعل و سرمایه‌گذاری درطرح‌های کاهش مصرف گاز را از راهکارهای پتروشیمی برای تامین خوراک دانست.

ر به نقل از وزارت نفت، سعید باغبانی مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی، درباره آخرین وضع تولید صنعت پتروشیمی در سال ۱۴۰۴ با بیان اینکه عملکرد این صنعت با وجود وقوع جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، نسبت به پارسال تفاوتی نداشته و قابل دفاع است، اظهار کرد: حدود ۳۲ میلیون تن محصول از ابتدای امسال تاکنون در این صنعت تولید شده که ۵.۵ میلیارد دلار درآمد ارزی کسب شده است، همچنین بر اساس ۱۹ طرحی که در برنامه بهره‌برداری برای امسال قرار دارند که از بین آنها ۶ طرح تکمیل شده است، ظرفیت تولید صنعت پتروشیمی به بیش از ۱۰۰ میلیون تن می‌رسد.وی در زمینه برنامه‌های شرکت ملی صنایع پتروشیمی برای فعال کردن ۲۲ درصد ظرفیت خالی تولید در صنعت پتروشیمی تصریح کرد: حدود ۲۲ میلیون تن از ظرفیت نصب‌شده صنعت در سال ۱۴۰۳ استفاده نشده که حدود ۷۰ درصد آن به‌دلیل کمبود خوراک بوده است. اگر صنعت پتروشیمی بتواند تأمین خوراک را حل کند، قادر خواهد بود بخش قابل توجهی از ظرفیت خالی را به‌کار گیرد. افزون بر این، حل مشکلات تجهیزاتی و فرآیندی و پایداری تولید نیز در فعال کردن ظرفیت تولید مؤثر است.

مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی، مشارکت در توسعه میدان‌های بالادستی، جمع‌آوری گازهای مشعل و بهینه‌سازی مصرف سوخت را ازجمله راه‌حل‌های رفع چالش تأمین خوراک صنعت پتروشیمی دانست و اظهار کرد: در زمینه حضور پتروشیمی‌ها در توسعه میدان‌های بالادستی، قرارداد پتروشیمی باختر و پتروفرهنگ در میدان‌های بالادستی امضا شده است و در روزهای آینده تنفیذ می‌شود، همچنین در بخش جمع‌آوری گازهای مشعل نیز اقدام‌های مطلوبی از سوی پتروشیمی‌ها در حال انجام است. برای نمونه شرکت پالایش گاز بیدبلند خلیج‌فارس در فاز نخست ۹۴ میلیون فوت‌مکعب در روز از محل گازهای مشعل جمع‌آوری کرده است.

باغبانی درباره مشارکت شرکت‌های پتروشیمی در صرفه‌جویی گاز گفت: واحد بهینه‌سازی مصرف انرژی شرکت ملی صنایع پتروشیمی پارسال موفق شد با تخصیص درآمد حاصل از فرهنگ‌سازی و پویش کاهش ۱۰ درصدی مصرف انرژی، همسو با عمل به مسئولیت‌های اجتماعی، تجهیزات با کیفیت بالاتری را در برخی نقاط کشور جایگزین کند. این اقدام‌ها به کاهش مصرف و در نتیجه افزایش تولید در پتروشیمی‌های زاگرس و پردیس منجر شد.وی ادامه داد: اوراق ویژه‌ای نیز برای مشارکت در طرح پویش کاهش ۱۰ درصدی وجود دارد که اگر شرکت‌های پتروشیمی در این طرح‌ها سرمایه‌گذاری کنند، می‌توانند درصد بالایی از خوراک گازی خود را تأمین و در زمان محدودیت‌ها استفاده کنند.

مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی با بیان اینکه گاز با قیمت پایین و بدون رعایت الگوی مصرف در دسترس مردم قرار دارد، اظهار کرد: بالاترین قیمت سوخت در کشور به خوراک پتروشیمی‌ها اختصاص دارد و شرکت‌های پتروشیمی می‌توانند با انجام اقدام‌های اصلاحی در بخشی که بهای کمتری برای گاز پرداخت می‌شود، گاز را به قیمت کمتری دریافت کنند.

وعده بی‌فرجام تجدیدپذیرها

ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور با وجود رشد چشمگیر یک‌ساله و عبور از مرز ۲۲۰۰ مگاوات، هنوز کمتر از نیمی از هدف وعده داده‌شده ۵۰۰۰ مگاواتی است و عقب‌ماندگی از برنامه زمان‌بندی، ادامه دارد.

در اردیبهشت‌ماه امسال، محسن طرزطلب، معاون وزیر نیرو و رئیس ساتبا پیش‌بینی کرده بود که ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر تا پایان تابستان امسال به ۵۰۰۰ مگاوات برسد. طبق آن برنامه، قرار بود ماهانه حدود ۱۰۰۰ مگاوات به ظرفیت نصب شده اضافه شود و با همکاری بخش دولتی و خصوصی، پروژه‌های خورشیدی و مزارع کوچک در ۳۱ استان کشور وارد مدار شوند.

با این حال، تحقق این هدف به دلیل تأخیر در تأمین منابع مالی و کندی روند اجرای برخی پروژه‌ها، تا کنون محقق نشده است. آمارها نشان می‌دهد ظرف بیش از ۲۰ سال گذشته تنها ۱۲۳۲ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر در کشور احداث شده بود، اما طی یک سال اخیر این رقم به بیش از ۲۲۰۰ مگاوات رسیده است. با این حال، این جهش بی‌سابقه به دلیل کمبود منابع مالی، نتوانسته اهداف زمان‌بندی‌شده را محقق کند

براساس برنامه مصوب، احداث ۳۵۰۰ مگاوات ظرفیت جدید نیازمند ۱.۵ میلیارد دلار منابع مالی بود که باید بخشی از آن تا فروردین امسال در اختیار سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر قرار می‌گرفت. در عمل اما تأمین مالی با تأخیری شش‌ماهه انجام شد و تنها معادل درخواست ماه نخست سال پرداخت شد. همین تأخیر باعث شد ظرفیت‌ها از برنامه عقب بمانند.مسوولان معتقدند در صورت تزریق به‌موقع منابع، امکان عبور ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر به ۵۰۰۰ مگاوات تا پایان شهریور وجود داشت. اما اکنون حتی با رشد چشمگیر یک‌ساله، ظرفیت نصب‌شده به کمتر از نیمی از هدف برنامه رسیده است.توسعه تجدیدپذیرها نه یک انتخاب، بلکه یک ضرورت برای کاهش ناترازی انرژی و مقابله با آثار زیست‌محیطی سوخت‌های فسیلی به شمار می‌رود و بی‌شک تحقق اهداف تنها با افزایش سرعت تأمین مالی و اجرای دقیق سیاست‌های بالادستی امکان‌پذیر است.ایران با برخورداری از منابع طبیعی گسترده، فرصت‌های ویژه‌ای برای توسعه انرژی‌های پاک دارد. تابش آفتاب در مناطق مرکزی و جنوبی کشور، شرایطی مناسب برای احداث نیروگاه‌های خورشیدی فراهم کرده و بادهای موسمی در سواحل خزر و برخی مناطق غربی، ظرفیت بالقوه‌ای برای تولید برق بادی ایجاد می‌کند.به موازات توسعه نیروگاه‌های جدید، ۳۱ طرح بهره‌وری در حوزه صنعت، تجهیزات سرمایشی و روشنایی با هدف کاهش ۶۷۹ مگاوات مصرف برق در حال اجراست. کارشناسان معتقدند بهره‌وری تنها می‌تواند بخشی از عقب‌ماندگی موجود را جبران کند و تحقق برنامه ۵۰۰۰ مگاواتی نیازمند تصمیمات سریع‌تر و منابع پایدارتر است.سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بخش خصوصی با تجهیز کارگاه‌ها و آغاز عملیات اجرایی نیروگاه‌های خورشیدی کوچک، تلاش کرده‌اند سرعت اجرای پروژه‌ها را افزایش دهند. علاوه بر این، برنامه‌هایی برای نصب نیروگاه‌های کوچک مقیاس در دستگاه‌های دولتی و پشت‌بام‌ها پیش‌بینی شده که امکان مشارکت گسترده‌تر در توسعه تجدیدپذیرها را فراهم می‌کند.کارشناسان انرژی تأکید دارند که بهره‌گیری کامل از ظرفیت‌های خورشیدی و بادی کشور می‌تواند فشار بر شبکه برق را کاهش دهد، امنیت انرژی را افزایش دهد و بخشی از اهداف بلندمدت توسعه پایدار را محقق کند.

آغاز طرح جامع مخابراتی غرب کارون

مجری طرح احداث نیروگاه غرب کارون و تأسیسات جانبی گفت: مراکز فرآورش میدان‌های نفتی غرب کارون به شبکه یکپارچه و پرظرفیت مخابراتی مجهز می‌شوند.

به نقل از شرکت مهندسی و توسعه نفت، رحیم مینایی از تدوین و اجرای طرح جامع مخابراتی غرب کارون با هدف ایجاد زیرساخت ارتباطی پایدار، امن و پرظرفیت میان مراکز فرآورش میدان‌های نفتی منطقه، مخابرات نفت و شرکت مخابرات ایران خبر داد و اظهار کرد: این طرح زمینه انتقال داده، خطوط تلفن، اینترنت، اینترانت، اتوماسیون اداری، سامانه اسکادا و نظارت بر روند صادرات را از طریق بستر امن و پایدار فیبرنوری فراهم می‌کند، همچنین در مسیرهایی که اجرای فیبر امکان‌پذیر نباشد، از رادیو مایکروویو حرفه‌ای در باند 8-7 GHz استفاده می‌شود.

وی افزود: در بخش پشتیبانی عملیاتی نیز تأمین بی‌سیم‌های DMR برای برقراری ارتباط سیار کارکنان و مدیران واحدهای بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری، ایمنی، آتش‌نشانی، اورژانس، HSE و حراست در دستور کار قرار گرفته است.

آمادگی ۹۸ درصدی نیروگاه‌های حرارتی برای تأمین برق کشور

معاون شرکت برق حرارتی اعلام کرد با انجام بیش از ۱۰۲ هزار مگاوات تعمیرات، نیروگاه‌های حرارتی تابستان امسال با آمادگی کامل برق کشور را تأمین کردند و فصل جدید تعمیرات نیز آغاز شده است.

ناصر اسکندری درخصوص وضعیت نیروگاه‌های حرارتی کشور گفت: در دوره تعمیراتی گذشته که از شهریور سال قبل شروع و تا خرداد سال جاری ادامه داشت تمامی اقدامات تعمیراتی این نیروگاه‌ها به صورت مطلوب انجام شده است.

وی با اشاره به تعمیرات بیش از ۱۰۲ هزار مگاواتی در این دوره افزود: به این ترتیب و با انجام تعمیرات با کیفیت و تأمین قطعات مورد نیاز نیروگاه‌های حرارتی کشور آماده تأمین برق برای فصل گرم سال بودند.

معاون راهبری تولید شرکت برق حرارتی همچنین با اشاره به آمادگی بالای ۹۸ درصدی این نیروگاه‌ها در فصل گرم سال جاری ادامه داد: خوشبختانه نیروگاه‌های حرارتی علیرغم تولید محدود نیروگاه‌های برق‌آبی و فصل گرم با آمادگی کامل به تأمین برق کشور پرداخته و توانستند با تولید پیوسته برق مطلوبی را در اختیار مردم قرار دهند.

اسکندری همچنین درخصوص فصل جدید تعمیرات نیروگاه‌های حرارتی نیز گفت: این فصل از نیمه دوم شهریور امسال شروع شده و تا خرداد سال آینده ادامه خواهد داشت. در این دوره نیز بیش از ۱۱۰ هزار مگاوات فعالیت‌های تعمیراتی برای تمام نیروگاه‌های دولتی و خصوصی کشور انجام خواهد شد.

وی درپایان درخصوص برنامه‌ریزی تعمیراتی سال جدید گفت: امیدواریم تا با تامین به موقع منابع کافی و قطعات مورد نیاز همانند سال گذشته، این تعمیرات نیز به درستی برای نیروگاه‌های کشور اتفاق بیفتد تا بتوانیم آمادگی کاملی را برای تامین برق هم برای زمستان پیش‌رو و هم برای تابستان گرم سال آینده ایجاد کنیم تا نیروگاه‌ها بتوانند با آمادگی بالای ۹۸ درصد در اختیار شبکه قرار گیرند.نیروگاه‌های حرارتی، ستون فقرات تولید برق کشور به‌شمار می‌روند و بیش از ۹۰ درصد برق ایران را تأمین می‌کنند. این نیروگاه‌ها که عمدتاً با سوخت گاز و گازوئیل کار می‌کنند، به دلیل ماهیت مکانیکی و حرارتی خود نیازمند برنامه‌های منظم تعمیر و نگهداری هستند تا در فصل‌های اوج مصرف، به‌ویژه تابستان و زمستان، با حداکثر ظرفیت در مدار بمانند.

در سال‌های اخیر، کاهش تولید نیروگاه‌های برق‌آبی به دلیل خشکسالی، فشار بیشتری بر نیروگاه‌های حرارتی وارد کرده و اهمیت تداوم تعمیرات باکیفیت را دوچندان ساخته است. برنامه‌های تعمیراتی معمولاً از نیمه دوم شهریور آغاز و تا خرداد سال بعد ادامه می‌یابد تا نیروگاه‌ها پیش از شروع دوره اوج مصرف، به سطح بالایی از آمادگی برسند. کیفیت این تعمیرات و تأمین به‌موقع قطعات نقش مستقیمی در پایداری شبکه سراسری برق دارد.

غلبه عراق بر بحران برق با ایجاد نخستین نیروگاه خورشیدی صنعتی

عراق با راه‌اندازی نخستین نیروگاه خورشیدی صنعتی خود در استان کربلا، به دنبال کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی و مقابله با بحران مزمن برق است. این نیروگاه که قادر به تولید ۳۰۰ مگاوات برق در اوج ظرفیت است، بخشی از برنامه کلان دولت عراق برای تأمین ۱۵ تا ۲۰ درصد از نیاز برق این کشور از طریق انرژی خورشیدی است.

به گزارش گروه علمی ایرنا، وبگاه تکاکسپلور در گزارشی آورده است:عراق روز یکشنبه نخستین نیروگاه خورشیدی صنعتی خود را در منطقه‌ای بیابانی در استان کربلا، واقع در جنوب غربی بغداد، راه‌اندازی می‌کند. این طرح بخشی از تلاش‌های جدید دولت برای توسعه تولید انرژی‌های تجدیدپذیر در کشوری است که به‌رغم برخورداری از منابع نفت و گاز، همواره با بحران برق دست‌وپنجه نرم می‌کند.

صفا حسین (Safaa Hussein)، مدیر اجرایی نیروگاه خورشیدی جدید در کربلا، با اشاره به ردیف‌های متعدد صفحات خورشیدی گفت: این اولین طرح از این نوع در عراق است که از چنین ظرفیتی برخوردار است.

وی هدف این نیروگاه را تأمین برق شبکه ملی، کاهش مصرف سوخت به‌ویژه در ساعت‌های اوج مصرف روزانه و همچنین کاهش تأثیرات منفی زیست‌محیطی ناشی از انتشار گازهای گلخانه‌ای عنوان کرد. این نیروگاه از نمای هوایی شبیه شهری تیره‌رنگ است که میان شن‌زارهای بیابان محصور شده است.

ناصر کریم السودانی (Nasser Karim al-Sudani)، رئیس گروه ملی طرح‌های انرژی خورشیدی در دفتر نخست‌وزیر عراق، با بیان اینکه نیروگاه تازه‌تأسیس کربلا در نهایت قادر خواهد بود در اوج تولید، تا ۳۰۰ مگاوات برق تولید کند، توضیح داد: یک طرح دیگر با ظرفیت ۲۲۵ مگاوات در استان بابل در دست احداث است و به‌زودی کار روی یک طرح هزار مگاواتی نیز در استان بصره واقع در جنوب عراق آغاز خواهد شد.

این طرح‌ها بخشی از یک برنامه بلندپروازانه برای اجرای طرح‌های خورشیدی در مقیاس بزرگ به‌منظور کاهش کمبود مزمن برق در عراق محسوب می‌شوند.

روزنامه مرز اقتصاد ۶
اقتصادی، اجتماعی
دوشنبه ۳۱ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۳
www.marzeghtesad.ir

از تحریم جدید اروپا علیه روسیه تا پیشنهاد مذاکره مستقیم ونزوئلا با آمریکا

ادامه روند تنش‌های فزاینده میان روسیه- ناتو و افزایش تحریم‌ها علیه مسکو، تازه‌ترین تهدید ترامپ علیه ونزوئلا و ادامه سرکوب دانشگاه‌ها در دولت ترامپ از جمله تحولات مهم هفته گذشته در حوزه اروپا و آمریکا محسوب می‌شود.

با ادعای استونی مبنی بر ورود غیرقانونی جنگنده های روسی به حریم هوایی این کشور و رد این ادعا از سوی مسکو، تنش میان روسیه و ناتو وارد مرحله جدیدی شد به نحوی که اتحادیه اروپا تصمیم دارد تحریم ها علیه مسکو را افزایش دهد. به نظر می رسد در بسته تحریمی جدید خرید سبد انرژی نیز اولین هدف تحریم ها قرار گیرد. همچنین دونالد ترامپ رئیس جمهوری امریکا در تازه ترین تهدید علیه ونزوئلا، کاراکاس را به پرداخت بهای گزاف به دلیل ورود مهاجران تهدید کرد این درحالی است که دولت نیکلاس مادورو پیشنهاد مذاکره مستقیم به آمریکا داده است.

در ادامه تنش‌ها بین سازمان پیمان آتلانتیک شمالی(ناتو) و روسیه و ادعاهای اعضای این ائتلاف نظامی در جبهه شرقی مبنی بر نقض حریم هوایی توسط مسکو، استونی مدعی شد که جنگنده‌های میگ روسیه وارد فضای این کشور شدند.

وزارت امور خارجه استونی روز جمعه ادعا کرد که حریم هوایی این کشور توسط سه جنگنده روسی نقض شد و از همین رو کاردار روسیه را احضار کرده است. این وزارتخانه افزود که سه جنگنده میگ-۳۱ روسی بدون اجازه، بر فراز خلیج فنلاند وارد حریم هوایی استونی شدند و در مجموع ۱۲ دقیقه در آنجا ماندند.

اما وزارت دفاع روسیه با رد ادعای استونی اعلام کرد که جنگنده‌های روس حریم هوایی استونی را نقض نکردند. وزارت دفاع روسیه روز شنبه در بیانیه‌ای گفت: سه جنگنده میگ-۳۱ روسیه مطابق برنامه از «کارلیا» به پایگاهی هوایی در منطقه کالینینگراد پرواز کردند. این بیانیه افزود: این پرواز با پایبندی دقیق به قوانین بین‌المللی مربوط به حریم هوایی و بدون نقض مرزهای سایر کشورها انجام شد. جنگنده‌های روسیه در طول پرواز از مسیر خود منحرف نشده و حریم هوایی استونی را نقض نکردند

همچنین اتحادیه اروپا و سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) به گزارش استونی در مورد نقض حریم هوایی این کشور توسط روسیه واکنش نشان داده و آن را اقدامی تحریک‌آمیز از سوی مسکو خواندند.

«کایا کالاس» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در شکه اجتماعی ایکس نوشت: نقض حریم هوایی استونی توسط هواپیمای نظامی روسیه یک اقدام تحریک‌آمیز بسیار خطرناک است. این سومین بار در روزهای اخیر است که حریم هوایی اتحادیه اروپا نقض می‌شود.

به دنبال تحولات رخ داده، اتحادیه اروپا در راستای تصویب نوزدهمین بسته تحریمی خود علیه مسکو، از طرح خود برای حذف کامل واردات گاز مایع طبیعی از روسیه و سریع‌تر از موعد مطرح شده پایان سال ۲۰۲۷ میلادی خبر داد. بسته جدید تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه روسیه برای اولین بار شامل ممنوعیت خرید گاز مایع خواهد بود و به نظر می رسد که این بلوک در نهایت تابوی تحریم این سوخت فسیلی را می شکند.در این میان برخی مقامات بروکسل نگران واکنش کشورهایی همچون مجارستان و اسلواکی هستند که به دلیل نزدیکی به مسکو می‌توانند تلاش های اتحادیه اروپا برای تحت فشار قرار دادن روسیه را از مسیر خود خارج کنند

دونالد ترامپ رئیس جمهوری آمریکا در تازه ترین تهدید علیه یک کشور دیگر، در پیامی با بیان این ادعا که کاراکاس زندانیان و بیماران روانی خود را تحت پوشش مهاجر به آمریکا می‌فرستد، ونزوئلا را تهدید کرد که در صورت بازنگرداندن این افراد، بهایی غیرقابل تصور در انتظار این کشور خواهد بود. ترامپ در رسانه اجتماعی خود (تروث سوشال) نوشت: ونزوئلا باید فوراً تمام افرادی که توسط سران این کشور به ایالات متحده فرستاده شده‌اند را بازگرداند

در پی تشدید تنش‌ها میان آمریکا و ونزوئلا، واشنگتن با ادعای مقابله با قاچاق مواد مخدر سه ناو و بیش از چهار هزار تفنگدار نیروی دریایی را به نزدیکی سواحل ونزوئلا فرستاد. دولت ونزوئلا پس از اعزام سه ناوشکن آمریکایی به نزدیکی آب‌های این کشور کشتی‌های جنگی و پهپادهایش را برای گشت زنی عازم مناطق ساحلی کرد. واشنگتن همچنین به تازگی جایزه خود برای دستگیری نیکولاس مادورو رئیس جمهور ونزوئلا به اتهام مواد مخدر را دو برابر کرده و به ۵۰ میلیون دلار رسانده است.

آمریکا مادورو و «دیوسدادو کابلو» وزیر کشور ونزوئلا را به قاچاق مواد مخدر و هدایت گروه «دلوس سولس» (کارتل خورشید) متهم کرده که واشنگتن آن را یک سازمان تروریستی معرفی کرده است.

مادورو نیز آمریکا را به تلاش برای تغییر رژیم متهم کرده که به دنبال جذب هزاران شبه‌نظامی است. رئیس جمهور ونزوئلا اعلام کرد که در پاسخ به تهدیدهای آمریکا، چهار میلیون و پانصد هزار شبه نظامی را در سراسر ونزوئلا مستقر خواهد کرد

افزایش حضور نظامی آمریکا در جنوب کارائیب تحت هدایت «دونالد ترامپ» و در بحبوحه تهدیدها علیه ونزوئلا، به بازگشایی پایگاه نظامی آمریکا در پورتوریکو منجر شده‌است؛ تاسیساتی به طول ۱۵۸ کیلومتر که از سال ۲۰۰۴ بسته شده بود.«روزولت رودز» (Roosevelt Roads) نام پایگاه دریایی سابق آمریکاست که این کشور به عنوان بخشی از استقرار نظامی خود در دریای کارائیب در سواحل ونزوئلا، با هدف ادعایی مبارزه با کارتل‌های مواد مخدر، بار دیگر فعال کرده است. این پایگاه هوایی در سیبا (Ceiba) پورتوریکو واقع شده است و پس از بیش از شش دهه عملیات نظامی آمریکا، در سال ۲۰۰۴ فعالیت خود را متوقف کرد. این تاسیسات بازگشایی شده در سال ۱۹۱۹ توسط «فرانکلین دی. روزولت» معاون وقت نیروی دریایی نیروی دریایی (در زمان ریاست جمهوری وودرو ویلسون) مطرح و در سال ۱۹۴۳ به طور رسمی راه‌اندازی شد.

اتصال شرق ایران به آب‌های آزاد

مرتضی اکبری - با تکمیل راه‌آهن زاهدان-مشهد میزان محموله ۸ میلیون تن افزایش می‌یابد

خط ریلی زاهدان-مشهد، اتصال کریدور ریلی شمال-جنوب در شرق کشور از چابهار تا افغانستان، کشورهای آسیای میانه و شرق روسیه را تکمیل می‌کند.

پروژه مهم و استراتژیک مسیر راه‌آهن خط زاهدان-زابل- بیرجند-مشهد به طول حدود ۹۱۰ کیلومتر که به سه قسمت زاهدان - زابل؛ زابل - بیرجند و بیرجند تا یونسی [۲۵۰ کیلومتری مشهد] تقسیم می‌شود ۲۳ قطعه اجرایی دارد. این خط آهن از زاهدان در شمال استان سیستان و بلوچستان شروع شده و در امتداد شرقی با پوشش شهر زابل و مرز میلک (افغانستان) در امتداد خود به سمت شمال از خراسان جنوبی و بیرجند عبور کرده و در استان خراسان رضوی به خط ریلی موجود بافق -مشهد ایستگاه یونسی متصل و از این طریق به مشهد و شبکه ریلی کشور اتصال پیدا می‌کند. در جنوب نیز این محور، از طریق خط موجود زاهدان - بم و راه‌آهن در حال احداث چابهار - زاهدان به شبکه ریلی می‌رسد. این خط آهن بطور مستقیم استان سیستان و بلوچستان (قطعات ۱ تا ۵ به طول ۲۶۶ کیلومتر استان خراسان جنوبی قطعات ۷ تا ۲۲ به طول ۵۹۸ کیلومتر) و استان خراسان رضوی (قطعه ۲۳ به طول ۵۶ کیلومتر) و به طور غیرمستقیم استان‌های سمنان، کرمان، یزد و هرمزگان، مرزهای شرقی و مرزهای متصل شده به شبکه ریلی کشور را در برمی‌گیرد. خط آهن زاهدان-مشهد خطی بین‌المللی است که ارتباط کشورهای افغانستان، کشورهای آسیای میانه و شرق روسیه با آب‌های آزاد جنوب را از طریق ایران میسر می‌کند.

تکمیل کریدور ریلی در شرق کشور

عباس خطیبی، معاون ساخت راه‌آهن شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقلی، در گفت‌وگو با« ایران »با اشاره به اجرای خطوط ریلی در شرق کشور، گفت: «راه‌آهن زاهدان-زابل-بیرجند- مشهد در ادامه راه‌آهن چابهار- زاهدان ساخته و فاز دوم احداث کریدور ریلی شرق کشور در کریدور شمال- جنوب تلقی می‌شود. طول خط حدود ۹۱۰ کیلومتر است که با اجرای آن، شبکه ریلی موجود کشور از نقطه‌ای دیگر به ریل مرزی متصل می‌شود.»

به گفته خطیبی، راه‌آهن زاهدان-مشهد شامل ۲۳ تا قطعه است که در بخش‌های زیادی، کار اجرایی شروع شده است. قطعات یک تا ۶ به طول ۲۶۰ کیلومتر محدوده زاهدان تا میلک را تشکیل می‌دهد. قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا کار طراحی آن را در دست دارد و اجرای آن هنوز شروع نشده است، اما در قطعات ۱۰ که از محدوده نهبندان شروع می‌شود عملیات اجرایی آن آغاز شده و تمام قطعات از ۱۰ تا قطعه ۲۳ پیمانکارهای بخش زیرسازی مشغول به کار هستند و فعالیت می‌کنند که پیشرفت فیزیکی زیرسازی این مسیر حدود ۱۵ درصد است.

معاون ساخت راه‌آهن افزود: «روش تأمین مالی این پروژه «استجازه» است و از طریق تهاتر تأمین می‌شود. عملیات ساخت ایستگاه گناباد به عنوان اولین ایستگاه مسیر اخیراً شروع شده و ساخت ایستگاه‌های دیگر از جمله ایستگاه قائن و بیرجند هم در دستور کارقرار دارد. با ساخته شدن راه‌آهن چابهار- زاهدان بر این کریدور و فاز دوم راه‌آهن شرقی در کریدور شمال-جنوب تمرکز بیشتر قرار می‌گیرد. هزینه ساخت این راه‌آهن ۱.۷ میلیارد دلار برآورد شده است.»

خطیبی با اشاره به اهداف ساخت راه‌آهن زاهدان-مشهد، گفت: «تکمیل کریدور شمالی-جنوبی در شرق کشور مهم‌ترین هدف ساخت این خط ریلی است. عملاً از طریق این مسیر مرز میلک به عنوان مرز بسیار مهمی در کشور افغانستان، از بندر چابهار به آب‌های آزاد متصل می‌شود. این مسیر تکمیل کننده راه‌آهن چابهار - زاهدان است. حمل مسافری علاوه بر حمل ریلی در این مسیر مورد نظر است، در واقع راه‌آهن زاهدان-مشهد، بسیاری از شهرهای شرق کشور را پوشش می‌دهد. این کریدور به صورت شمالی-جنوبی در تمام شرق کشور از مشهد تا چابهار به شبکه ریلی متصل می‌شود.»

تحول در جابه‌جایی بار و مسافر

خطیبی خاطرنشان کرد:« راه‌آهن زاهدان-مشهد به گونه‌ای طراحی شده که حدود ۸ میلیون تن بار از آن امکان جابه‌جایی دارد و راه‌اندازی آن، در افزایش ترانزیت بار در شاخه کریدور شمال-جنوب در شرق کشور، نقش تعیین‌کننده دارد.

تمام بارهایی که در بندر چابهار تخلیه می‌شود می‌تواند به افغانستان، کشورهای آسیای میانه، کشورهای سی‌آی‌اس، آسیای مرکزی از طریق اتصالی که در سرخس به شبکه ریلی وجود دارد انتقال پیدا کند. خط زاهدان-مشهد اساساً ارتباط بسیار قوی را در شرق کشور به وسیله ریل برای استان‌های شرقی، کشورهای همسایه شرقی و شمال شرقی فراهم می‌کند.»

معاون ساخت راه‌آهن افزود: «اهداف اجرای پروژه ریلی زاهدان-مشهد کاهش حجم ترافیک جاده‌ای و تصادفات در محور چابهار - مشهد را به دنبال دارد و منافع ناشی از افزایش ایمنی حمل‌ونقل و رفاه حال مسافرین و کاهش آلودگی زیست‌محیطی بر اقتصاد منطقه اثر مثبت دارد. همچنین با احداث این خط پوشش شهرها و مراکز جمعیتی و باری منطقه، توسعه مناطق محروم جنوب کشور و اشتغال‌زایی در حین اجرا و زمان بهره‌برداری حاصل خواهد شد.»

خطیبی گفت: «دسترسی ریلی به معادن غنی شرق کشور و ایجاد فرصت ترانزیتی در مسیر کریدور شرق ایران و پوشش ریلی شهر استراتژیک زابل دسترسی به جنوب افغانستان از طریق راه‌آهن -زاهدان میلک- شمال افغانستان از طریق ریل خواف- هرات و کشورهای آسیای میانه در شرق دریای خزر از دیگر مزایای راه‌آهن زاهدان-مشهد است.»

راه آهن چابهار در انتظار بهره‌برداری

خطیبی همچنین با اشاره به خط ریلی ۶۳۴ کیلومتری چابهار-زاهدان گفت: «در این خط در حال حاضر در محدوده باقیمانده ۴۷۷ کیلومتری فاصله چابهار به خاش متمرکز هستیم و سرعت ساخت مناسب است. در یک سال گذشته حدود ۱۰۰ کیلومتر عملیات روسازی و نصب خط و عملیات تکمیلی روسازی انجام شده است. ایستگاه ایرانشهر با سرعت خوبی در حال ساخت است و نزدیک به ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد، کل راه‌آهن چابهار-زاهدان ۸۴ درصد پیشرفت فیزیکی دارد. هدفگذاری این است که تا پایان امسال طرح به ثمر برسد.»

حمل مسافری علاوه بر حمل ریلی در این مسیر مورد نظر است، در واقع راه‌آهن زاهدان-مشهد، بسیاری از شهرهای شرق کشور را پوشش می‌دهد. این کریدور به صورت شمالی-جنوبی در تمام شرق کشور از مشهد تا چابهار به شبکه ریلی متصل می‌شود.»

جریان‌سازی ملی و محلی؛ لازمه ثبت جهانی آثار فرهنگی و تاریخی

مدیرکل پایگاه‌های میراث ملی و جهانی وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تأکید کرد که جریان‌سازی در تمامی سطوح حکمرانی ملی، اجرایی و جامعه محلی برای آثار ثبت جهانی ضروری است تا علاوه بر حفاظت از میراث فرهنگی، زمینه توسعه گردشگری و ایجاد اشتغال پایدار در کشور فراهم شود.

فرهاد عزیزی در نشست هم‌اندیشی ارتقای پایگاه‌های میراث فرهنگی استان ایلام اظهار کرد: تنها با برنامه‌ریزی جامع و مشارکت فعال نهادهای دولتی، بخش خصوصی و جامعه محلی می‌توان ظرفیت‌های تاریخی و فرهنگی را به محصولی جذاب برای گردشگران داخلی و خارجی تبدیل کرد.

ثبت جهانی؛ پایه‌ای برای گردشگری پایدار

وی با تاکید بر اینکه ثبت جهانی آثار تاریخی و فرهنگی استان ایلام فرصتی ارزشمند برای معرفی در سطح ملی و بین‌المللی است، گفت: جریان‌سازی هدفمند در این مسیر باعث می‌شود که آثار تاریخی، علاوه بر حفاظت، به توسعه اقتصادی و اشتغال پایدار استان کمک کنند.

هیاهوی دانش‌آموزان برای تحصیل؛ از صفحه نمایش تا حیاط مدرسه

شمارش معکوس برای تحصیل بیش از ۵۰ هزار دانش‌آموز ملایری به صدا درآمده تا در سایه نهضت عدالت آموزشی چالش‌ها و کمبودهای تعلیم و تربیت را پشت سر بگذارند و فصلی نوین را در آموختن آغاز کنند.

در آستانه فصل مهر و شکفتن شکوفه‌های دانش، مدارس شهرستان ملایر همچون خانه‌ای گرم، آراسته و پر از مهربانی چشم‌انتظار بازگشت فرزندان دانایی‌اند تا این علم‌اندوزی را به برکت آماده‌سازی مدارس، از فضای مجازی به فضای حقیقی انتقال دهند.

شهریور به انتها رسیده و بوی ماه مهر به کوچه‌پس کوچه‌های شهر رسیده است و نوای امید و دانایی از دوردست‌ترین روستاها تا محله‌های پرتردد شهری طنین‌انداز شده و شور بازگشت به مدرسه دل‌ها را گرم و خاطره مهرهای گذشته را زنده می‌کند.

در این میان، خانواده‌ها با نگاهی امیدوار و پر از آرزو، معلمان با آغوشی باز و قلبی سرشار از مهر و مدارس با فضایی تمیز و آراسته، به استقبال فردایی روشن می‌روند و مسوولان آموزشی ملایر با برنامه‌ریزی دقیق، نوسازی فضاهای آموزشی، تجهیز مدارس و برگزاری دوره‌های آموزشی برای معلمان، کوشیده‌اند تا بستر مناسبی برای پرورش نسل آینده فراهم آورند.

مدارس مهیای ورود دانش‌آموزان

این عزم جمعی، تصویری زیبا و به‌یادماندنی از همدلی و تلاش برای ساختن آینده‌ای درخشان را به نمایش می‌گذارد.

اما در مسیر تعلیم و تربیت، از جایی که آموزش‌ها به فضای مجازی کشیده شد تا امروز که دوباره به حیاط مدارس بازگشته، چالش‌های آموزشی و یادگیری ایجاد شده که شکاف‌های آموزشی را به وجود آورده است و متولیان امر تعلیم و تربیت تمام تلاش خود را برای رفع این موانع به کار بسته‌اند.عزم جمعی برای بازگشایی مدارس، تصویری زیبا و به‌یادماندنی از همدلی و تلاش برای ساختن آینده‌ای درخشان را به نمایش گذاشته است.

با این وجود دانش‌آموزان با سطوح بسیار متفاوتی از یادگیری به مدرسه بازخواهند گشت، برخی هم با آموزش مجازی کنار آمده‌اند و برخی دیگر به کلی از چرخه آموزش عقب افتاده‌اند، متولیان امر اما برای کم کردن این فاصله آموزشی، کوشیدند تا عدالت آموزشی را از یادگیری انعطاف‌پذیر و مبتنی بر صفحه‌نمایش به محیط ساختاریافته کلاس درس، برای بسیاری از دانش‌آموزان انتقال دهند.علاوه بر مشکلات فضای مجازی، بسیاری از مدارس قدیمی از سیستم تهویه مناسب برخوردار نیستند و تراکم کلاس‌ها و حمل و نقل و سرویس‌های مدارس به مهمترین نگرانی برای والدین تبدیل شده است.

ارزیابی دقیق و برنامه‌ریزی منعطف، برنامه درسی تطبیقی، آموزش ترکیبی، برنامه‌های تلفیقی، مشاوره و پشتیبانی و آموزش مهارت‌های زندگی، مشارکت دادن دانش‌آموزان، ایمن‌سازی محیط مدارس، زمان‌بندی هوشمند، برگزاری دوره‌های آموزشی و ارتباط مستمر با والدین از جمله راهکارهایی است که می‌تواند فصل آموزش و پرورش را برای دانش‌آموزان تسهیل و ارتقا بخشد.در آستانه بازگشایی مدارس متولیان امر آموزش و پرورش شهرستان ملایر با عبور از مشکلات و چالش‌ها، در سایه بکارگیری نهضت عدالت آموزشی و بهره‌گیری دانش‌آموزان از عدالت آموزشی، فضا را برای تحصیل دانش‌آموزان مهیا کرده‌اند تا بهار علم‌آموزی را با کمترین موانع آغاز و در کلاس درس حاضر شوند.

مهر هیچ کلاسی در ملایر بدون معلم نیست

در همین رابطه مدیر آموزش و پرورش ملایر در گفت و گو با خبرنگار ایرنا اظهار کرد: اگرچه در مقاطع مختلف با کمبود نیرو مواجه بودیم، با کمک همکاران بازنشسته و شاغل و حق‌التدریس، کمبود نیروی انسانی برطرف شده و هیچ کلاسی در اول مهر بدون معلم نیست

«اکبر فراهانی» افزود: بیش از ۴۰ هزار دانش‌آموز در مدارس ملایر ثبت‌نام کرده‌اند و حدود سه‌هزار و ۲۲۰ نوآموز پایه اول ابتدایی نیز از اول مهر تحصیل خود را آغاز می‌کنند

وی با بیان اینکه این تعداد دانش‌آموز در ۲۸۸ مدرسه و یک‌هزار و ۷۴۰ کلاس درس تحصیل می‌کنند، ادامه داد: دوره‌های ضمن خدمت و کارگاه‌های تخصصی برای مدیران برگزار شده تا بتوانیم مدارسی در تراز نظام مقدس جمهوری اسلامی داشته باشیم.

مدیر آموزش و پرورش ملایر بیان کرد: تمامی بسترها برای ورود دانش‌آموزان به صورت حضوری در مدارس مهیا شده و در صورت مجازی شدن آموزش نیز بسترها مهیاست و مشکلی نداریم.فراهانی با اشاره به اجرای طرح‌های توانمندسازی گفت: طرح توانا برای آموزگاران ابتدایی، طرح سفر یادگیری در متوسطه اول و دوم، طرح شمیم، شهید عجمیان و میدان پویا در مدارس اجرا شده است.

مدیر آموزش و پرورش ملایر: حدود سه‌هزار و ۲۲۰ نوآموز پایه اول ابتدایی نیز از اول مهر تحصیل خود را آغاز می‌کنند.وی با بیان اینکه پروژه‌های عمرانی و تجهیز مدارس در دستور کار است، افزود: با مشارکت خیران، تجهیز فضاهای آموزشی از جمله احداث چمن مصنوعی، بازسازی سرویس‌های بهداشتی مدارس روستایی و نصب سیستم‌های گرمایشی انجام شده و مدرسه جدید روستای چشمه‌زورق با کمک خیر ملایری به‌زودی افتتاح خواهد شد.

مدیر آموزش و پرورش ملایر ضمن تاکید بر توجه ویژه به مباحث فرهنگی و تربیتی، گفت: اولویت اصلی ما در آموزش و پرورش، اقامه نماز و انس با قرآن است و از اول مهر در تمامی مدارس زنگ نماز و پخش اذان شهری برقرار می‌شود و محافل انس با قرآن در مدارس و مساجد همجوار برگزار خواهد شد.فراهانی ضمن قدردانی از حمایت‌های مسوولان و خیران در تجهیز و بازگشایی مدارس، اطهار کرد: با همکاری همه نهادهای فرهنگی و خیران، تلاش می‌کنیم فضایی آرام، بانشاط و منسجم برای دانش‌آموزان در سال تحصیلی جدید فراهم کنیم

آمادگی کامل مدارس ملایر برای آغاز مهر

وی همچنین از ثبت‌نام بیش از ۹۸ درصد دانش‌آموزان، آماده‌سازی مدارس، توزیع کتب درسی، تأمین لباس فرم و برنامه‌ریزی برای اجرای طرح‌های تحولی آموزش خبر داد

مدیر آموزش و پرورش ملایر ادامه داد: تنها بخش اندکی از دانش‌آموزان به دلیل مسائل مربوط به هدایت تحصیلی در مقطع نهم به دهم باقی مانده‌اند که تا مهرماه ساماندهی خواهند شد.فراهانی به موضوع لباس فرم دانش‌آموزان اشاره و اظهار کرد: طبق مصوبات شورای آموزش و پرورش، مدیران مدارس قراردادهای لازم را با خیاطان منعقد کرده‌اند و آماده‌سازی لباس فرم انجام شده است.وی با بیان اینکه برنامه‌های متنوعی در راستای ارتقای کیفیت آموزشی، تقویت دانش‌آموزان نیازمند، توانمندسازی معلمان و مدیران و توسعه عدالت آموزشی در حال اجراست، با اشاره به طرح «مدارس تراز» ادامه داد: برنامه‌ریزی در مدارس بر اساس شرایط و توانمندی هر مدرسه تدوین می‌شود تا اهداف سند تحول بنیادین محقق شود.

مدیر آموزش و پرورش ملایر همچنین به اجرای پروژه‌های نهضت مدرسه‌سازی اشاره کرد و گفت: با کمک خیران و پیگیری مسوولان، پروژه‌های آموزشی در مناطق مختلف این شهرستان از جمله چشمه زورق، مانیزان، چشم‌علی‌محمد و دره چنار در حال تکمیل است و به زودی بخشی از آنها افتتاح خواهد شد.

منطقه آموزشی جوکار دو مدرسه کانکسی دارد

رییس آموزش و پرورش جوکار نیز از آمادگی این منطقه آموزشی همزمان با آغاز سالتحصیلی جدید خبر داد و گفت: ۸۲ مدرسه در منطقه آموزشی جوکار مهیای تحصیل هفت هزار و ۵۰۰ دانش‌آموز است و ۶۳۰ معلم ساماندهی شده‌اند.

«مهدی رضایی» با بیان اینکه ساماندهی نیروی انسانی در دو بخش آموزشی و پرورشی انجام شده، ادامه داد: با وجود کمبود شدید معلم در این منطقه، با اتخاذ تدابیر لازم اول مهر هیچ کلاسی بدون معلم نیست.رضایی: در بخش جوکار مدرسه سنگی نداریم، فقط در روستاهای منگاوی و عشاق، مدرسه کانکسی داریم که قرار است در اسرع وقت با اجرای طرح نهضت عدالت آموزشی جمع‌آوری شوند.

وی بیان کرد: بیشترین تراکم دانش‌آموز در این منطقه آموزشی مربوط به شهر ازندریان است که با توجه به جمعیت بالای دانش‌آموزی این شهر، مدرسه ۱۲ کلاسه توحید در دست اجرا است.رییس آموزش و پرورش جوکار گفت: این مدرسه در قالب طرح نهضت عدالت آموزشی در سه طبقه توسط خیران و اداره کل نوسازی مدارس استان، در حال احداث است و قرار است تا آبان‌ماه تحویل شود.رضایی ادامه داد: مدرسه ۹ کلاسه سنایی جوکار نیز در دست اجرا است و سال آینده تکمیل و تحویل خواهد شد.

۷۵۰۰ دانش‌آموز جوکار آماده ورود به مدارس

وی خاطرنشان کرد: در بخش جوکار مدرسه سنگی نداریم، فقط در روستاهای منگاوی و عشاق، مدرسه کانکسی داریم که قرار است در اسرع وقت با اجرای طرح نهضت عدالت آموزشی جمع‌آوری شوند.رییس آموزش و پرورش منطقه جوکار با بیان اینکه امسال نیز این دانش‌آموزان در مدارس کانکسی هستند، تاکید کرد: ما از ظرفیت خیران، دهیار، شورای اسلامی روستا و اهالی روستاها کمک گرفته‌ایم تا بتوانیم مشکلات مدارس کانکسی را رفع کنیم.

رضایی یادآور شد: در حال حاضر حدود ۳۰ دانش‌آموز بازمانده از تحصیل در این بخش داریم که در تلاش هستیم زمینه‌های لازم را برای حضور آنها در مدارس و ادامه تحصیل فراهم کنیم.

وی با اشاره به آماده‌سازی مدارس در آغاز سال‌تحصیلی جدید، گفت: در قالب طرح شهید عجمیان، ۲ میلیارد ریال برای تجهیز سرویس بهداشتی مدارس هزینه شد.

رییس آموزش و پرورش جوکار با بیان اینکه آماده‌سازی و تجهیز مدارس با نگاه مدارس محروم در حال انجام است، افزود: برای تعمیر و تجهیز چهار مدرسه دیگر این بخش نیز اعتبار گرفته‌ایم.

رضایی تاکید کرد: حدود ۱۱۰ دانش‌آموز بی‌بضاعت و نیازمند در این بخش شناسایی شده که در قالب پویش نذر قلم توسط وزارت آموزش و پرورش، بسته‌های تحصیلی بین آنها توزیع می‌شود.

۸۰ مدرسه سامن آماده ورود دانش‌آموزان

منطقه آموزشی سامن نیز با دارا بودن ۵۰ مدرسه ابتدایی، ۱۸ مدرسه متوسطه اول، ۱۲ مدرسه متوسطه دوم و یک مدرسه استثنایی با بیش از چهار هزار دانش‌آموز آماده شروع یک سال‌تحصیلی با نشاط برای دانش‌آموزان است.

رییس آموزش و پرورش سامن نیز در گفت و گو با خبرنگار ایرنا اظهار کرد: در راستای اجرای «پروژه مهر» و آماده‌سازی مدارس برای بازگشایی باشکوه سال‌تحصیلی جدید، اقدامات گسترده و مؤثری در حوزه‌های مختلف انجام شده است.

«محمدتقی ترکاشوند» از جمله اقدامات عمرانی، تجهیزاتی و زیباسازی مدارس به ایزوگام چهار هزار مترمربع، آسفالت حیاط مدارس به میزان چهار هزار مترمربع، رنگ آمیزی ۳۹ کلاس درس به صورت خیریه و جهادی، زیباسازی و دیوارنویسی در مدارس به میزان ۱۳۰۰ مترمربع اشاره کرد.وی تعمیر و تجهیز ۱۳۵ دست میز و نیمکت دانش‌آموزی، ساخت ۴۶ میز معلم و خرید ۹۰ صندلی معلم، تأمین و آماده‌سازی ۲ هزار ۷۰۰ کیلوگرم رنگ برای مصارف مختلف، تحویل ۱۵۰ دست میز و نیمکت جدید و آماده‌سازی برای توزیع را از دیگر اقدامات برای آماده‌سازی مدارس این بخش عنوان کرد.

رییس آموزش و پرورش سامن از پروژه‌های بزرگ ورزشی نیز به نصب کفپوش سالن ورزشی شهید فصیحی با اعتبار هفت میلیارد ریال، نصب زمین چمن مصنوعی مدرسه دکتر علی شریعتی با اعتبار هشت میلیارد ریال و تعمیر و تجهیز سالن امام رضا(ع) با اعتبار یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون ریال اشاره کرد.

ترکاشوند گفت: تجهیزات ورزشی نیز برای مدارس مختلف با اعتبار ۲ میلیارد و ۱۰۰ میلیون ریال خریداری و کفپوش سالن ورزشی شهید سلیمانی در روستای انوج نصب شد

وی برگزاری کلاس‌های توانمندسازی برای تمامی معلمان در تمامی مقاطع، برگزاری نمایشگاه دفاع مقدس در مدارس بزرگ و اجرای پویش پرچم در تمامی مدارس منطقه را نیز از جمله فعالیت‌های فرهنگی و آموزشی عنوان کرد.

کمبود ۲۹ معلم در منطقه سامن

رییس آموزش و پرورش سامن در راستای ساماندهی نیروی انسانی نیز خاطرنشان کرد: با وجود کمبود هفت نیرو در مقطع ابتدایی و ۲۲ نیرو در مقاطع متوسطه اول و دوم، با بهره‌گیری از همکاری همکاران بازنشسته و اضافه تدریس کارکنان شاغل، در حال حاضر هیچ کلاس بدون معلمی در منطقه وجود ندارد.ترکاشوند درباره مهمترین پروژه‌های در حال اجرای این بخش نیز گفت: مدرسه خیرساز صدیقه حسن شعبانی در روستای دهنو با ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی و مدرسه خیرساز در روستای مهدی‌آباد با ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی در دست احداث است.ترکاشوند: با وجود کمبود هفت نیرو در مقطع ابتدایی و ۲۲ نیرو در مقاطع متوسطه اول و دوم، با بهره‌گیری از همکاری همکاران بازنشسته و اضافه تدریس کارکنان شاغل، در حال حاضر هیچ کلاس بدون معلمی در منطقه وجود ندارد.

روزنامه مرز اقتصاد
اقتصادی، اجتماعی
دوشنبه ۳۱ شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۳
www.marzeghtesad.ir

دربی باز هم در غربت؟

عرفان حمیدی - میزبانی ورزشگاه تختی تهران از دیدار چادرملو و پرسپولیس به میزبانی نماینده استان یزد که همچنان اختصاصی‌اش برای رقابت‌های لیگ برتر آماده نشده، مسائل زیادی را در خصوص شرایط این ورزشگاه روشن کرد.

حالا بیش از هر زمان دیگری متوجه این موضوع هستیم که چرا باشگاه‌های استقلال و پرسپولیس، تمایلی به میزبانی در این ورزشگاه ندارند و چرا اصرار مدیران مبنی بر میزبانی این دو تیم در این ورزشگاه، با مخالفت جدی از سوی سرخابی‌های پایتخت روبه‌رو شده است. مسأله اول در خصوص میزبانی ورزشگاه تختی در دیدار پرسپولیس و چادرملو که تمام حاضران در ورزشگاه، مسئولان برگزاری و البته خبرنگاران از آن شاکی بودند، بی‌نظمی این ورزشگاه بود. حضور افراد متفرقه در کنار زمین و عدم جلوگیری از حضور این افراد با توجه به شرایط نامساعد امنیتی ورزشگاه تختی، باعث حضور برخی از عوامل ناشناس در کنار زمین و حتی داخل زمین شده بود.

فنس‌های غیر استاندارد و مسائل ایمنی نه‌چندان حرفه‌ای در ورزشگاه تختی که دست هواداران را برای ورود به زمین از نقاط مختلف باز می‌گذارد، باعث می‌شود تا ورزشگاه تختی توان میزبانی از مسابقاتی را نداشته باشد که با حضور تیم‌های پرهوادار مثل استقلال و پرسپولیس برگزار می‌شود. البته باید به این نکته تأکید داشت که این مشکلات کار را برای ناظرین و عوامل برگزاری این مسابقه نیز دشوار کرده بود و به نظر می‌رسد مشکلات از جای دیگری بوده و مسئولان ورزشگاه باید تمهیداتی می‌اندیشیدند. پس از مسابقه نیز شاهد ادامه این بی‌نظمی‌ها با توجه به قطعی برق ورزشگاه در زمان نشست خبری سرمربیان دو تیم بودیم که کلکسیون بی‌نظمی و فاجعه در میزبانی ورزشگاه تختی تهران را تکمیل کرد

موضوع دیگر در خصوص شرایط نامناسب ورزشگاه تختی، چمن این ورزشگاه بود که نشان داد هیچ مسابقه رسمی و بزرگی نمی‌تواند در این چمن برگزار شود؛ چمنی ناهموار، زرد، ناقص و پر از ایراد که اجازه بازی‌سازی و فوتبال به هیچ تیمی را نمی‌دهد. نکته جالب اینکه پیمانکار چمن ورزشگاه، یک روز بعد از مسابقه به کمیته اخلاق احضار شده اما کسی در فدراسیون این موضوع را نمی‌پرسد که چطور پیش از برگزاری این بازی‌ها در ورزشگاه تختی، مجوز میزبانی برای این ورزشگاه از مسابقات تیم چادرملو صادر شده است؟ آیا حتماً باید در یک مسابقه شاهد آبروریزی باشیم که فدراسیون فوتبال و ارکان کمیته اخلاق برای آن دست به کار شوند؟

مشخصاً ورزشگاه تختی به جز مشکلات ترافیکی و زیربنایی، آمادگی میزبانی از رقابت‌های پرهوادار را ندارد و در حال حاضر با این شرایط چمن، توانایی میزبانی آن از مسابقات نه‌چندان پرهوادار نیز زیر سؤال رفته است و بنابراین، می‌توان در این مورد به مدیران پرسپولیس و استقلال حق داد که برخلاف اصرارهای مسئولان ورزش استان تهران، تمایلی به میزبانی در ورزشگاه تختی ندارند.

اراک، گزینه اول میزبانی دربی؟

با توجه به اینکه شرایط ورزشگاه آزادی تهران فعلاً برای میزبانی مناسب نیست و ورزشگاه تختی نیز با توجه به استدلال‌های بالا شانسی برای میزبانی از پرسپولیس و استقلال در ادامه فصل نخواهد داشت، سرنوشت دربی تهران ممکن است بار دیگر به شهرستان‌ها گره بخورد. ورزشگاه شهدای شهر قدس به دلیل ظرفیت پایین و مشکلات ترافیکی، نمی‌تواند میزبان حجم بالای هواداران در دربی تهران باشد و احتمالاً مانند دور رفت فصل گذشته، شاهد برگزاری دربی هفته دوازدهم بین پرسپولیس و استقلال در خارج از تهران باشیم. اراک که میزبان بدی برای شهرآورد سال گذشته نبود، نخستین گزینه مسئولان سازمان لیگ برای برگزاری دربی به نظر می‌رسد. چرا که برگزاری دربی در ورزشگاه نقش جهان اصفهان ممکن نیست و از سوی دیگر ورزشگاه پارس شیراز نیز با توجه به عدم ایمنی در دیدار بین فجر و ذوب‌آهن، فعلاً از چرخه میزبانی در کشور خارج شده است.

بنابراین احتمالاً بار دیگر ورزشگاه امام خمینی(ره) اراک و باشگاه آلومینیوم اراک، مسئولیت میزبانی دربی تهران را برعهده بگیرند. شرایط نامساعد و نابسامانی که در نیم‌فصل اول فصل گذشته بشدت فوتبال کشور را تحت تأثیر قرار داده بود، حالا در این فصل نیز تکرار شده و معلوم نیست تا چه زمانی باید شاهد تداوم تابستان‌های کابوس‌وار در بحث میزبانی ورزشگاه‌های کشور باشیم. کشوری که در بالاترین سطح لیگ فوتبال آن، بخش بزرگی از تیم‌ها ورزشگاه اختصاصی ندارند و هیچ چیز در این شرایط حرفه‌ای، اصولی و بر مبنای مدیریت درست به نظر نمی‌رسد. باید دید که مجموعه دو باشگاه پرسپولیس و استقلال، برگزاری این مسابقه در خارج از پایتخت را می‌پذیرند. به هر حال در هفته‌های منتهی به برگزاری دربی، باید انتظار حواشی زیادی را در بحث ورزشگاه محل برگزاری دربی تهران داشته باشیم.

زیان انباشته باشگاه‌ها پارسال بیش از ۲ هزار میلیارد بود

رئیس فدراسیون فوتبال گفت: در سال ۱۴۰۳ میزان زیان انباشته به دو هزار و ۱۶۰ میلیارد تومان رسید. اگر کمیته صدور مجوز حرفه‌ای ورود نکند، این عدد می‌تواند در سال جاری به چهار هزار میلیارد تومان برسد.

مهدی تاج در مراسم افتتاحیه سمینار سالانه افسران صدور مجوز باشگاه‌های لیگ برتر مردان و بانوان اظهار کرد: بسیار خوشحالم که چنین کمیته‌ای داریم. آنچه در AFC حائز اهمیت است و کاملاً در جریان آن هستم، این است که تنها بخشی که نگاه کنترلی دارد، کمیته صدور مجوز حرفه‌ای است. ارکان دیگر یا تعطیل خواهند شد یا محدودتر عمل می‌کنند، اما این کمیته همچنان نقش نظارتی خود را حفظ خواهد کرد.وی ادامه داد: تنها محل کنترل باشگاه‌ها، صدور مجوز حرفه‌ای است. به‌طور مثال وقتی زمین چمن ورزشگاه تختی تهران استاندارد نیست، این کمیته باید فشار لازم را برای استانداردسازی وارد کند تا درباره میزبانی باشگاه تصمیم‌گیری شود. این موضوع کل قاعده را روشن می‌کند و تکلیف همه را مشخص خواهد کرد.

تاج افزود: همه مدیران با واقعیت‌ها آشنا هستند.باید زیر سقف موجود بهترین عملکرد را ارائه کنیم. خودم در AFC شاهد بودم که زمانی فدراسیون فوتبال ایران تقریباً هیچ‌یک از سئوال‌های کنفدراسیون را پاسخ نمی‌داد اما امروز به بهترین شکل به کنفدراسیون پاسخ می‌دهیم.

سردار ایرانی برمی‌گردد

سردار آزمون پس از چهار ماه دوری از میادین، حالا آماده بازگشت به ترکیب شباب الاهلی امارات است تا دوباره به عنوان یکی از مهره‌های کلیدی تیمش نقش‌آفرینی کند. این مهاجم ملی‌پوش ایرانی در فصل گذشته با عملکردی درخشان، با به ثمر رساندن ۱۱ گل و دادن ۶ پاس گل، نقش پررنگی در قهرمانی شباب الاهلی داشت و تبدیل به یکی از محبوب‌ترین بازیکنان تیم شد. با این حال، مصدومیت در پایان فصل گذشته باعث شد آزمون بخش مهمی از بازی‌ها را از دست بدهد و چهار ماه سخت و پراضطراب را پشت‌سر بگذارد. آخرین حضور او در میدان به دیدار ۳۱ اردیبهشت برابر دبا الحصن بازمی‌گردد؛ مسابقه‌ای که پس از آن، نامش به دلیل آسیب‌دیدگی از فهرست تیم خط خورد.این اتفاق برای آزمون، هم در سطح باشگاهی و هم ملی تبعات سنگینی داشت. او پنج مسابقه رسمی باشگاهی و همچنین دیدارهای ملی تیم ایران را از دست داد؛ بازی‌هایی که می‌توانست فرصت مناسبی برای ادامه روند خوبش باشد. در هفته پایانی فصل گذشته لیگ امارات، غیبت آزمون به چشم آمد و در آغاز فصل جدید نیز او در سه هفته ابتدایی لیگ حضور نداشت. حتی در رقابت آسیایی اخیر شباب الاهلی نیز امکان همراهی تیمش را پیدا نکرد تا دوران دوری او طولانی‌تر شود.با این وجود، خبر خوب برای هواداران ایرانی و اماراتی این است که دوران تلخ مصدومیت به پایان رسیده است. آزمون در روزهای اخیر با انتشار استوری در اینستاگرام خبر از بازگشتش داد و آمادگی خود را برای همراهی دوباره شباب الاهلی اعلام کرد. این پیام کوتاه اما پرمعنا، نشان داد که او از نظر جسمی شرایط مطلوبی پیدا کرده و از نظر روحی نیز انگیزه زیادی دارد تا دوباره بدرخشد. بازیکنی که در اوج آمادگی‌اش یکی از برترین مهاجمان لیگ امارات محسوب می‌شود، حالا می‌خواهد پس از یک غیبت طولانی، جایگاهش را بازپس گیرد

انتظار می‌رود آزمون در دیدار حساس برابر النصر به میدان برود و دوباره پیراهن شباب الاهلی را بر تن کند. بازگشت او برای کادرفنی این تیم خبر بسیار مهمی است، چرا که خط حمله الاهلی در غیاب مهاجم ایرانی بخشی از توان تهاجمی خود را از دست داده بود. حالا با بازگشت آزمون، مربی می‌تواند روی تجربه، قدرت گلزنی و توانایی بالای او در خلق موقعیت حساب ویژه‌ای باز کند.

همه چیز دوباره خراب شد

بازی مقابل فولاد با اینکه در نهایت همراه با برد و سه امتیاز نشد اما نشانه‌هایی از پیشرفت را در خود داشت. این موضوعی بود که مورد اشاره وحید هاشمیان هم قرار گرفت و البته در آمار ارائه شده از این مسابقه مشهود بود.

در آن بازی پرسپولیس هم زیاد حمله کرد، شوت زد و موقعیت ساخت و هم امید گل بالایی داشت اما در مصاف مقابل چادرملو همه چیز دوباره خراب شد

هر چند بخشی از این نمایش ضعیف و پرانتقاد را می‌توان به زمین ناهموار ورزشگاه تختی ارتباط داد و به بازیکنان حق داد که نتوانند تمام کیفیت خود را ارائه دهند اما از تیمی مثل پرسپولیس با این حجم از بازیکنان خلاق و شایسته و البته هوادارانی که حمایتش می‌کردند انتظار می‌رود نمایشی برتر از حریف خود ارائه کند و حتی در سخت‌ترین شرایط فوتبال باکیفیت‌تری ارائه داده و پیروز شود.

با این وجود آمار این مسابقه نشان می‌دهد پرسپولیس دوباره نمایش نسبتاً ضعیفی ارائه کرده و شاید یک امتیاز با این آمار و نمایش متناسب باشد.

در این مسابقه پرسپولیس دوباره مالکیت توپ را داشت چرا که بازیکنانش ۵۸۳پاس دادند که دقت ۸۳,۵درصدی داشت و مالکیت توپ ۶۴,۴درصدی را ثبت کرد. با وجود این پرسپولیس مثل بازی با فولاد در دوئل‌های تن به تن بازنده بود و فقط ۴۷,۱درصد دوئل‌ها را برد.

آمار نگران کننده دیگر مربوط به موقعیت‌ها و اقدام پرسپولیس برای گلزنی است. پرسپولیس در این بازی ۱۱شوت زد که فقط دو تا از آنها داخل چهارچوب بود و حتی تعداد شوت‌های دقیقش یکی کمتر از حریف بود. همچنین سرخ‌ها در این بازی آمار امید به گل ۰,۸۴ را ثبت کردند که هر چند بیشتر از حریف بود اما نسبت به بازی فولاد و انتظار هواداران بشدت افت داشت.

این آمار نشان می‌دهد پرسپولیس در این بازی حداقل در فاز حمله اصلاً نمایش خوبی نداشته و فوتبال باکیفیتی ارائه نداده است پس نمی‌توان برنده نشدنش را به بدشانسی و بازی دفاعی حریف ارتباط داد و زمین خراب هم تا حدودی تأثیرگذار بوده است.

اعتماد دوباره به هاشمیان: حداقل ۲ بازی دیگر!

سومین تساوی در چهار هفته ابتدایی و از دست رفتن دو امتیاز دیگر باعث شد تا آن دسته از هوادارانی که از ابتدای فصل نگاه امیدوارانه‌ای نسبت به تیم هاشمیان نداشتند همه انتقادهای قبلی را در قالب شعار «حیاکن رهاکن» نصیب سرمربی تیم محبوب‌شان کنند که البته این شعارها با چاشنی پرتاب بطری سخت‌تر هم شد!

هفته قبل بعد از مسابقه با فولاد می‌شد پیش‌بینی کرد اگر تیم به هر دلیلی برنده بازی با چادرملو نباشد این هاشمیان است که در کنار درویش یا حتی پررنگ‌تر از او شعار حیاکن رهاکن می‌شنود و درست همین اتفاق هم افتاد.

در واقع همه آن هوادارانی که به چیدمان بد، تعویض‌های بد یا دیر و البته جابه‌جایی بازیکنان در پست‌های غیرتخصصی اعتراض داشتند یا می‌گفتند هاشمیان زیاد از حد مقابل باشگاه کوتاه می‌آید و همین باعث شده تا تیمش ناکام باشد، اعتراض‌ها و انتقادهای خود را از کلمات تند کامنت‌های خود به شعارهای روی سکوها تبدیل کردند و به یکباره صدای فریادشان آن‌قدر بلند شد که می‌شد حس کرد تعداد طرفداران هاشمیان یا حتی آنهایی که اعتقاد دارند برای اتخاذ چنین رویکردی هنوز خیلی زود است با تعداد منتقدان و شاکیان این وضعیت قابل مقایسه نیست.

با این وجود آنچه مسلم است اینکه پرسپولیس هاشمیان هنوز تیم خوبی نیست و اشکالاتی که در ساختار و کیفیت بازی تیم وجود داشت همچنان وجود دارد و مانع از رسیدن به نتیجه مطلوب می‌شود.

پرسپولیس خوب و کافی حمله نمی‌کند، به اندازه لازم حریفش را تحت فشار قرار نمی‌دهد، در فاز حمله فاقد کیفیت و برندگی لازم است، خلاقیت همچنان دوز پایینی در این تیم دارد و به‌صورت کلی این تیم با تیمی که بوی قهرمانی بدهد یا نزدیک به فلسفه تهاجمی و ذاتی باشگاه باشد فاصله زیادی دارد.

پرسپولیس خوب نیست و این خوب نبودن را فریاد می‌زند تا جایی که توجیهاتی مثل زمین خراب، میزبانی نکردن در ورزشگاه آزادی یا مسائلی از این دست هم تحت‌الشعاع قرار می‌گیرد.

با این وجود باید در نظر داشت از چهار بازی پرسپولیس سه مسابقه تحت شرایطی خاص برگزار شده که می‌توان بخشی از افت تیم یا مشکلاتی که در کیفیت بازی پرسپولیس وجود داشته را به این مسائل ربط داد.

هفته اول کارت بازی تعداد زیادی از بازیکنان صادر نشد و تیم بشدت ناقص و نصف نیمکت هم خالی بود.

هفته سوم نیمی از تیم برای مدتی طولانی از تمرینات فاصله گرفته بودند و بعد از فیفادی‌ها برگشتند که دو تا از آنها هم مصدوم بودند ضمن اینکه محرومیت افشین پیروانی هم حاشیه‌های زیادی به وجود آورد و به هر حال مشکل‌ساز شد.

هفته چهارم هم تیم در یک زمین بشدت ناهموار بازی کرد که ریتم بازی در آن اصلاً شکل نمی‌گرفت و در چنین شرایطی سخت بود که پرسپولیس حتی فوتبال نصف‌ونیمه خودش را ارائه دهد.

در واقع از چهار بازی برگزار شده سه مسابقه تحت شرایط و مشکلات خاصی برگزار شده و تنها مسابقه‌ای که مشکلات عجیب و غریب دامن پرسپولیس را نگرفت همان بازی دشوار مقابل سپاهان بود که البته با خوش‌شانسی تنها برد تیم هاشمیان را رقم زد

به هر حال اگر دنبال نقد تیم هاشمیان و عملکردش در این چهار مسابقه باشید مجبورید این نکات و این واقعیت‌ها را در نظر بگیرید که سه تساوی پرسپولیس تحت تأثیر شرایطی ویژه اتفاق افتاده و هیچ چیز نرمال نبوده است اما به هر حال هاشمیان باید آماده انتقادهای تند، شعار و حتی پرتاب اشیا باشد.

قهرمانی‌ها و موفقیت‌های دهه اخیر پرسپولیس کاری کرده که هواداران این تیم بشدت پرتوقع شده و حجم کاسه صبرشان هم بسیار محدود شده است به‌طوری که بعد از هفته چهارم در حالی که سایر رقبا هم شرایط خوبی ندارند رسماً به سرمربی و بازیکنان حمله کرده و یکی را بی‌غیرت خطاب کرده و از دیگری خواستار حیا کردن و رها کردن می‌شوند

یادمان نرفته همین هواداران حتی به یحیی گل‌محمدی که چهار سال طلایی را در این باشگاه رقم زد و رفت بی‌احترامی کردند و به‌خاطر حذف از مرحله گروهی لیگ قهرمانان آن هم دو سال بعد از فینالیست شدن در شرایطی استثنایی به طرف او بطری پرتاب کرده و خواستار اخراجش شدند!

واقعیت اینکه برخورد هاشمیان با شعارها منطقی و درست بود چه آنکه اگر قرار بود او هم خشمگین شود و چیزی بگوید که خشم هواداران بیشتر شود عرصه را برای خودش تنگ‌تر می‌کرد اما این برخورد درست هم شرایط را برای او بهتر نخواهد کرد و فقط بردن و بردن و بردن در هر مسابقه و مقابل هر حریفی وضعیت را به مرور برایش بهتر می‌کند

پرسپولیس دو هفته متوالی در خانه‌ای که البته خیلی هم خانه نیست باید مقابل ملوان و گل‌گهر به میدان برود شاید با پیروزی در این دو مسابقه شرایط تا حدودی تغییر کرده و هاشمیان تا نیم‌فصل برای خودش و تیمش زمان بخرد. او تأکید دارد چنانچه هواداران بردباری کنند و زمان بدهند پرسپولیس وضعیت بهتری پیدا خواهد کرد که شاید با توجه به شرایط ویژه سه مسابقه‌ای که به آن اشاره کردیم خواسته زیادی هم نباشد.

در واقع اگر قبل از دو بازی آینده دوباره اتفاقات عجیبی برای پرسپولیس رخ ندهد و همه چیز عادی پیش برود (اینجا بازی در ورزشگاه شهرقدس را با تمام مشکلاتش دیگر باید یک امر عادی و روتین در نظر بگیریم) همه باید منتظر پیروزی و افتادن در مسیر درست و رسیدن به ساحل آرامش باشیم که اگر این‌گونه نشد یعنی هاشمیان و کادرش یا هنوز پی به مشکلات فنی تیم خود نبرده‌اند یا در حل آنها عاجز و درمانده‌اند.

مشکل پرسپولیس در فاز هجومی چیست؟

پیشکسوت پرسپولیس گفت: پرسپولیس به جای این که زمین چمن را برای عدم نتیجه گیری خود بهانه بگیرد به دنبال برطرف کردن اشکالات و ایرادات خود باشد تا در ادامه فصل گرفتار نشود. پرسپولیس در هفته چهارم لیگ برتر در ورزشگاه تختی مهمان چادرملو بود که این دیدار با تساوی بدون گل به پایان رسید. حمید درخشان در گفت و گو با ایسنا، در ارزیابی از عملکرد پرسپولیس برابر چادرملو در هفته چهارم لیگ برتر اظهار کرد: انتظارات نسبت به آن چیزی که هواداران می‌خواستند برآورده نشد. هوادار انتظار دارد که پرسپولیس برنده بازی باشد و به یک شکل و روش بهتر و هجومی‌تر بازی کند. به اعتقاد من تیم ما خیلی کار دارد و اشکالاتی دارد که باید ایرادات خود را زودتر مرتفع کند تا بتواند بهتر و روان‌تر بازی کند.او افزود: اگر پرسپولیس با همین روند پیش برود و ایرادات را برطرف نکند مطمئنا دوباره گرفتار خواهد شد و نتیجه لازم را نمی‌تواند کسب کند. اگر پرسپولیس نتواند اشکالات خود را برطرف کند در ادامه امتیاز گرفتن برای او بسیار سخت خواهد شد

درخشان درباره ایرادات و اشکالات پرسپولیس گفت: پرسپولیس در کار تیمی ضعیف است و نمی‌تواند کار تیمی را به خوبی انجام دهد. همچنین برای رسیدن به گل روند خوبی نداریم. باید سرعت بازی بازیکنان خیلی بالا باشد تا همدیگر را در زمین بهتر پیدا کنند.

ضرب آهنگ تیم سکته دارد و این سکته اجازه نمی‌دهد که روند خوبی در بازی داشته باشیم

او تصریح کرد: یکی از بزرگترین اشکالات پرسپولیس این است که هر دو قسمت جناحین این تیم با هم هماهنگ نیستند و نمی‌توانند در قسمت حمله به هم برسند تا ارسال‌های خوبی داشته باشند و مهاجم را در موقعیت گل قرار دهند. این‌ها لازمه پرسپولیس است. پرسپولیس وقتی تهاجمی بازی می‌کند یعنی این که دو وینگر و دفاع راست و چپش باید به حمله خوب اضافه شوند و خط هافبک خط حمله را به خوبی پشتیبانی کند. ما تا ۸۵ دقیقه بازی موقعیت نداشتیم و این خود یک ایراد است.

۲۷ بازیکن به اردوی تیم ملی فوتبال بانوان دعوت شدند

اردوی آماده‌سازی تیم ملی فوتبال بانوان از پنجم مهرماه در مرکز ملی فوتبال با دعوت از ۲۷ بازیکن آغاز می‌شود، نخستین اردوی آماده‌سازی تیم ملی فوتبال بانوان پس از صعود به جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۶ – استرالیا بعد از برگزاری رقابت های هفته سوم لیگ برتر فوتبال بانوان از روز شنبه ۵ مهرماه در مرکز ملی فوتبال آغاز می‌شود.به همین منظور، مرضیه جعفری، سرمربی تیم ملی فوتبال بانوان ۲۷ بازیکن را به اردو فرا خواند. اسامی بازیکنان دعوت شده به شرح زیر است:

کوثر کمالی، زهرا قنبری، شقایق روزبهان، محدثه ذلفی، فاطمه شبان، فاطمه ایمانی، زهرا خواجوی (البرز)

فاطمه امینه برازجانی، ملیکا متولی، رها یزدانی، عاطفه رمضانی زاده، فاطمه پسندیده، سارا دیدار، نگین زندی، مریم دینی، روژین تمریان، افسانه چترنور، مینا نافعی، زهرا علیزاده، زهرا سربالی، گلنوش خسروی، سرشین کمانگر (کرمان)

فاطمه رضایی، ثنا صادقی، زهرا احمدزاده (تهران)

هلاله عبدالهی (کردستان)

زهره کودایی (گیلان)

بازیکنان تا روز سه شنبه ۸ مهرماه تمرینات خود را زیر نظر کادر فنی در مرکز ملی فوتبال پیگیری می‌کنند.

انتقاد کاظمیان از حمله به هاشمیان

ناامید کننده پرسپولیس در ورزشگاه تختی تعدادی از هواداران پرسپولیس در اقدامی ناشایست اقدام به پرتاب اشیاء به سمت بازیکنان و کادرفنی کردند که تصاویر ناخوشایندی را در کنار تونل ورزشگاه تختی به وجود آورد. این اتفاق واکنش ستاره سال‌های گذشته تیم پرسپولیس را به همراه داشته است.جواد کاظمیان که سال‌های طولانی در پرسپولیس حضور داشت، در صفحه اینستاگرام خود تصویر این صحنه عجیب را بازنشر کرده و خواستار صبر بیشتری از سوی هواداران شده است.

کاظمیان در استوری خود نوشت: هفته چهارم و این حرکت زشت اونم با هاشمیان آدم حسابی و با شخصیت؟ تیم ایراد فنی داره، تو نقل و انتقالات خوب نبوده و غیر از دو بازیکن، یه مشت بازیکن معمولی گرفتن آقایون. هاشمیان توش نقشی نداشته، صبر کنیم چند هفته.

خطیبی تک و تنها مقابل شمس‌آذر

موضوع عجیب در بازی مس رفسنجان و شمس‌آذر، عدم حضور دستیاران رسول خطیبی روی نیمکت مس رفسنجان بود. دلیل این موضوع، گرو نگه داشتن کارت مربیان مس رفسنجان توسط سازمان لیگ است. سازمان لیگ فوتبال، به دلیل اینکه تیم مس رفسنجان، سرپرست رسمی خود را معرفی نکرده اجازه حضور دستیاران او را در هفته چهارم نداد. سازمان لیگ به مس رفسنجان، در دو بازی به صورت موقت، اجازه همراهی دستیاران خطیبی را صادر کرده بود. تنها مهدی کمیجانی که به عنوان سرپرست موقت به سازمان لیگ معرفی شده بود، توانست روی نیمکت بنشیند. رسول خطیبی پس از بازی با شمس‌آذر، از وضعیت عجیب مس پرده برداشت. این تیم پس از گذشته چهار هفته از لیگ برتر، هنوز سرپرست، مدیر اجرایی و مدیر رسانه‌ای ندارد.

زنان و مردان گل‌گهر صدرنشین لیگ برتر شدند

در هفته‌های اخیر، باشگاه گل‌گهر سیرجان موفقیت‌های چشمگیری در فوتبال ایران ثبت کرده است؛ هفته گذشته تیم زنان گل‌گهر توانست تیم سپاهان را شکست دهد و ساعاتی بعد، تیم مردان در دیداری نزدیک مقابل سپاهان به تساوی رسید تا در کمتر از چند ساعت چهار امتیاز از این رقیب قدرتمند کسب شود. در ادامه موفقیت‌ها، تیم زنان گل‌گهر در یک بازی خارج از خانه مقابل پالایش گاز ایلام با نتیجه ۲ بر صفر پیروز شد و با شش امتیاز در صدر جدول لیگ برتر زنان قرار گرفت. نکته قابل توجه، عملکرد مستحکم خط دفاعی این تیم است که مشابه تیم مردان، در دو بازی گذشته گلی دریافت نکرده و در مقابل سه گل به ثمر رسانده است. با این نتایج، گل‌گهر سیرجان در هر دو بخش مردان و زنان صدر جدول را در اختیار دارد و با تداوم این روند، به عنوان یکی از باشگاه‌های موفق و سازمان‌یافته فوتبال ایران شناخته می‌شود. این باشگاه با تمرکز بر حفظ عملکرد تیم‌ها و ادامه روند پیروزی‌ها، به دنبال تثبیت جایگاه خود و تقویت حضورش در لیگ‌های برتر فوتبال کشور است.

با آمادگی کامل راهی بازی‌های آسیایی جوانان می‌شویم

فاطمه شریف، سرمربی تیم ملی فوتسال دختران نوجوان ایران، درباره شرایط تیم گفت: «بازیکنان در وضعیت فنی و روحی خوبی قرار دارند و با انگیزه بالا برای نمایش توانمندی‌های فوتسال بانوان ایران در بازی‌های آسیایی بحرین آماده می‌شوند. چهارمین مرحله اردو از ۲۵ تا ۳۱ شهریور در مرکز ملی فوتبال در حال برگزاری است و بازیکنان منتخب تحت هدایت کادرفنی مشغول تمرین هستند. تمرینات با نظم و کیفیت بالا دنبال می‌شود و علاوه بر جنبه‌های فنی، روی مسائل روانی و تیمی هم تمرکز ویژه داریم.»

روزنامه مرز اقتصاد
اقتصادی، اجتماعی
www.marzeghtesad.ir
۸
دوشنبه ۳۱شهریور ماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۳
صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین
مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی
چاپ: جام جم
آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶
تلفن: ۴۹۱۰۵۰۰۰-۰۲۱
گستره توزیع : سراسری
شرکت توزیع : نشر گستر

شهرام لاسمی در بخش مراقبت‌های ویژه بستری شد

شـــهرام لاســـمی معروف به «قلقلی» بازیگر کودک و نوجـــوان امروز ۲۹ شـــهریور به علت ســـکته قلبی راهی بیمارستان و در بخش مراقبت‌های ویژه بستری شد.

طبق پیگیری‌های این هنرمند در حال حاضر در بخش مراقبت‌های ویژه بستری است.

محمد مسلمی از دوستان این هنرمند درباره وضعیت جسمی لاسمی به ایسنا گفت: شهرام لاسمی امروز به دلیل سابقه بیماری که داشت دچار سکته قلبی شد و در حال حاضر در بخش مراقبت‌های ویژه بستری است.

او ضمن آرزوی سلامتی برای شـــهرام لاسمی توضیح داد که این هنرمند قرار است فردا مراحل در مانی را طی و آنژیو شود. این هنرمند که سالیان کودکی دهه شصتی ها و همچنین هفتادی را ذهن مخاطبین دارد.

مرزهای عشق در برابر مرگ و عدالت

سیاوش باقی -نگاهی به سریال «محکوم»

سریال «محکوم» یکی از تازه‌ترین تولیدات شبکه نمایش خانگی است که توانسته در همان قسمت‌های ابتدایی خود توجه مخاطبان بسیاری را جلب کند. اثری که از همان ابتدا نشان داد قرار نیست تنها در سطح یک ملودرام خانوادگی ساده باقی بماند، بلکه تلاش دارد لایه‌های پیچیده‌تری از درام، تعلیق و حتی نقدهای اجتماعی را به نمایش بگذارد. اگرچه قسمت اول بیشتر درگیر معرفی شخصیت‌ها و روابط میان آنها بود و به همین دلیل چندان پرکشش و گیرا آغاز نشد، اما کارگردان و نویسنده، آگاهانه زمینه‌هایی فراهم کردند که در قسمت‌های بعدی ثمر داد و داستان را به سمت فضایی پرتنش‌تر و جذاب‌تر هدایت کرد.

حادثه شوک‌کننده مرگ تابان، دختر خسرو، نقطه عطفی بود که روایت «محکوم» را از یک ملودرام خانوادگی به یک تریلر جنایی تمام‌عیار بدل ساخت. این اتفاق نه‌تنها مسیر زندگی شخصیت‌های اصلی را زیر و رو کرد، بلکه حال و هوای کلی سریال را نیز تغییر داد و مخاطب را به مرحله‌ای تازه از همراهی با داستان کشاند. از این لحظه به بعد، قصه به تدریج رنگ و بوی کارآگاهی و معمایی به خود گرفت و کاراکتر پلیس با بازی پژمان جمشیدی در مرکز توجه قرار گرفت. چنین تغییر لحن و ژانری اگرچه ریسکی بزرگ محسوب می‌شود، اما در «محکوم» توانست به خوبی عمل کند و جذابیت‌های تازه‌ای به اثر بیفزاید.

شخصیت‌پردازی

شخصیت‌پردازی در «محکوم» یکی از نقاط قوت برجسته آن است. نسرین به‌عنوان محور اصلی قصه، شخصیتی چندلایه دارد. او در جایگاه یک مادر نگران، یک قاضی با موقعیت اجتماعی حساس و زنی با گذشته‌ای پر از شکست و چالش، چهره‌ای به‌شدت انسانی و در عین حال پرتناقض پیدا کرده است. کشمکش میان وظیفه شغلی و احساسات مادری‌اش، او را به یکی از پیچیده‌ترین شخصیت‌های سریال‌های اخیر تبدیل کرده است. در کنار او خسرو، با بازی کوروش تهامی قرار دارد که همزمان پدر داغدار، همسر و تراپیست است. او نیز درگیر تضادهای عمیق درونی است و حضور همسر سابقش، ناهید، بر این بحران‌ها می‌افزاید. این دو شخصیت اصلی به همراه فرزندانشان و روابط پیچیده‌ای که دارند، موتور محرک اصلی روایت هستند و مخاطب را وادار می‌کنند هر بار نگاه تازه‌ای به ماجرا داشته باشند.

کارگردانی سیامک مردانه در اولین تجربه‌اش را می‌توان یکی از شگفتی‌های «محکوم» دانست. او با بهره‌گیری از زبان بصری نزدیک به نوآر، فضایی تیره و پرتعلیق خلق کرده است. استفاده از نورپردازی تاریک، رنگ‌های سرد، دکورهای بسته و نماهای بارانی و ابری، فضایی را به وجود آورده که با مضمون قصه کاملاً هماهنگ است. این انتخاب‌های بصری باعث می‌شود حتی زمانی که روایت در ظاهر آرام پیش می‌رود، تماشاگر حس تعلیق و اضطراب را از دست ندهد. این نوع فضاسازی در شبکه نمایش خانگی کمتر دیده می‌شود و به همین دلیل «محکوم» توانسته در این بخش یک هویت مستقل برای خود بسازد.

مضمون

از نظر مضمون نیز سریال فراتر از یک قصه جنایی ساده حرکت می‌کند. موضوع عشق والدین به فرزندان، تقابل عقل و احساس در موقعیت‌های بحرانی و حتی نقد غیرمستقیم به ساختارهای قضایی از مهم‌ترین تم‌های اثر هستند. اینکه نسرین در مقام یک قاضی تا چه اندازه ممکن است تحت‌تأثیر عواطف مادری قرار بگیرد و مرز میان عدالت و احساسات کجاست، از جمله پرسش‌هایی است که سریال مطرح می‌کند و همین مسأله بُعد اجتماعی و اخلاقی تازه‌ای به آن می‌بخشد. علاوه بر این، «محکوم» به سراغ تابوهایی رفته که در سریال‌های نمایش خانگی کمتر به آن پرداخته شده است. ورود مستقیم به فضای دادگاه و سیستم قضاوت، آن‌هم با تمرکز بر یک قاضی زن، جسارتی است که می‌تواند نقطه عطفی در آثار مشابه محسوب شود.

نکته مهم دیگر، هوشمندی سازندگان در بهره‌گیری از عناصر کلاسیک درام است. مرگ ناگهانی یکی از شخصیت‌ها در همان ابتدای روایت، کشمکش‌های عاطفی و خانوادگی و گره‌های معمایی که به تدریج باز می‌شوند، همه از تکنیک‌هایی هستند که همواره درام‌نویسی را زنده نگه داشته‌اند. این المان‌ها در «محکوم» به شکلی نسبتاً باورپذیر طراحی شده‌اند و همین امر باعث شده مخاطب با وجود برخی ضعف‌ها در ریتم یا دیالوگ‌ها، همچنان با قصه همراه بماند.

ژانر

با توجه به سه قسمت ابتدایی، می‌توان پیش‌بینی کرد که «محکوم» در ادامه نیز با اتفاقات تکان‌دهنده و پیچیدگی‌های تازه روبه‌رو شود. ترکیب فضای جنایی با لحن ملودراماتیک، حضور بازیگران شناخته شده و محبوب، کارگردانی متفاوت و البته پرداخت به موضوعات کمتر دیده شده در شبکه نمایش خانگی، همه دست به دست هم داده‌اند تا این سریال به اثری قابل‌توجه تبدیل شود. اگر روند کنونی ادامه یابد، «محکوم» می‌تواند نه‌تنها در میان مخاطبان عام محبوبیت پیدا کند، بلکه در سطحی جدی‌تر به‌عنوان نمونه‌ای جسور در بازنمایی مسائل اجتماعی و قضایی نیز مورد توجه قرار گیرد.

در مجموع، «محکوم» سریالی است که با شروعی نسبتاً محتاطانه، به تدریج خود را پیدا کرده و توانسته درام و تعلیق را در هم بیامیزد. اگرچه هنوز با اثری بی‌نقص فاصله دارد، اما همین مسیر رو به رشد و نگاه متفاوت به ژانر، آن را به یکی از امیدبخش‌ترین تولیدات اخیر شبکه نمایش خانگی تبدیل کرده؛ سریالی که تماشایش نه فقط به دلیل قصه معمایی و مرموزش، بلکه به خاطر دغدغه‌های انسانی و اجتماعی‌اش ارزشمند است.

با توجه به سه قسمت ابتدایی، می‌توان پیش‌بینی کرد که «محکوم» در ادامه نیز با اتفاقات تکان‌دهنده و پیچیدگی‌های تازه روبه‌رو شود.

امین حیایی در جشنواره فیلم ورشو

فیلم «زیبا صدایم کن» با بازی امین حیایی در جشنواره بین‌المللی فیلم ورشو به نمایش درمی‌آید. فیلم «زیبا صدایم کن» به کارگردانی رسول صدرعاملی و تهیه‌کنندگی سید مازیار هاشمی، در نخستین نمایش بین‌المللی خود، در بخش «آنیموس: سینما و ارزش‌ها» در چهل و یکمین جشنواره فیلم ورشو روی پرده می‌رود. این جشنواره که یکی از رویدادهای رقابتی غیرموضوعی و به اصطلاح قدیم، رده الف، در تقویم فیاپف محسوب می‌شود، از تاریخ ۱۸ تا ۲۷ مهر در کشور لهستان برگزار خواهد شد.

کتاب جدید مصطفی مستور با موضوع داستان‌های زنان

مجموعه داستان جدید مصطفی مستور با عنوان «سمت روشن زندگی» به‌زودی روانه بازار خواهد شد. این مجموعه که در هفته دوم مهرماه سال جاری در نشر چشمه در بازار کتاب عرضه خواهد شد، شامل ۱۷ داستان کوتاه است که هر داستان، داستان یک زن است. مصطفی مستور درباره زنان قصه‌هایش گفته بود می‌خواهد این زنان و تجربیات زندگی آنها الهام‌بخش باشند. غالباً داستان‌ها از شخصیت‌های واقعی زنان گرفته شده است. البته برخی از داستان‌ها هم تخیلی هستند.

شبنم مقدمی با «بازی‌های شبانه» به صحنه می‌رود

نمایش «بازی‌های شبانه» به نویسندگی و کارگردانی آریان رضایی از نیمه دوم مهرماه سال جاری در مجموعه تئاتر لبخند، اجرای عمومی خود را آغاز می‌کند. شبنم مقدمی به عنوان بازیگر در این اثر به ایفای نقش پرداخته و چهل و دومین حضور خود در صحنه تئ اتر را تجربه می‌کند. نورالدین حیدری ماهر مجری طرح، سینا ییلاق‌بیگی طراح صحنه، بابک کیوانی آهنگساز و طراح صدا، علی کوزه‌گر طراح نور، سارا مژده طراح لباس، رضا معطریان عکاس از جمله افرادی هستند که آریان رضایی را در این پروژه همراهی می‌کنند.

رنگ تیره لباس مدارس یادگیری را کاهش می‌دهد

لباس فرم دانش‌آموزان در ایران اگرچه توانسته دوام و یکدستی ظاهری را تأمین کند، اما هنوز از معیارهای اساسی همچون راحتی، توجه به تفاوت‌های سنی، تناسب با اقلیم‌های متنوع کشور و انتخاب علمی رنگ‌ها فاصله دارد. یک پژوهشگر حوزه مد و لباس معتقد است که بازنگری در طراحی با نگاه چندرشته‌ای از روان‌شناسی و جامعه‌شناسی گرفته تا طراحی لباس و مهندسی نساجی، می‌تواند این پوشش یکدست را از قالب صرفاً رسمی خارج کرده و آن را به ابزاری برای ارتقای نشاط، تمرکز و هویت‌بخشی دانش‌آموزان تبدیل کند.

آزاده مرادآبادی ـ پژوهشگر حوزه مد و لباس و مدرس دانشگاه، با بیان اینکه برای بررسی هماهنگی طراحی لباس فرم دانش‌آموزان در ایران با استانداردهای طراحی لباس، باید نگاهی چندبعدی داشت، توضیح داد: نگاهی لازم است که هم جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی را پوشش دهد، هم تخصص طراحی لباس و هم استانداردهای جهانی و مطالعات روانشناسی را مد نظر داشته باشد. با توجه به معیارهای اصلی طراحی لباس، لباس فرم دانش‌آموزان باید عملکرد حرکتی مناسب، راحتی فیزیکی و روانی، هویت‌بخشی و استانداردهای پایدار را تأمین کند.

او ادامه داد: در ایران، لباس فرم مدارس تا حدی بعد عملکردی را پوشش می‌دهد، اما بیشتر بر رسمی بودن و جنبه‌های ظاهری و یکدستی محدود شده است. تکیه بر هر یک از این موارد، نتیجه نهایی را تحت تأثیر قرار خواهد داد. پس این استانداردها و کاربرد آن‌ها باید به طور جداگانه بررسی شوند و با توجه به آن، لباس فرم از طراحی تا دوخت صورت گیرد؛ بنابراین بازنگری ارگونومیک متناسب با سنین می‌تواند تحول خوبی ایجاد کند. این طراح لباس با تاکید بر اینکه در مانتوهای دخترانه و شلوارهای پسرانه، برش‌ها باید پاسخگوی نیاز به دویدن، بازی یا فعالیت‌های کلاسی دانش‌آموز باشد، اظهار کرد: پژوهش‌ها نشان داده‌اند که استفاده از برش‌های آزاد و پارچه‌های کشسان، علاوه بر افزایش دامنه حرکتی، وضعیت نشستن را هم بهبود می‌بخشد؛ رویکردی که هنوز در طراحی لباس بسیاری از مدارس ایران جایگاه جدی ندارد. حرکت آزاد در ورزش، بازی و فعالیت‌های کلاسی، به‌ویژه برای دانش‌آموزان دبستانی، ضروری است، اما برش‌های مستقیم و استفاده از پارچه‌های غیرکشسان، محدودیت حرکتی و کاهش تهویه ایجاد می‌کند. در حالی که کشورهای پیشرو از ساختار نیمه‌ورزشی و سبک در طراحی لباس فرم بهره می‌گیرند، در ایران چنین نگرشی به‌ندرت دیده می‌شود.

سازوکار بازگشت هنرمندان خارج‌نشین به ایران چیست؟

پس از جنگ ۱۲روزه بار دیگر بحث بازگشت هنرمندان ایرانی مقیم خارج از کشور نقل محفل نشست‌های رسمی و عمومی شده و در فضای رسانه‌ای نیز جریانی تازه پیدا کرده است. سران قوا و مدیران ارشد دولت چهاردهم در اظهارنظرهای متعددی بر ضرورت گشایش مسیر بازگشت چهره‌ها تأکید کرده‌اند؛ موضوعی که در سه دهه گذشته بارها مطرح شده اما هنوز به شکل یک سیاست روشن، ساز و کار عملی تحقق آن مشخص نشده است.

مروری کوتاه بر گذشته نشان می‌دهد تقریباً در هر دوره‌ای، به‌ویژه هنگام سفر مقامات عالی به مجامع بین‌المللی یا در برنگاه‌های سیاسی مهم، مسئله بازگشت چهره‌های فرهنگی و هنری ایرانی ساکن خارج کشور پررنگ می‌شود و حتی در مواردی از جمله پس از تجربه جنگ ۱۲روزه، برخی هنرمندان نیز خودشان ابراز تمایل به بازگشت کرده‌اند. اما نبود سازوکار مشخص اجرایی و نهاد مشخصی که این روند را سامان دهد، عملاً موجب شده که این بحث بیشتر در سطح خواسته میان دوطرف باقی بماند و همین تجربه تکراری، نگاهی محتاطانه را در میان هنرمندان شکل دهد؛ اینکه به هنگام بازگشت قرار است با چه واکنش‌هایی مواجه شوند و اساسا ساز و کار برخورد با درخواست‌های هنرمندان ایرانی ساکن خارج از کشور چیست؟؛ پرسشی که در آستانه سفر رییس جمهور به نیویورک پاسخ به آن بیش از همیشه مهم جلوه می‌کند.

– بازگشتی که تنها به نفع هنرمندان نیست

با این حال، اهمیت بازگشت هنرمندان تنها در سطح شخصی یا صنفی خلاصه نمی‌شود. این موضوع پیش از هر چیز دیگری، یک مسئله فرهنگی ـ اجتماعی است. چهره‌های هنری و فرهنگی بخشی از حافظه جمعی و تاریخی یک ملت هستند که در گذر زمان نیز تاثیرگذاری خود را از دست نداده و همچنان برخی از آنها حتی برای نسل جوان نیز محبوب و موثر هستند؛ بنابراین حضور یا غیبت آنها می‌تواند بر روحیه عمومی جامعه اثر بگذارد. بر این اساس پرواضح است که بازگشت این افراد، صرفاً به معنای گشایش مسیر فعالیت فردی برای آنها نیست، بلکه فرصتی برای بازسازی پل‌های ارتباطی میان نسل‌ها و کاهش شکاف‌های اجتماعی است. بسیاری از هنرمندانی که در خارج از کشور فعالیت می‌کنند، همچنان در حافظه فرهنگی مردم ایران زنده‌اند و آثارشان بخشی از خاطرات جمعی محسوب می‌شود. فراهم شدن امکان حضور دوباره آنان می‌تواند در ارتقای نشاط اجتماعی و تقویت سرمایه فرهنگی جامعه مؤثر باشد.

– تکلیف مهم دولت به وزارت ارشاد

در همین راستا، برخی مقامات دولت چهاردهم نیز تأکید کرده‌اند که مسئله بازگشت ایرانیان و به شکل ویژه‌تر هنرمندان، باید به‌عنوان یک دستورکار جدی دنبال شود. تا جایی که معاون اول رئیس‌جمهور در روزهای اخیر به وزارت فرهنگ و ارشـاد اسلامی تکلیف کرد که زمینه بازگشت ایرانیان به ویژه هنرمندان ایرانی به کشور فراهم شود و گفت: «با توجه به راهبرد دولت برای بازگرداندن ایرانیان خارج از کشور به وطن از هنرمندان خارج از کشور دعوت می‌کنیم به کشور برگردند و باید زمینه‌های ورود آنانی که علاقمند به بازگشت به کشور هستند را فراهم و مسائل و مشکلات آنان را حل کنیم.»

– بررسی درخواست‌های بازگشت برخی هنرمندان

در سطح وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم بر همین رویکرد تأکید شده است؛ چنانچه وزیر فرهنگ در پاسخ به پرسش ایسنا درباره وضعیت هنرمندانی که پس از جنگ ۱۲روزه مواضعی همسو با کشورشان گرفتند، توضیح داد که نگاه کلان حاکمیت به‌روشنی بر فرصت‌سازی برای وطن‌دوستان چه در داخل و چه در خارج استوار است. به گفته او، اگرچه بدنه میانی نظام فرهنگی گاهی همچنان درگیر حساسیت‌ها و پرونده‌های گذشته و حتی به تعبیر او ماندن در «دعواهای حیدری - نعمتی» است، اما در سطوح بالای تصمیم‌گیری از رأس حاکمیت تا سران قوا، رویکردی تازه برای کنار گذاشتن کینه‌های قدیمی و بازتعریف آرایش ملی وجود دارد. صالحی همچنین تاکید کرد: «پس از جنگ درخواست‌هایی برای بازگشت مطرح شده که بررسی کردیم و برای برخی موارد حتی خودمان صحبت کردیم ببینیم زمینه چگونه است.» موضوعی که نیازمند فرصت بیشتر است تا مشخص شود این بررسی‌ها و صحبت‌ها سرانجام به چه نتیجه‌ای خواهد رسید؟

– مقاومت در بدنه میانی؛ فاصله میان نگاه کلان و اجرا

با این وجود اگرچه در سطح کلان حاکمیت، اجماع برای همگرایی فرهنگی و فراهم کردن شرایط بازگشت هنرمندان شکل گرفته، اما واقعیت این است که همانطور که وزیر ارشاد هم به آن اشاره کرد، در سطوح میانی همچنان مقاومت‌هایی دیده می‌شود تا جایی که او صراحتاً به این شکاف اشاره کرده و گفته بود: «ادبیات رهبری و رؤسای قوا بر فرصت‌سازی برای وطن‌دوستان در داخل و خارج استوار است، اما برخی افراد در بدنه فرهنگی حاضر نیستند پرونده‌ها را صفر کنند و نگاه تازه‌ای بپذیرند.»

این اظهارات به روشـنی نشان می‌دهد که بخش قابل توجهی از دشواری مسیر بازگشت این افراد، نه ناشی از مخالفت‌های رسمی در سطح عالی، بلکه به دلیل کارشکنی‌های پنهان و حساسیت‌های باقی‌مانده در لایه‌های میانی است. پرونده‌های قدیمی، اختلافات گذشته و رویکردهای سلیقه‌ای گاه مانعی در برابر تصمیم‌های کلان می‌شوند و نتیجه آن، بی‌اعتمادی هنرمندان و علاقمندان به آنهاست که چشم‌انتظار گشایش واقعی هستند.

– قوه مقننه و قضاییه پای کار بازگشت هنرمندان

از سوی دیگر، پیش‌تر و در خرداد ماه سال ۱۳۹۷ نیز حجت الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای که آن زمان در سمت سخنگوی قوه قضاییه مشغول به کار بود به ایسنا گفته بود: «هر کسی که ایرانی است؛ بازیگر و هنرمند فرقی نمی‌کند، می‌تواند به داخل کشور بیاید و هیچ ایرانی منعی برای ورود به کشور ندارد و هر کسی که باشـد ولی اگر احیانا مرتکب جرمی شده و جرمش قابل گذشت نباشد و شاکی خصوصی داشته باشد، باید پاسخگو هم باشد ولی هیچ کس منع الورود نیست.»

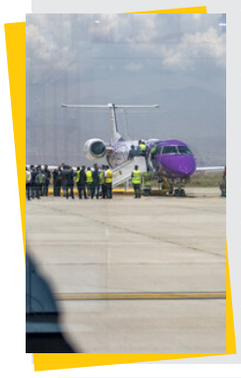

در این میان نمایندگان مجلس شورای اسلامی نیز با تصویب «کلیات لایحه حمایت از ایرانیان خارج از کشـور» همراهی خود در این زمینه را نشان دادند و مشخص می‌شود که حداقل در رأس قوای مقننه، مجریه و قضائیه، نگاه روشنی به بازگشت ایرانیان و به شکل ویژه‌تر هنرمندان و اهالی فرهنگ و ادب وجود دارد، اما در کنار این ظرفیت‌ها، پرسش اساسی همچنان پابرجاست؛ چگونه می‌توان از تکرار جلوگیری و وعده‌ها را عملیاتی کرد؟

اینفوگرافیک

در این اینفوگرافیک به مهم‌ترین دستاوردهای کلیدی و راهبردی ایران در عرصه بین‌الملل پرداخته شده است.

عکس نوشت

آغاز مدرسه؛ روایت امید – محمد جواد، ساکن شهرک صنعتی کرمان

کارتون

بدون شرح!